

KUHMOISTEN KUNTA

Tilinpäätös- ja toimintakertomus vuodelta 2014

Vuoden vierasvenesatama

SISÄLLYSLUETTELO

Kunnanjohtajan katsaus	4
Yleistä kunnasta	5
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä	14
Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus ..	18
Kuntakonsernin toiminta ja talous	28
Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	35
Talousarvion toteutuminen käyttötalous	
Yleishallinto	
Keskusvaalilautakunta	36
Tarkastuslautakunta	37
Kunnanhallitus	38
Elinkeinoelämän edistäminen	40
Terveystieteiden ja sosiaalitieteiden	43
Opetus- ja kulttuuritoimi	
Sivistystoimen hallinto	47
Lasten päivähoito	48
Yhtenäiskoulu	51
Ruokapalvelut	55
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	57
Vapaa-aikatoimi	59
Tekninen toimi	
Tekninen hallinto	62
Kaavoitus ja maankäyttö	63
Kiinteistötoimi	65
Palo- ja pelastustoimi	66
Rakennuslautakunta	68
Laitostoiminta	71
Käyttötalous yhteensä	74
Investointien toteutuminen	75
Tuloslaskelmien toteutumiset	77
Rahoituslaskelman toteutuminen	79
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	80
Tilinpäätöslaskelmat	84
Tilinpäätöksen liitetiedot	91
Vastuut	104
Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös	106
Kaukolämpöverkon tilinpäätös	110
Tilinpäätöksen allekirjoitus	114
MUUT LIITTEET	
Luottamustoimet	115
Kuhmoisten kunnan virat ja toimet	119
Henkilöstötilinpäätös	121
Sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	127
Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy	134

Kuhmoisten kunta

Tilinpäätös 2014

Kuhmoisten kunnan tilikauden tulos vuodelta 2014 on 266 852 euroa ylijäämäinen vaikkakin talousarviossa 2014 arvio oli 995 350 euroa alijäämää. Viime vuoden talousarvio toteutui siis ennustettua paremmin. Edellinen tilinpäätös vuodelta 2013 oli useiden vuosien ylijäämisten vuosien jälkeen alijäämäinen. Talousasiat nousivat vieläkin keskeisemmiksi kunnan toimintaa ohjaavaksi ja keskityimme niin päättäjien kuin virkamiesten taholla kunnan menojen vähentämiseen ja tulojen lisäämiseen. Yhtenä keskeisenä päätöksenä oli kunnan tulopohjan vahvistaminen tuloveroprosentin korottamisella 20,75 % vuodelle 2015. Kuntana olemme selviytyneet talouden haasteista hyvin ja kuntalaiset ovat saaneet laadukkaat kunnalliset lähipalvelut.

Kunnan tilinpäätös vuodelta 2014 on ylijäämäinen 278 482,51 € ja taseessa on edellisiltä tilikausilta ylijäämää 3,2 miljoonaa euroa. Talouden ylijämä syntyi monen eri tekijän summana, mutta keskeisiä tekijöitä olivat menojen alitukset palveluiden ostoissa. Kokonaisuudessaan alitus oli noin 780 000 euroa ja tästä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden osuus oli noin 500 000 euroa. Muita yksittäisiä menojen alituksia oli muun muassa henkilöstömenoissa, päivähoitomenoissa, lämmityskuluissa. Vuosikate on edelleen positiivinen 1 383 592 euroa.

Vuodelle 2014 suunnitellut investoinnit olivat mittavat 1 233 473 euroa. Suurin toteutettu investointi oli Toritien ja siihen liittyvien piha-alueiden kunnostus 233 187 euroa. Tilinpäätösvuodelle suunnitellut investoinnit toteutuivat edellisvuotta heikommin 64,2 %. Kunnan pitkäaikainen lainakanta on alentunut viime vuosina merkittävästi ja kykenimme lyhentämään suunnitelmien mukaisesti lainoja. Pitkäaikainen lainakanta tilinpäätöksessä on 670 000 euroa. Lyhytaikaista lainaa taseessa on 3,2 miljoonaa euroa.

Kaikkia kuntia koskeva kuntarakennelaki astui voimaan 1.7.2013 ja kuntien selvitysvuolisuus alkoi lain voimaan tultua. Kuhmoisten kunta on ollut mukana kahdessa kuntarakenneselvityksessä. Selvitystyötä on tehty Keski-Suomen suuntaan Jämsän kaupungin kanssa sekä Pirkanmaan suuntaan Kangasalan ja Pälkäneen kuntien kanssa. Molemmat selvitykset valmistuvat vuoden 2015 aikana.

Kuhmoisten kunnan keskusta-alueella on ollut vireillä useita kaavamuutosta: Satamanrinteen kaavamuutos, Ala-Karkjärven rannalle sijoittuva Koskenpartaan asemakaavan laatiminen, Aurinkorinteen asemakaavan muutos sekä Toritien asemakaavan muutos. Näiden lisäksi keskustaajaman yleiskaavan uusimille on nähty tarvetta.

Kunnan toimintaa ohjaavista strategisista asiakirjoista päivityksen alla oli kuntastrategian uusiminen. Tämä työ tehtiin kunnan omana työnä yhdessä päättäjien, sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa. Strategia-asiakirjassa todetaan Kuhmoisten kunnan visiosta seuraavaa: *Kuhmoinen on kolmen maakunnan rajalla oleva vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille läheinen kunta, jossa on hyvä olla, tehdä työtä, yrittää ja jossa kuntalainen voi aidosti vaikuttaa.*

Tulevien vuosien merkittävimmät haasteet liittyvät väestöön ja talouteen. Kunnan asukasluvu jatkaa laskuaan, vaikkakin nettomuutto on jo toista vuotta positiivinen. Elinvoimaisena kuntana pysyminen tarvitsee kaiken ikäisiä asukkaita sekä vireää elinkeinoelämää ylläpitämään ja luomaan uusia työpaikkoja. Kunnalla on merkittävä rooli alueen elinkeinoelämän edellytysten luojana sekä kaavoituksen kautta uusien asuinalueiden luojana. Talouden osalta haasteet liittyvät tulojen ja menojen tasapainoon. Kuhmoisten kunnan talous on ollut viime vuodet tasapainossa ja taseeseen on kertynyt ylijäämää.

Tilinpäätösvuosi 2014 oli valtuustokauden 2013 – 2016 toinen vuosi. Takana on meillä kaikilla niin luottamushenkilöillä kuin kunnan työntekijöillä työntäyteinen vuosi. Kunnan hyvän taloudenhoidon eteen tehtiin yhdessä paljon töitä ja tätä hyvää virettä jatketaan edelleen. Kunnan keskustaajaman muutokset tuovat kuntaamme aivan uutta virettä Toritien valmistumisen ja kaavamuutosten myötä. Kunnan kehittäminen ja elinvoimaisena pysyminen on meidän kaikkien ensisijainen tehtävä. Kiitän luottamushenkilöitä ja kunnan henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä ja työstä kuntamme elinvoiman eteen. Kiitän myös kuntamme yrittäjiä ja asukkaita aktiivisesta roolista kunnan kehittämistyössä.

Anne Heusala
kunnanjohtaja

KUHMOISTEN KUNTA

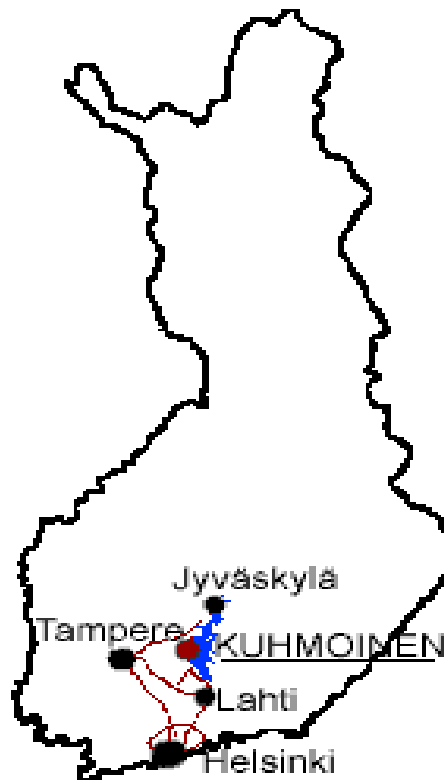
Yleistä kunnasta

Kuhmoisten kunta on perustettu vuonna 1868. Kunta sijaitsee Päijänteen länsirannalla valtatie 24:n varrella ja naapurikunnat ovat Padasjoen kunta etelässä, Oriveden kaupunki ja Kangasalan kunta lännessä ja Jämsän kaupunki pohjoisessa. Idässä rajanaapureina ovat Luhanka ja Sysmä.

Päijänteen rannalla sijaitseva Kuhmoisten kunta on eteläisin Keski-Suomen luonnonkaunis kunta. Ennen lääninuudistusta kunta oli osa Hämeen lääniä ja Keski-Suomen lääniin kunta siirtyi 1974. Kuhmoinen on tunnettu historiastaan ja ihmisiä on liikkunut alueella jo tuhansien vuosien ajan. Historiaa todistavat kunnan alueelta löytyneet kalliomaalaukset ja muut muinaisjäännökset.

Kuhmoisten kunnan rikkautena ovat laajat metsäalueet, sadat järvet ja osaavat ihmiset. Lukuisat kesäasukkaat ovat löytäneet kunnan kesänviettopaikakseen. Kunnan alueella sijaitsee useita kooltaan vaihtelevia yrityksiä muun muassa Meltex Oy, Puulon Oy, Harmonia Kaluste Oy ja Roselli Oy. Lisäksi kunnasta löytyy suuri määrä pieniä palveluyrityksiä, jotka ovat erikoistuneet tuottamaan palveluja kunnan yli 9 000 vapaa-ajan-asukkaalle. Muun muassa hyvinvointialan palveluja tuottavien pienyritysten määrä kasvaa vuosittain.

Kuhmoisten kunnan logistinen sijainti on hyvä: Helsinkiin Kuhmoisista on maanteitse matkaa vain 180 km, Lahteen 80 km ja Tampereelle 85 km. Jyväskylään on matkaa 95 km ja Jämsään 40 km. Kuhmoisten kunnan pinta-ala on 937 km², josta maapinta-alaa 662 km² ja vesipinta-alaa 275 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on 1.163 km, josta loma-asutukseen soveltuvaa rantaa on n. 900 km.

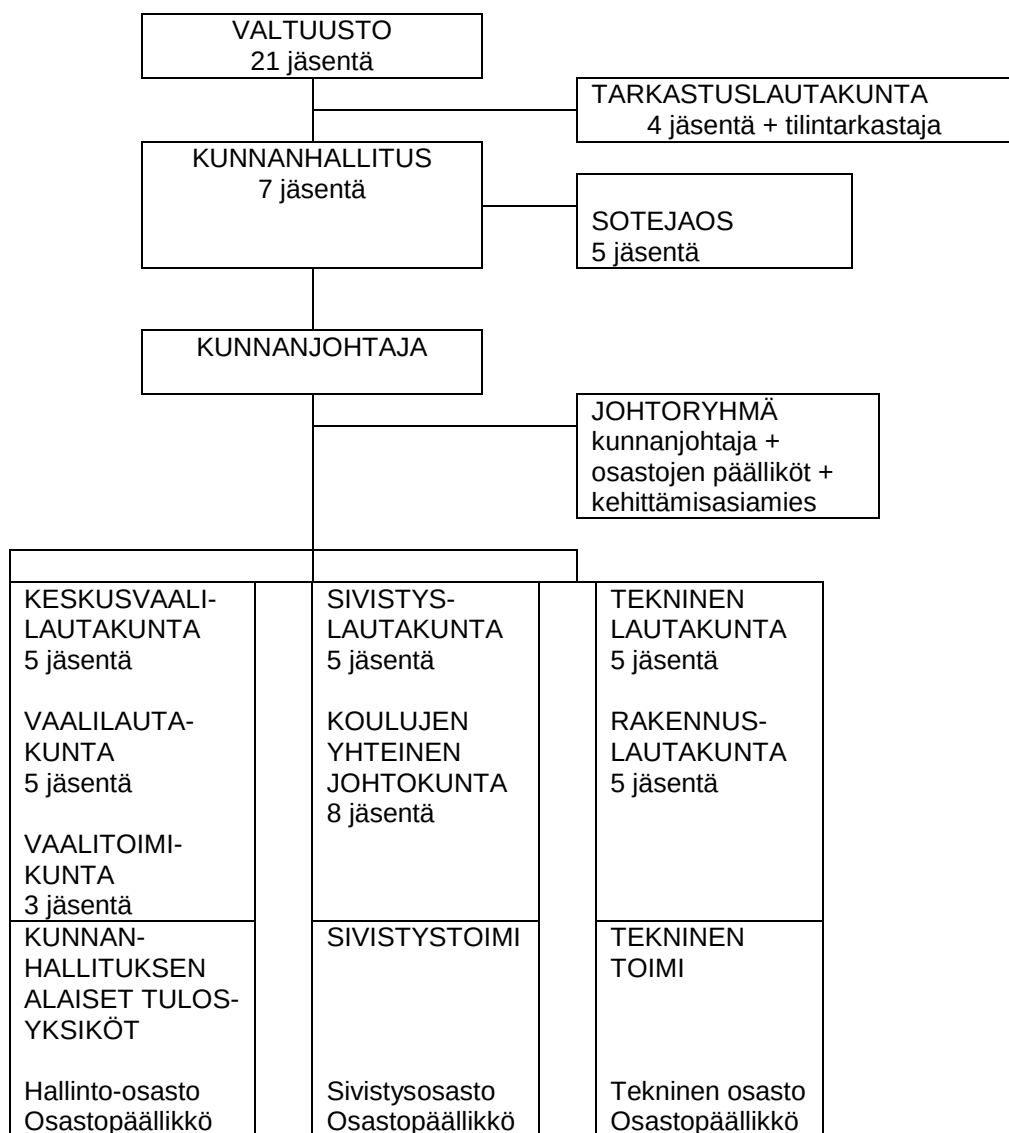

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tilinpäätös vuosi 2014 oli valtuustokauden 2013 – 2016 toinen vuosi. Valtuuston puheenjohtajana toimi Mira Jokinen (kesk) ja kunnanhallituksen puheenjohtajana Kimmo Malin (kok).

Kuhmoisten kunnan organisaatiokaavio on seuraavanlainen:

Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sopimusosapuolten yhteinen toimielin on sosiaali- ja terveyslautakunta, johon Jämsän kaupunki nimeää seitsemän (7) jäsentä ja Kuhmoisten kunta kaksi (2) jäsentä. Sopimusosapuolet ovat voineet nimetä lautakuntaan varsinaisten jäsenten lisäksi myös kunnan-/kaupunginhallituksensa edustajan.

Kuhmoisten kunta on kuulunut 1.1.2013 lukien Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin yhdessä Jämsän kaupungin kanssa. Kuhmoisten kunta on nimennyt Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin valtuustoon kaksi jäsentä.

Elinkeinoasiat

Vuoden 2014 aikana Keski-Suomessa kaikkien toimialojen liikevaihto laski ja asettui koko maan tason alapuolelle, erityisesti tämä näkyi teollisuudessa. Kuhmoisissa tämä näkyi käynnistyvien yritysten vähäisenä määrän eikä yrityksillä ole ollut resursseja laajentaa toimintaa siinä määrin kun olisi laajentamishalukkuutta. Hiljaisesta ajasta huolimatta yritykset ovat palkanneet jonkin verran lisää uutta työvoimaa. Kuhmoisten elinvoimaa virkisti syyskesällä alkanut Toritien saneeraus sekä vuoden lopulla alkanut kerrostalon rakentaminen. Kuntienvälinen nettomuutto oli Kuhmoisissa jo toisena vuonna peräkkäin positiivinen (+3/2014).

Kuhmoisten kunnan elinkeinotoimen tavoitteet on linjattu Kuhmoisten kunnan elinkeino- ja työllisyysstrategiaan. Strategia on kunnan yhteinen tahdonilmaus Kuhmoisten elinkeinojen ja työllisyyden kehittämiseksi. Strategiaan on määritelty kymmenen keskeistä tavoitetta ja keinoa kunnan elinvoiman vahvistamiseksi ja vetovoimaisuuden edistämiseksi. Strategiasta valitaan vuosittain kahdesta kolmeen keskeistä kehittämisen painopistealuetta.

Vuoden 2014 kehittämisen painopistealueita olivat: asuntotuotannon lisääminen, matkailun ja elämyspalveluiden lisääminen ja myönteinen asenne yrittäjyyteen, sekä Kuhmoinen – luonteva valinta yrityksille ja perheille. Jatkuvana elinkeinojen kehittämisen teemana on uusien ja toiminnassa olevien yritysten toimintaedellytyksien kehittäminen.

Keväällä 2014 Suomen yrittäjät julkaisivat joka toinen vuosi julkaistavan elinkeinopoliittisen mittariston. Vuosien tauon jälkeen myös Kuhmoisista oli vastattu kyselyyn riittävän suurella joukolla ja tulokset olivat julkaistavissa. Kuhmoisten kunnan elinkeinotoimi sai arvosanaksi 7,2/ (10). Keski-Suomen keski-arvo oli 6,8 /(10) ja kokomaan keskiarvo oli 6.6/(10).

Vuoden 2014 aikana elinkeinotoimi oli mukana noin 250 erilaisessa yrityskontaktissa. Lisäksi avustettiin kuutta alkavaa yritystä, kolmea starttirahahakemusta, ja kuutta eri investointihakemusta, joista kolme sai myönteisen päätöksen. Lisäksi oli iso määrä muuta yrityksiä toimintaedellytyksiin liittyvää neuvontaa ja palvelua. Syksyllä 2014 kunta lähti mukaan Keski-Suomen hankinta-asiamiespalveluun. hankinta-asiamiespalvelu tarjoaa osaamista hankintayksiköille sekä yrityksille julkisissa hankinnoissa.

Vuonna 2013 käynnistynyt Koti Kuhmoisiin kampanja jatkui vuoden 2014 loppuun saakka. Kampanjassa oli kunnan lisäksi mukana Kuhmoisten Osuuspankki, Kuhmoisten yrittäjät, sekä Kuhmoisten sanomat. Kampanjan tavoitteena oli saada uusia asukkaita ja omakotirakentajia kuntaan, Tältä osin kampanja ei täysin täyttänyt asetettuja tavoitteita, mutta kampanjan avulla kunta sai paljon myönteistä julkisuutta radiossa, televisiossa ja eri lehdissä. Asuntotuotantoa piristi vuoden lopulla käynnistynyt kerrostalohanke kunnan keskustaan.

Vuoden 2014 aikana elinkeinotoimi oli mukana Lahden Raksa-messuilla yhdessä yrittäjien kanssa. Kunta järjesti 4.7.2014 asukastapahtuman Sahanrannassa, johon oli kutsuttu kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat. Mukana tapahtumassa oli paikallisia yrittäjiä tuotteineen. Tapahtuma keräsi reilut 400 vierasta. Lisäksi elinkeinotoimi oli mukana kunnan lukuisissa kesätapahtumissa ja erilaisissa kuntalaisille suunnatuissa iltatilaisuuksissa muun muassa matkailun, Uuden EU- ohjelmakauden ja yhdistystoiminnan osalta.

Maankäytön ohjaustyöryhmän toiminta painottui Satamanrinteen, Koskenpartaan ja loppuvuonna käynnistyneeseen Aurinkorinteen kaavojen vauhdittamiseen. Kaavojen edetessä ohjaustyöryhmä on ottanut kantaa ja tuonut paikallista näkemystä kaavojen sisältöön.

Elinkeinotoimintaa kehittävästä kahdesta työryhmästä elinkeinotyöryhmä kokoontui viisi kertaa ja maankäytön ohjaustyöryhmä kuusi kertaa vuoden 2014 aikana. Lisäksi oli kolme työryhmien yhteistä palaveria.

Kunnan metsäomaisuuden myynnin tavoitteena oli 250 000- 300 000 euron puunmyyntitulo. Vuoden 2014 puunmyyntitulo oli 249 479 €. Vuoden 2014 hakkuita vaikeutti lumeton talvi. Lisäksi kunnalla oli palkattuna sulan maan ajaksi kaksi työntekijää metsänhoitotöihin (taimikonhoito ja perkaus). Metsänhoitotöitä tehtiin noin 30 hehtaarin alueella.

Sivistystoimi

Opetustoimen johtamista ja henkilöstön ammatillista osaamista ja täydennyskoulutusta kehittävään OSAAVA-ohjelmaan osallistuttiin suunnitelman mukaisesti. Opetushenkilöstön osaaminen kartoitettiin, ja IT-taitojen edistämiseksi hankittiin koulutusta. Oppilas- ja opiskelijahuolto järjestettiin uuden lain mukaisesti, ja siten kuraattori- ja psykologipalvelut hankittiin ostopalveluna 1.8.2014 alkaen.

Lasten päivähoitoa sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille tarvitseville. Perusopetuksen laatuun, oppimistuloksiin ja kouluviihtyvyyteen vaikutettiin valtion erityisavustuksilla. Lukio-opetuksen saatavuus onnistuttiin turvaamaan; syyslukukaudesta alkaen lukion vetovoima lisääntyi ratsastuslinjan ansiosta. Myös kustannustason kohtuullistamisessa onnistuttiin.

Ruokapalveluissa hankittiin yhä enemmän lähiruokaa paikallisilta toimijoilta. Kulttuuripääoman näkyvyyttä edisti paikallisen taiteilijan Eino Viikilän kesänäyttely Riihigalleriassa. Elokuva-toiminnalla tuotettiin erityisesti perheille yhdessä olon elämyksiä.

Arki- ja lähiliikuntaan kannustavaa asuinympäristöä edistettiin Puuhapuiston rakentamisella sekä moottorikelkkareittien ja Ryytjärven latu-uran perusparannuksella. Terveysliikunta-ohjelmaa toteutettiin pääosin liikuntaneuvonnan ostopalveluna Päijät-Hämeen Liikunnalta ja Urheilulta. Etsivä nuorisotyö järjestettiin ostopalveluna Työvalmennussäätiö Avitukselta.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa oli perinteisesti työntäyteinen vuosi. Isoja projekteja oli suunnittelussa ja toteutuksessa. Alkuvuonna kaukolämmön tuotanto käynnistyi ja projektipäällikkönä toimi Jorma Ikonen. Suunnittelut investointeihin olivat käynnissä ja isoimpana yksittäisenä urakkana oli Toritien kokonaisvaltainen saneeraus. ELY-keskus ollessaan tilaajana hallinnoi hanketta ja urakoitsijana toimi Destia. Samanaikaisesti päällä oli Toritien itäpuolen pihojen uusiminen sekä torin kantavan kerroksen vaihtaminen ja pinnoitus. Torin alle korjattiin uutta viemäriä ja vesijohtoa, uusin linjauksin. Kaukolämpöverkko on rakennettu viimeisen kahden vuoden aikana ja se on kunnossa.

Kuhmolan esteettömyyskorjaukset ja inva-wc:n saneeraus tehtiin ja samalla huomattiin vakavia ongelmia Kuhmolan naisten wc:ssä. Kokonaisvaltainen remontti tehtiin syksyn aikana. Samalla Kuhmolan ulkopuolista routaeristystä parannettiin. Puuhapuistoon asennettiin uudet laitteet, sinne tehtiin uusi käytävä ja puuhapuiston käyttö lisääntyi merkittävästi uusimisen ansiosta. Päälystystä tehtiin Lammashaantiellä, osalla Rekolantietä sekä kevyenliikenteentie asfaltoitiin. Kokonniementien kevyenliikenteenväylä tehtiin myös. Kaavoitus eteni kolmella asemakaavalla, Aurinkorinne, Satamarinne ja Koskenparras, jotka etenevät 2015 vuonna. Vesihuoltoa parannettiin Mällykäisen vedenottamon säiliöiden ja suodattimien uusimisella. Vesitorni pestiin kesän aikana. Kirjaston ja apteekin kiinteistön korjaus viimeisteltiin ja pihat asfaltoitiin. Terveysaseman suunnittelu käynnistyi ja sen saneeraus alkaa 2015. Pienempinä remontteina oli lämpöpumppujen asentaminen Ryhmikseen ja Nuorisotalolle.

2014 vuonna tehtiin LAPE töitä, merkittävimpiä niistä retkeilylaavujen kunnostus, Frisbeegolf radan kunnostus, Uimalan rannan kunnostus, Paloaseman helikopterikentän avartaminen ja kunnostus, kylien työt sekä opastetaulujen lisääminen. LAPE- töissä oli vuoden aikana 8 henkilöä.

Loppuvuonna kaksi viranhaltijaa irtisanoutui teknisestä toimesta ja uusien rekrytointi alkoi. Vs. rakennusmestarina 20.10.2014 alkaen toimi rakennusmestari Mika Kyrö. Aluearkkitehtina toimi Marja Kuisma ja ympäristösihteerinä Marja-Leena Rajala. Rakennusvalvonta, rakennustarkastuksen viranomaistehtävät ostettiin Padasjoen kunnalta, rakennustarkastajana toimi Lauri Pasanen.

Maaseutuhallinto

Vuoden 2013 alusta lukien Kuhmoisten kunta on ollut osa Keuruun maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueetta. Kuhmoisten lisäksi alueeseen kuuluvat Jämsä, Keuruu, Multia, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi, Ruovesi ja Virrat. Sopijakuntien maaseutuhenkilöstö siirtyi Keuruun kaupungin palvelukseen Kuhmoisten kunnan maaseutusihteerin lukuun ottamatta. Kuhmoisten kunta ja Keuruun kaupunki laativat ostopalvelusopimuksen, jonka mukaan Kuhmoisten kunta myy maaseutusihteerin palveluja Keuruun kaupungille tietyin sopimuksessa määritellyin sopimusehdoin.

Yhteistoiminta-alueen tehtävänä on hoitaa kuntien järjestettäväksi määrätty lakisääteinen maaseutuhallinto sekä kuntien päättämät alueen Maaseudun kehittämisohjelmaan 2014 – 2020 perustuvat maaseudun kehittämistehtävät sekä tuottaa niihin liittyvät palvelut.

Yhteistoiminta-alueella on yhteensä 1138 maatilaa, joista Kuhmoisissa on 76 kpl. Tukipäätöksiä tehtiin kaikkiaan 6864 kpl ja maatalouden tukea koko alueella maksettiin yhteensä 28.938010 euroa, josta Kuhmoisiin maksettiin 1.490.000 euroa. Maaseutuhallinnon tehtäviä hoiti 8 viranhaltijaa sekä Kuhmoisista ostettu 0,6 tehtäväosuus. Toiminta on toteutettu lähipalvelun periaatteella siten, että jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa on joko kokoaikainen tai määräajoin avoinna oleva toimipiste.

Kuntien yleinen taloudellinen tilanne

Talouden taantuma on Suomessa jatkunut jo useita vuosia. Kauppataseemme ja vaihtotaseemme ovat yhä negatiivisia ja työllisyys heikentynyt. Inflaatio ja korkotaso pysynevät matalina myös lähitulevaisuudessa. Työvaltaisen kuntasektorin kustannuskehitys on jatkuvasti ylittänyt kansantalouden kasvuluvut. Kuntien tehtävät ja palvelujen kysyntä ovat kasvaneet samalla kun tuloja on vähennetty valtionosuuksia leikkaamalla. Kuntatalous kuitenkin vahvistui hieman vuonna 2013 kuntien säästötoimien, pääasiassa henkilöstömenojen säästöjen sekä erityisesti eräiden verotuksen kertaerien seurauksena.

Kuntatalous on kääntymässä selvästi heikkenevälle uralle vuonna 2014 heikon verotulojen kehityksen, palvelujen kysynnän kasvun ja uusien valtionosuusleikkausten takia. Kuntien valtionosuudet laskevat jopa euromääräisesti vuona 2014. Kuntatalous oli vuonna 2012 noin 360 miljoonaa euroa alijäämäinen kuntien yhteenlasketulla tilikauden tuloksella mitattuna. Edellisen kerran kuntatalouden tilikauden tulos oli miinusmerkkinen vuonna 2004 ja sitä ennen vuonna 1997. Kuntatalous olisi tälläkin hetkellä tasapainossa ilman valtionosuusleikkauksia. Kunnat lisäsivät investointejaan hieman vuonna 2012 suurten investointitarpeiden sekä alhaisen korkotason takia. Kuntatalouden kiristyneessä paineet investointien vähentämiseen ovat suuret. Kuntatalouden alijäämän ennustetaan kasvavan merkittävästi vuonna 2014 vuoteen 2013 verrattuna.

Kuntaliiton kuntatalousyksikössä tehdyn kehitysarvion mukaan kuntatalouden alijäämän ennakoidaan kasvavan noin 2,5 miljardiin euroon vuoteen 2018 mennessä, mikäli uusiin toimenpiteisiin ei ryhdytä ja talouskehitys jatkuu hitaana. Tilanne on historiallisestikin tarkastellen ainutkertainen. Kunnat ovat reagoineet tehokkaasti talouden muutoksiin, jotka ovat olleet vaikeita, mutta lyhytaikaisia. Taantumana nyt pitkittyessä työvaltaisen kunta-alan talouden hallinta on käymässä hyvin vaikeaksi. Kun talouskasvu pysyy nollan tuntumassa, kuntien toimintamenojen kasvu ei voi pysyä aikaisempien vuosien tasolla, vaan totutusta 4–5 prosentin tasosta on tultava olennaisesti ja pitkäaikaisesti alaspäin.

Kunnat ovat päätöksillään korottaneet verojaan vuodelle 2014 lähes 400 miljoonalla eurolla. Mitä ilmeisimmin vuodelle 2015 on odotettavissa vastaavanlainen kuntaverojen korotus. Kunnat tulevat edelleen tehostamaan säästötoimiaan. Kuntatyöntekijöiden tekemän tutkimuksen mukaan kunnat tulevat toteuttamaan henkilöstömenojen säästöjä kuluvana vuonna noin 600 miljoonalla eurolla. Säästöjä tehdään erityisesti jättämällä täyttämättä määräaikaistiloja ja sijaisuuksia sekä auki tulevia vakansseja.

Jos talouskasvu pysyy vaimeana lähivuosina, kuntatalous on uuden sopeutuksen edessä. Kun nykyisen tasoinen hyvinvointimme on rakennettu noin 2 prosentin talouskasvuun, nyt onkin syytä arvioida uudelleen rakenteiden toimivuus, tehtävät ja vastuut mutta myös kuntien tulopohja. Vaikean taloustilanteen lisäksi kunnilla on edessään muutoinkin hyvin suuret haasteet, joista merkittävimmät liittyvät väestön ikääntymiseen, työllisyyteen ja julkisen talouden kestävyysvajeen hallintaan sekä suuren korjausvelan hallintaan.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaukolämpöhankkeen ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen kesäkuun 2014 aikana. Tällöin paloasema kytkettiin kaukolämpöön.

Kaavoitus eteni vuonna 2014 kolmella asemakaavalla, Aurinkorinne, Satamarinne ja Koskenparras, jotka jotka valmistuvat vuoden 2015 aikana.

Toritien kokonaisvaltainen saneeraus oli yksittäisistä isoista investoinneista suurin. ELY-keskus ollessaan tilaajana hallinnoi hanketta ja urakoitsijana toimi Destia. Samanaikaisesti käynnissä oli Toritien itäpuolen pihojen uusiminen sekä torin kantavan kerroksen vaihtaminen ja pinnoitus.

Laajakaista kaikille – hanke

Kunnanhallituksen nimeämä laajakaistaselvitystyöryhmä on vuoden 2014 aikana jatkanut neuvotteluja laajakaista kaikille - hankkeen toteuttamiseksi Kuhmoisten kunnan alueelle. Neuvotteluista huolimatta hanke ei ole edennyt vuoden 2014 aikana. Epävarmuus hankkeen toteutumisen suhteen aiheuttaa haasteita muun muassa kunnan talouden suunnittelulle, koska kunta on sitoutunut operaattorisopimuksen mukaan maksimissaan 1 799 000 euron suuruiseen omavelkaiseen takaukseen kuntakohtaiseen verkkoyhtiöön.

Sivistystoimi

Palvelutuotannon muutoksia olivat lukion ratsastuslinjan toteutuminen syyslukukaudesta alkaen, Puuhapuiston rakentuminen sekä ulkoilureittien perusparannus.

Väestö, elinkeinorakenne ja työllisyys

Kuhmoisissa asui 31.12.2014 2 373 asukasta, joista miehiä 1 161 ja naisia 1 212. Muutos vuoden takaiseen on -33 asukasta. Asukasluvulla mitattuna Kuhmoinen on Suomen 317 kunnasta sijalla 257 ja maapinta-alan mukaan mitattuna Kuhmoinen on sijalla 92. Väestömuutos selittyy luonnollisella poistumalla, sekä normaalilla muuttoliikkeellä. Tilastojen mukaan väkiluvun pieneneminen on hieman hidastunut ja vuoden 2014 nettomuutto oli +3. Haasteena työnantajille tuo alueen työikäisten määrän väheneminen. Ikäihmisten ja vapaa-ajanasukkaiden määrän ja palvelutarpeen kasvu tuo kuntaan uusia mahdollisuuksia monialaiselle palveluyrittäjyydelle. Ennusteiden mukaan kunnan väkimäärä laskee vuoteen 2030 mennessä noin 12 %:lla vuoden 2005 (2805) tilanteesta. Vuonna 2014 nettomuutto oli + 3 henkilöä tulomuuton ollessa 64 henkilöä ja lähtömuuton ollessa 61 henkilöä. Lisäksi maahanmuutto oli +1 henkilöä.

Kuhmoisten kunta on panostanut työllisyydenhoitoon palkkaamalla työnsuunnittelijan vuodesta 2010 ja varaamalla määrärahaa tukityöllistämiseen, sekä yhdistysten työllistämistukeen. Työnsuunnittelijana vuonna 2014 on toiminut Minna Korppila-Kauppinen.

Kuhmoisten kunnan työttömyystilanne osoitti elpymisen merkkejä vuonna 2014. Työttömyysprosentti kävi syyskuussa ennätys alhaalla (13,5 %), vuoden 2012 tasolla. Toisin kuin valtakunnallisesti, Kuhmoisissa työttömänä olleiden henkilöiden määrä väheni vuoteen 2013 verrattuna. Kunta työllisti vuoden aikana 35 eri henkilöä, joka on 20 enemmän kuin edellisenä vuonna. Myös eri toimialojen sijaisuuksia hoidettiin tukityöllistämisen keinoin. Työsuhteet olivat kestoltaan pääsääntöisesti 6kk. jolloin työntekijät saivat työssäoloehdon täyteen ja pääsivät ansiosidonnaiselle tai peruspäivärahalle. Tämä edesauttaa työllisyydenhoidon jatkoa siten, että työntekijöillä on parempi mahdollisuus työllistyä avoimille työmarkkinoille työkokemuksen ansiosta ja vaikkei näin kävisi, he ovat pisimmän mahdollisen ajan pois työmarkkinatuen kuntaosuuksien maksulistalta.

Vuoden 2014 lopussa kunnan työttömyysprosentti oli 17,5. Vuoden lopussa Kuhmoisissa oli 160 työtöntä, joka on 2 henkilöä vähemmän kuin saman vuoden tammikuussa. Heistä 95 oli miehiä ja 65 naisia. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 8 henkilöä ja yli 50-vuotiaita 96 henkilöä. Yli vuoden työttömänä olleita oli 54 henkilöä, mikä on yhdeksän enemmän vuodentakaiseen verrattuna, vajaakuntoisia 20 ja yli 500 päivää työttömänä olleita 11 henkilöä.

Kuhmoisten elinkeinoelämässä suurimmat alat liikevaihdolla mitattuna ovat kauppa, teollisuus ja rakentaminen. Alkutuotannossa työskentelee vajaat 15 prosenttia työvoimasta. Palvelualojen työpaikat kunnassa muodostavat yli puolet kaikista työpaikoista ja jalostuksen osuus on noin neljännes. Kuhmoisten kunnan alueella sijaitsevista yrityksistä suurin osa on rakennus- ja palvelualanyrityksiä sekä teollisuusyrityksiä. Eri toimialoilla olevien pienten palveluyritysten suuren määrän mahdollistaa kunnan alueella vapaa-aikaa viettävät yli 9 000 vapaa-ajanasukasta.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kuhmoisten kunnan tuottamat palvelut on järjestetty pääosin oman henkilöstön voimin. Poikkeuksena on kunnan tuottamat sosiaali - ja terveystyöpalvelut Kuhmoisten kunnan alueella, koska nämä palvelut tuottaa Jämsän kaupunki. Teknisen ja myös sivistystoimen palveluista osa tuotetaan ostopalveluna. Henkilöstön jaksamiseen liittyvien riskien vähentämiseksi Kuhmoisten kunnan on työnantajana kiinnittänyt huomiota henkilöstön työhyvinvointiin ja hyvään työilmapiiriin. Henkilöstölle on tarjolla useita henkilöstöetuuksia ja työtyytyväisyyskyselyn totuttaminen joka toinen vuosi on asetettu tavoitteeksi.

Ennusteiden mukaan vuosina 2010 - 2015 Kuhmoisten kunnan henkilöstöstä eläköityy 26,9 %. Kunnan henkilöstö on hyvin sitoutunut toimimaan kunnan palveluksessa ja henkilöiden

työurat ovat usein hyvin pitkiä. Kaikilla toimialoilla on panostettu vahvasti henkilöstön osaamiseen, mm. kehityskeskustelujen ja täydentävän kouluttamisen avulla. Teknisessä toimessa viime vuosina tapahtunut useita henkilövaihdoksia ja tämä on osaltaan asettanut haasteita koko kuntaorganisaatiolle ja erityisesti kunnan infraan liittyvien investointien toteuttamiseen

Pienessä organisaatiossa useilla työntekijöillä on hyvin laaja tehtäväkuva, joka asettaa omat haasteensa työn hallintaan. Käytännössä laajat tehtäväkuvat eivät anna suurtakaan mahdollisuutta erikoistumiseen omassa työssä. Jatkuva kouluttautuminen on edellytys hyviin työsuorituksiin ja nimenomaan kouluttautumiseen on kunnassa panostettu.

Merkittävä tulevaisuuden taloudellinen riski on kunnan menojen ja tulojen epätasapaino. Tämän riskin toteutuminen on mahdollista erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa.

Kunnan riskiksi ja epävarmuustekijäksi voidaan nimetä myös kuntalaisten palvelutarpeen kysynnän kasvu. Työikäisten määrän vähentyminen aiheuttaa kuntatalouteen haasteita ja heikentää ns. huoltosuhdetta. Kunnan väestön ikääntyminen aiheuttaa terveyspalveluiden kysynnän kasvua. Jos työttömyys kasvaa, aiheuttaa se menopaineita sosiaalitoimessa erityisesti toimeentuloturvan puolella.

Kunnan heikko maksuvalmius on merkittävä riskitekijä. Erityisesti vuoden 2013 ja 2014 mittavat investointiohjelmat ovat luoneet ongelmia kassan riittävyyteen. Kuhmoisten kunta on solminut kuntatodistusohjelmat kolmen rahoituslaitoksen kanssa, jolloin lyhytaikaista lainaa on voitu tarvittaessa nostaa lyhyellä varoitusaajalla.

Laajakaista - kaikille 2015 hanke

Kuhmoisten kunta on valtuuston päätöksellä mukana Laajakaista - kaikille 2015 hankkeessa. Sopimuksen tavoitteena on vuoden 2015 loppuun mennessä taata Kuhmoislaisille tasa-arvoiset mahdollisuudet liittyä huippunopeaan tietoliikenneyhteyteen. Kuhmoisten kunnan osuus laajakaista hankkeen rahoituksesta on 8 % koko kustannuksesta eli 266 000€. Sopimuksen mukaan kunta maksaa Verkko- Osuuskunta Kuuskaistalle kunnan maksuosuuden tasasuuruusina erinä 24 kuukauden aikana. Maksut aloitettiin helmikuussa 2013, mutta kunta lopetti maksuosuuksien maksamisen lokakuussa 2013, eikä maksuosuuksien maksamista ole tämän jälkeen jatkettu.

Kuhmoisten kunnanvaltuusto teki kokouksessaan 15.4.2014 päätöksen jonka mukaan kuhmoisten kunta ei osallistu Keski-Suomen valokuituverkot Oy:n toimintaan. Lisäksi päätettiin, että Kuhmoisten kunta ryhtyy pikaisiin toimenpiteisiin vaihtoehtoisen ratkaisun löytämiseksi ja laajakaistaverkon rakentamiseksi Kuhmoisiin. Kuhmoisten kunnan rahallinen osuus verkkoyhtiölle olisi ollut perustettavan yhtiön 74 929 €:n osakepääomasijoitus ja 55 340 €:n kuntamaksuosuuden loppuosa, sekä 2 697 308 €:n lainan takaus verkkoyhtiön 1 vaiheen lainalle. Toisen vaiheen takauksen summaksi on arvioitu 1 590 000€.

Taloudellisten riskien mielessä tilanne ei ole muuttunut siitä kun viidentoista kunnan yhteisesti perustama selvitystyöryhmä esitti, että kunnat perustaisivat yhteisen Verkkoholding osakeyhtiön joka ottaa vastatakseen laajakaista verkon rakentamisen viidentoista kunnan alueelle Keski-Suomessa. Kyseessä on kuhmoisten kunnan kannalta merkittävä infrahanke, joka sisältää myös taloudellisia riskejä. Taloudelliset riskit ovat seuraavat:

1. korkotason nousu ensimmäisen 10 vuoden jälkeen
2. liittymämyynti ei onnistu täydellisesti
3. liittymien keskipituus nousee suunniteltua pidemmäksi myynnin kohdistuessa ei kaupalliselle alueelle
4. 1 MEUR:n osakepääoma ei ole riittävä
5. liittymämaksuja joudutaan palauttamaan vaiheen 1 ulkopuolelta tilatuille liittymille
6. kunnanvaltuustojen päätösten lainvoimaisuus viivästyy.
7. Korkea kuntakohtainen verkkoyhtiön lainan takaus
8. valtion tuet

9. Suuret kuntakohtaiset takaukset

Kuhmoisten kunta nimesi Laajakaista – kaikille hankkeen selvitystyöryhmän vuoden 2014 alussa. Selvitystyöryhmän tehtävänä on ollut hakea erilaisia vaihtoehtoja joilla joka varmistaisi taloudellisesti kannattavan laajakaistan rakentamisen Kuhmoisiin. Vuoden 2014 aikana ei Verkko-osuuskunta Kuuskaistan taloudellinen tilanne ole parantunut niin, että heillä olisi taloudellisia resursseja rakentaa verkko. Kaikki Kuhmoisten laajakaistaverkkoon liittyvät työt ovat olleet pysähdyksissä syksystä 2013 alkaen.

Tietojärjestelmät

Kuhmoisten kunnan tietojärjestelmien tukipalvelut on ostettu ostopalveluna ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Ongelmatilanteissa tukipalvelua ei ole aina ollut saatavissa toivottuna ajankohtana ja tämä on saattanut aiheuttaa riskitilanteita erityisesti taloushallinnon maksuliikenteeseen liittyen. Tukipalvelun saatavuutta on parannettu rekrytoimalla kunnan palvelukseen määräaikaaisesti atk-lähtökäihenkilö.

Oikeudelliset riskit

Kuhmoisten kunnassa on ollut vuosien saatossa vireillä useitakin oikeusprosesseja ja niistä taloudellisesti merkittävin on ollut Lock-Wood Kuhmoinen Oy:n ja Lock-Wood Teknologia Oy:n liittyvät oikeusprosessit. Lock-Wood Teknologia Oy:n konkurssi on edelleen kesken tilinpäätöstä 2014 tehtäessä. Asiaa hoitaa asianajaja Kari Miettinen.

Ympäristötekijät

Vesihuoltolaitoksella on suoritettu valvontatutkimusohjelman mukaista vesijohtoverkoston veden laatutarkkailua. Syksyllä 2013 Mällykäisen vedenottamosta analysoidun vesinäytteen torjunta-ainejäämälöydön jälkeen veden pumppaus verkkoon lopetettiin. Vuoden 2014 joulukuussa Mällykäinen sai uudet aktiivihilisuodattimet ja säiliöt ja veden pumppaaminen verkostoon alkoi normaalisti.

Jätevedenpuhdistamolla on tehty lakisäätteistä jäteveden päästötarkkailua. Puhdistamolla on ollut vaikeuksia 2014 kesällä ilmastuksen kanssa hajonneen pääilmastuskompressorin kanssa. Laitteisto tuli täyteen toimintaan helmikuussa 2015. Laitteiston vajaatoiminta on aiheuttanut lupa-arvon ylityksen kahdesti, muuten puhdistamon toiminta on täyttänyt ympäristöluvassa esitetyt vaatimukset. Puhdistamolle on lisätty 2014 vuoden aikana uusia mittausrakenteita.

Varavaimolaitteet asennettiin häiriötilanteiden varalle, mm. sähkökatkot ja myrskyt ovat aiheuttaneet aikaisemmin ongelmia vesi- ja viemärlaitokselle. Samoin jätevedenpuhdistamon ja pumppaamoiden hälytysjärjestelmän toimintavarmuutta on parannettu osittain niiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi.

Käyttökäihenkilöstö on osallistunut toiminnan kehittämiseen ja häiriötilanteita varten on järjestetty myös useampia häiriötilanneharjoituksia.

Tehinkärjen jätevesi- ja puhdasvesiverkoston perustamisesta lähtien on ollut jatkuvaa hävikkiä veden osalta. Veden kulutus oli moninkertainen vedenpuhdistusjärjestelmälle. Asukkaat kärsivät tuolloin veden laadusta. Vuodelle 2014 vuodot on saatu kuriin ja vedenpuhdistuslaitteet huollettu.

Kunnan jätehuollon järjestämis- ja neuvontapalvelut on hankittu Jämsän Jätehuolto liikelaitokselta.

Hulevesistä ei ollut mainittavaa ongelmaa vuonna 2014 ja Kokonniementien kevyenliikenteen väylän rakentamisen yhteydessä hulevesijärjestelmää alueella parannettiin.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selontekoa siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kuhmoisten kunnassa on hankintojen osalta noudatettu hankintalain säännöksiä. Pienhankintojen tekemisen menettelytavoista ei säädetä hankintalaissa. Hankintalakea sovelletaan ainoastaan EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Pienhankinnoilla tarkoitetaan niitä hankintoja, jotka alittavat kansalliset kynnysarvot. Pienhankintojen tarkoituksenmukainen, hankinnan laatuun ja laajuuteen soveltuvien hankintatapojen soveltaminen on jäänyt hankintayksiköiden omaan harkintaan. Kuhmoisten kunta hyväksyi pienhankintaohjeen vuonna 2013.

Kunnan johtoryhmätyöskentelyssä on edelleen kiinnitetty erityistä huomiota toiminnan suunnitteluun, aikataulujen laatimiseen, säännöllisten työpaikkakokousten pitämiseen ja sisäiseen tiedottamiseen. Vuonna 2012 Kuhmoisten kunnassa tehtiin päätös ottaa käyttöön 1.1.2013 alkaen sähköinen asianhallintajärjestelmä, joka myös oma osaltaan kehittää kunnan sisäistä johtamis- ja hallintajärjestelmää. Kunnassa järjestetään talouteen liittyviä yhteisiä palaverieja, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita.

Kunnanhallituksen on selonteossa käytävä läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet ja jos kunnan sisäisessä valvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet eivät ole kaikilta osin toteutuneet. Tavoitteiden seurantaan tuleekin kiinnittää erityistä huomiota jo tilikaudella. Jos selkeästi on odotettavissa, että tavoite ei tule toteutumaan, tulee asiasta raportoida ja tehdä tarvittava muutosesitys jo ennen tilikauden päättymistä.

Määrärahojen käytössä tulee vastuullisten viranhaltijoiden kiinnittää erityisistä huomiota määrärahojen riittävyyteen. Käyttötalouden osalta menokuri on ollut pääosin hyvä, mutta esimerkiksi vesilaitoksen tulot eivät ole riittäneet menojen kattamiseen. Investointien rahoituksessa tulee varainkäyttöä tehostaa, jotta määrärahaylityksiltä vältyttäisiin. Suurista investoinneista tulee tehdä etukäteen ns. maksupostit, jotta kunnan taloushallinto aikatauluttaa varojen käyttöä ja voi varautua rahoitustarpeeseen. Kunnanhallituksen vuosittainen talousarvion täytäntöönpano-ohje on kaikkia sitova asiakirja, joka omalta osaltaan ohjaa toimialoja vastuulliseen taloudenhoitoon.

Kuhmoisten kunta on hakenut ulkopuolista rahoitusta erilaisiin hankkeisiin. Tulorahoituksen saamiseksi rahoittajalle tulee raportoida sovitulla tavalla hankkeen etenemisestä ynnä muista

asioista. Sahanrannan työllisyysperusteisen investointihankkeen osalta voidaan todeta, että kaikilta osin hankkeen raportoinnissa ei ole onnistuttu. Asia on käsitelty kunnanhallituksen toimesta ja kunnanhallitus on kiinnittänyt asiaan erityistä huomiota.

2. Riskienhallinnan järjestäminen

Yleishallinto

Yleishallinnossa riskien arviointia tehdään jatkuvasti erityisesti talouden hallintaan liittyen. Kunnan talouden hallintaan liittyvät ratkaisut joudutaan usein arvioimaan monesta eri näkökulmasta. Suurimman riskin aiheuttaa kunnan heikko maksuvalmius. Tähän on varauduttu solmimalla kuntatodistusohjelmat eri rahoituslaitosten kanssa, jotka varmistavat nopean maksuvalmiuden parantamisen.

Sivistystoimi

Sivistystoimessa riskien arviointia on tehty erityisesti niiden palvelujen turvaamiseksi, joiden on toimittava päivittäin: ateriapalvelu, opetus ja lasten päivähoito. Toiminnasta vastaavien esimiesten välttämättömille tehtäville on nimetty varahenkilöt.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa on riskien arviointi valmistui vuoden 2014 aikana. Arviointi sisältää fysikaalisten vaaratekijöiden, tapaturman vaaran, ergonomian, kemiallisten vaaratekijöiden, biologisten vaaratekijöiden sekä henkisen kuormittumisen tarkastelun työpisteittäin ja henkilöittäin. Riskien arviointi päivitetään kolmen vuoden välein.

Riskienhallinta ja seuranta

Yleishallinto

Yleishallinnon rooli riskienhallinnassa on suuri. Erityisesti taloushallinnon henkilöstön kautta tapahtuva kunnan varojen käytön valvonta ja siihen liittyvä tarkkailu on merkittävä osa riskienhallintaa. Yleishallinnon henkilöstö noudattaa kunnan sisäisen valvonnan ohjesäännön asettamia velvoitteita vastuujakoihin ja toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Sisäisen valvonnan on keskusteltu työpaikkakokouksissa. Sisäisestä valvonnasta on järjestetty myös koulutustilaisuus kunnan henkilöstölle ja kunnan luottamushenkilöille.

Sivistystoimi

Toimialan yksiköiden varautumis- ja pelastussuunnitelmat päivitetään vuosittain. Poistumisharjoituksia järjestetään vuosittain. Henkilöstön ensiaputaidot on päivitetty koulutuksella.

Tekninen toimi

Tekninen toimi on vastuussa riskienhallinnasta ja seurannasta sekä on velvollinen kehittämään riskienhallintaa kokonaisuutena. Erityisalojen lisäkoulutus on tarpeen.

Riskien ennakointi

Yleishallinto

Kunnan maksuvalmiuteen liittyviin riskeihin on vuonna 2014 pystytty kaikilta osin varautumaan ajoissa.

Tekninen toimi

Vesihuollon ajallisiin riskeihin on pystytty varautumaan ennakolta. Mällykäisen vedenottamon suodattimien ja säiliöiden uusiminen takaa puhtaan veden pumppaamisen verkostoon. Kolmatta vedenottamoa ei ole rakennettu. Eteen tulleet tapaukset eivät olleet niiden laajuus huomioiden ennalta arvattavia.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Yleishallinto

Yleishallinnon hankinnat alittivat vuonna 2014 kansallisen kynnysarvon. Kaikki hankintoihin liittyen on pyydetty tarjoukset. Vuonna 2014 kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa on sovellettu kunnanhallituksen kokouksessaan 13.1.2014 § 18 hyväksymää pienhankintaohjetta.

Sivistystoimi

Sivistystoimen osastokokouksissa on linjattu omaisuuden hankinnan ja luovutuksen periaatteet. Omaisuuden hoidon valvonta on kuvattu tehtäväkuvausten tasolla.

Tekninen toimi

Niiltä osin kuin hankkeen kokonaiskustannukset ovat olleet selkeästi arvioitavissa etukäteen ja ovat ylittäneet kynnysarvot, on hankkeet kilpailutettu hankintalain mukaisesti.

3. Sopimustoiminta

Yleishallinto

Yleishallinnossa valvotaan yleishallinnon toimesta laadittujen sopimusten ehtoja siltä osin, kun sopimusten ehdot kuuluvat yleishallinnon toimialaan. Sopimusehtoja, joiden velvoitteiden täyttäminen kuuluu muille toimialoille, kuuluu valvoa kyseisen toimialan viranhaltijoiden toimesta. Asuinkiinteistöjen vuokrasopimusten valvonta on kuitenkin täysin yleishallinnon vastuulla.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa tehtyjen sopimusten ehtoja ja vanhentumisaikoja seurataan säännöllisesti. Vuokrasopimusten kiinteistöihin liittyvät tekniset osat vaativat selkeitä ohjeita.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sivistystoimi

Sivistystoimen osastokokouksissa on käsitelty sisäisen valvonnan ohjeita ja esimiesten velvollisuuksia. Hallintosäännön määrittelemien toimivaltuuksien noudattamiseen, toiminnan taloudellisuuteen liittyviin virkavelvoitteisiin ja viranhaltijapäätösten asianmukaisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Tekninen toimi

Sisäinen valvonta on ollut jatkuvaa toimintojen tarkkailua sekä havaittuihin epäkohtiin puuttumista. Epäkohtien luonteesta riippuen niihin on puututtu joko välittömästi tai osastokokousten yhteydessä. Yhtenä aiheena kehityskeskusteluissa ovat olleet henkilöriskit ja toiminnan riskit sekä sisäinen valvonta yhtenä kokonaisuutena liittyvänä työkaluna.

Yleishallinto

Yleishallinnossa sisäinen valvonta on jatkuvaa kunnan toimintojen arviointia erityisesti taloudenhallinnan näkökulmasta katsottuna. Yleishallinnon henkilöstö on sitoutunut noudattamaan kunnan sisäisen valvonnan ohjesäännön asettamia velvoitteita toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Epäkohtiin on puututtu kulloinkin niiden edellyttämällä tavalla. Yleishallinnon toimesta kunnan toimialoilla on otettu käyttöön sähköinen asianhallintajärjestelmä. Käyttöönotto on vaiheittainen ja se jatkuu myös vuonna 2015. Asianhallintajärjestelmän voidaan katsoa olevan olennainen osa riskienhallintaa, koska se lisää sisäistä läpinäkyvyyttä kunnan toimintoihin liittyen.

Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kuhmoisten kunta teki vuodelle 2014 talousarvion, jossa tilikauden tulosarvio oli 985 350 euroa alijäämäinen. Kunnan talousarviota vuodelle 2014 muutettiin syksyllä 2014, muutetun talousarvion tulosarvio on 995 350 euroa alijäämäinen. Kuhmoisten kunnan vuoden 2014 tilinpäätös on 278 482,51 euroa ylijäämäinen. Hallintokuntien toimintakulut alittivat annetun talousarvion 1 307 437,16 euroa ja se mahdollisti sen, ettei talousarviossa ollut alijäämä toteutunut. Suurin määrärahojen alitus oli sosiaali- ja terveystoimen ostopalveluissa, jossa alitus oli 503 384 euroa. Jämsän kaupungilta ostettujen sosiaali- ja terveystoimen ostopalveluiden lopulliset kustannukset olivat 9 762 472 euroa ja talousarvio alittui 505 488 euroa.

Talousarvion mukaan kunnan verotulot ovat 7 700 000 euroa ja tilinpäätöksen toteuma on 7 685 152,93 euroa eli verotulot toteutuivat 14 847,07 euroa budjetoitua pienempänä.

Kuhmoisten kunnan saamien valtionosuuksien kasvu on ollut merkittävää viime vuosina. Vertailutietona voidaan todeta että vuonna 2005 valtionosuudet olivat 5,2 milj. ja vuoteen 2013 ne olivat kasvaneet 8,98 milj. euroon. Tilinpäätösvuoden valtionosuudet olivat 9 076 159,36 euroa.

Käyttötalouden menoissa valtuuston sitovuustason ylityksiä tapahtui Vaalien tulosalueella 267,16 euroa, Yleishallinnon Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan tulosalueella ylitys on 5 033,32 euroa, joka on eläkemenoperusteisista vakuutusmaksuista aiheutuvaa. Teknisen toimen hallinnon tulosalueella on ylitystä 11 565,30 euroa, joka on aiheutunut tilinpäätösvuoden lopun henkilöstöjärjestelyistä. Kaavoitus- ja maankäytön tulosalueen ylitys on 12 017,78 euroa, jossa henkilöstökulut ovat ylittyneet, muilla teknisen toimen tulosalueilla henkilöstökulut ovat vastaavasti alittuneet. Investointimenoissa valtuuston sitovuustaso ylittyi maa-alueiden ostossa 1 200 eurolla ja Asunto Oy Peltohokkalassa kunnan omistamien osakkeiden putkiremonttiin ei ollut varattu määrärahaa ja kunnan osuus remontista oli 55 489,41 euroa.

TULOSLASKELMA:

Tulojen alitukset	423 621,53
Tulojen ylitykset	-296 670,40
Menojen alitukset	-1 341 704,47
Menojen ylitykset	33 780,42
Netto	-1 180 972,92

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmasta voi lukea, että kunnan ulkoiset toimintatulot vuonna 2014 ovat 2,878 milj. euroa (2013 tp 2,486 milj. euroa), jotka ovat 0,237 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Vuoden 2013 tilinpäätöksen ja vuoden 2014 tilinpäätöksen toimintatuottojen kasvu on 15,7 %.

Tilinpäätösvuoden ulkoiset toimintakulut ovat 18,376 milj. euroa (2013 tp 18,223 milj. euroa), jotka ovat 1,307 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Vuoden 2013 tilinpäätöksen ja vuoden 2014 tilinpäätöksen toimintakulujen kasvu on 0,84 %. Erityisesti alitusta menojen osalta tapahtui palveluiden oston menolajeilla. Henkilöstökulut tilinpäätöksessä ovat yhteensä 4,780 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 1,39 %. Palveluiden ostot ovat yhteensä 11,808 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 0,73 %. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintaan käytettiin 1,391 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 11,4 %.

Verotuloja kertyi 7,685 milj. euroa ja valtionosuuksia 9,076 milj. euroa. Verotulot kasvoivat vuoden 2013 tilinpäätökseen nähden 1,9 %, valtionosuudet kasvoivat vuoden 2013 tilinpäätöksestä 1,1 %.

Kokonaisuutena tarkastellen kunnan tulot ylittivät menot siten, että vuosikatteesta muodostui 1 383 592,92 € positiivinen (2013 tp 904 389,72 € positiivinen). Vuosikate asukasta kohti on 583 €. Vuoden 2014 poistot ovat 1,117 milj. euroa (2013 tp. 1,247 milj. euroa), Poistot ja arvonalentumiset huomioiden tilikauden tulokseksi muodostuu ylijäämää 266 852,28 euroa.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ulkoiset)	2014 1 000 €	2013 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	2 878	2 486
TOIMINTAKULUT	-18 376	-18 223
TOIMINTAKATE	-15 498	-15 737
VEROTULOT	7 685	7 542
VALTIONOSUUDET	9 076	8 981
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT		
KORKOTUOTOT	125	57
MUUT RAHOITUSTUOTOT	52	101
KORKOKULUT	-20	-14
MUUT RAHOITUSKULUT	-37	-26
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	120	118
VUOSIKATE	1 383	904
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 117	-1 321
SATUNNAISET TUOTOT		
SATUNNAISET KULUT		
TILIKAUDEN TULOS	266	-417
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	12	12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	278	-405
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,7	13,6
Vuosikate/Poistot, %	123,8	68,4
Vuosikate, euroa/asukas	583	376
Asukasmäärä	2 373	2 406

Tunnuslukujen selitykset:

$$\text{toimintatuotot/toimintakulut, \%} = 100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

$$\text{vuosikate / poistot, \%} = 100 \times \text{vuosikate/poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Rahoituslaskelma

Investointimenoja kunnalle kertyi eri hankkeista yhteensä 1 233 473,62 € ja investointituloja ei tilinpäätösvuonna ollut. Investointimenoina Kaukolämpöverkon rakentaminen jatkui 120 629 eurolla ja hanke saatiin valmiiksi, kokonaiskustannukseksi kaukolämpöverkolle tuli 1 285 127,45 €. Kirjaston kiinteistön saneerausta jatkettiin ja käytettiin investointirahaa tilinpäätösvuonna 78 431,58 € koko saneerauksen hinnaksi tuli 296 097,27 €. Kiinteistöinvestointeihin käytettiin rahaa kaikkiaan 305 051,71 €. Lisäksi tilinpäätösvuonna investoitiin vesi- ja viemäriverkostoon yhteensä 121 542,01 €. Yleisiin alueisiin ja liikenneväyliin käytettiin rahaa yhteensä 548 213,85 €, josta Toritien ja torin alueelle 241 563,87 €. Puuhapuiston rakentamiseen ja laitteisiin käytettiin 42 309,60 €. Muut investoinnit edellä mainittujen lisäksi ovat yhteensä 138 037,05 €.

Antolainojen lisäyksenä rahoituslaskelmassa on Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöille ja Kuhmoisten vanhustentaloyhdistykselle annetut antolainat kaukolämpöverkostoon liittymisen kustannuksiin.

Uutta pitkäaikaista lainaa ei tilinpäätösvuonna otettu. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 343 576,51 eurolla. Lyhytaikaista lainaa tilinpäätöshetkellä oli 3,25 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	1 383	904
SATUNNAISET ERÄT, NETTO		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT		-38
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-1 233	-2 550
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		32
PYSYVIEN VAST. HYÖDYKK. LUOV.TULOT		304
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	150	-1 348
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-223	-1
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS		24
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		700
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-344	-461
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 500	1 500
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-682	-375
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	251	1 387
RAHAVAROJEN MUUTOS	401	39
RAHAVARAT 31.12.	3 518	3 117
RAHAVARAT 1.1.	3 117	3 078
	401	39
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
RAHAVIRRAN KERTYMA 5 VUODELTA, €	1 399	2 577
INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %	112,2	35,9
PÄÄOMAMENOJEN TULORAHOITUS, %	76,9	30,3
LAINANHOITOKATE	3,9	1,9
KASSAN RIITTÄVYYS, PV	63,5	53,5
ASUKASMÄÄRÄ	2 373	2 406

Tunnuslukujen selitykset:**Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta**

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttömajaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

pääomamenojen tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

lainanhoitokate

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa eli kassavaroja.

kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan kassavaroilla kattaa.

Tasetarkastelu

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta laskettaessa vuoden 2014 tilinpäätöksen perusteella kunnan omavaraisuusaste on 73,5 % (2013 tp 76,9 %). Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on 26,6 % (2013 tp 23,0 %).

Kunnan taseessa lainakanta tilinpäätösvouden lopussa oli n.3,9 milj. euroa eli 1 650 euroa/asukas (1 147 euroa/asukas v. 2013). Kunnan pitkäaikaiset lainat taseessa on 670 000 euroa ja lyhytaikaiset lainat 3,2 milj. euroa.

Kunnan taseessa 31.12.2014 edellisten tilikausien ylijäämä on 3 228 732,25 euroa. Hallitukselle esitetään, että tilikauden ylijäämä 278 482,51 euroa kirjataan taseen tilikauden ylijäämätilille.

Kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaokutteiset menot	11	13
Aineettomat hyödykkeet	11	13
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 536	2 504
Rakennukset	6 812	7 146
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 244	2 616
Koneet ja kalusto	118	156
Muut aineelliset hyödykkeet	3	3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	719	1 944
Aineelliset hyödykkeet	14 432	14 369
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 880	1 825
Muut lainasaamiset	582	359
Muut saamiset	11	11
Sijoitukset	2 473	2 195
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 916	16 577
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	445	417
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	445	417
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	508	317
Lainasaamiset		
Muut saamiset	90	233
Siirtosaamiset	605	119
Lyhytaikaiset saamiset	1 203	669
Saamiset	1 203	669
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	2 769	2 550
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 769	2 550
Rahat ja pankkisaamiset	749	567
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 721	3 786
VASTAAVAA	22 082	20 780

VASTATTAVAA

	2014	2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 684	12 684
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 229	3 634
Tilikauden yli-/alijäämä	278	-405
OMA PÄÄOMA	16 191	15 913
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	45	56
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	45	56
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	611	431
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	611	431
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	670	867
Lainat julkisyhteisöiltä	0	50
Saadut ennakot	4	4
Muut pitkäaikaiset velat	221	167
Pitkäaikainen	895	1 088
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 197	1 697
Lainat julkisyhteisöiltä	50	147
Saadut ennakot		
Ostovelat	477	773
Liittymismaksut ja muut velat	126	79
Siirtovelat	490	596
Lyhytaikainen	4 340	3 292
VIERAS PÄÄOMA	5 235	4 380
VASTATTAVAA	22 082	20 780

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	73,5	76,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,6	23,0
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	3,5	3,2
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1478	1342
Lainakanta 31.12. (milj. €)	3,9	2,8
Lainakanta 31.12., €/asukas	1650	1147
Lainasaamiset (milj. €)	0,6	0,4
Asukasmäärä	2373	2406

Tunnuslukujen selitykset**omavaraisuusaste, %**

= 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 30 %.

kertynyt yli-/alijäämä

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

lainakanta 31.12.

$$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$$

lainat euroa/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

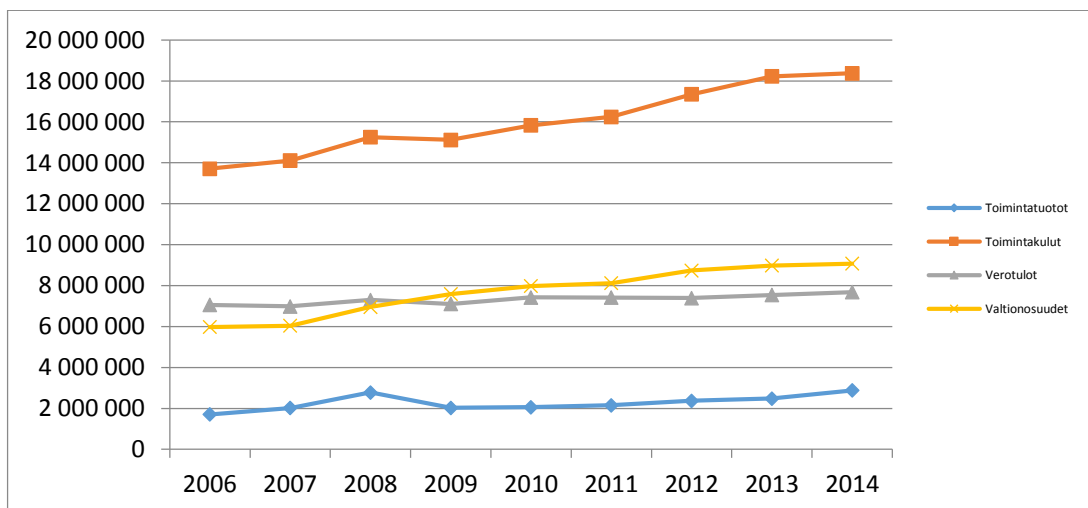
lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk} - \text{lainasaamiset ja muut lainasaamiset.}$$

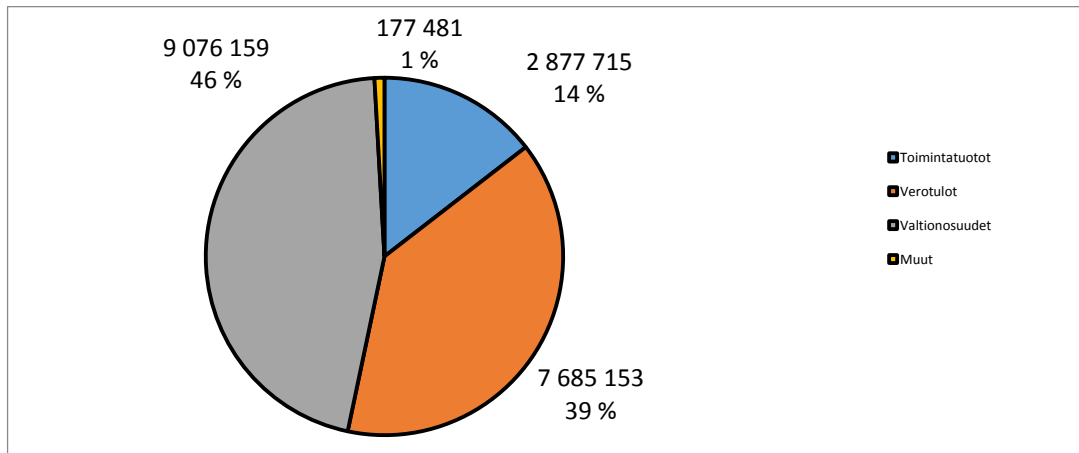
Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2878	Toimintakulut	18376
Verotulot	7685	-Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	9076	Korkokulut	20
Korkotuotot	125	Muut rahoituskulut	37
Muut rahoitustuotot	52	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		-Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	
luovutusvoitot		-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	
Investoinnit		luovutustappiot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luov.tulot		Investointimenot	1233
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	223
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	344
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1500	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	21316	Kokonaismenot yhteensä	20233
Täsmäytys:			
Kokonaistulot	21316	Muut maksuvalmiuden muutokset	682
Kokonaismenot	20233	Rahavarojen muutos	401
	1083		1083

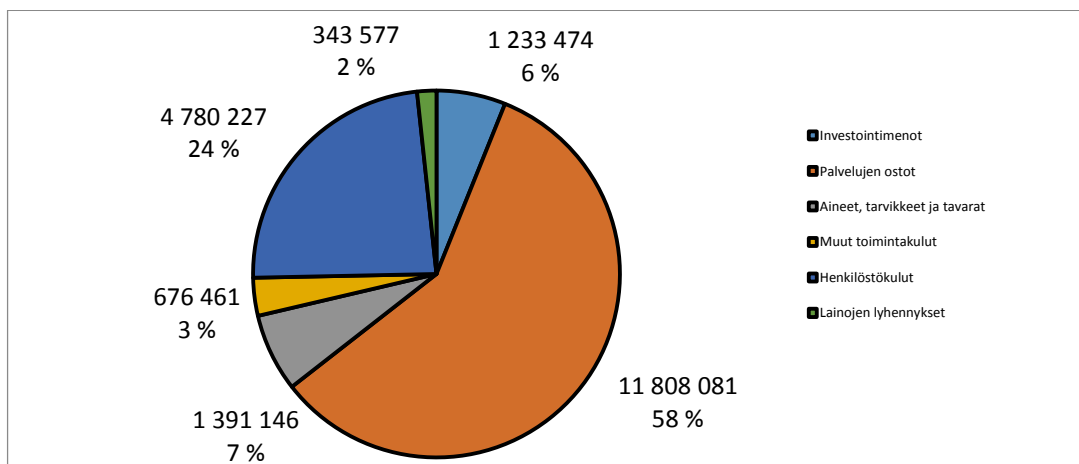
Tulojen ja menojen kehitys vuosina 2006 - 2014

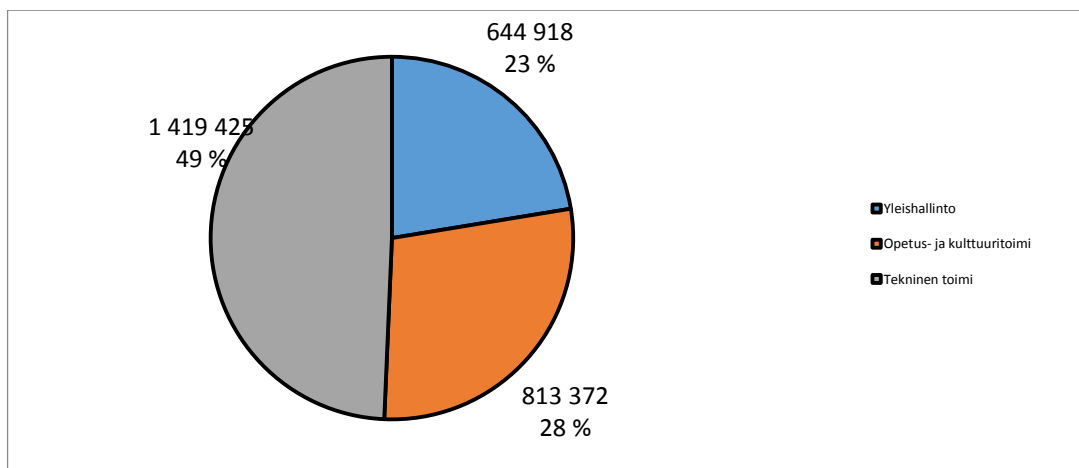
Kunnan tulojen jakautuminen (ulkoiset)

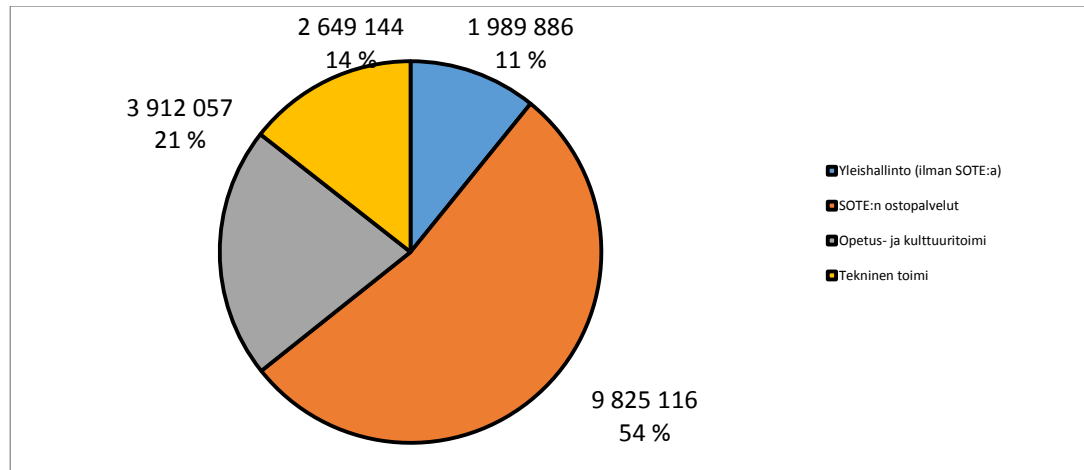
Kunnan menojen jakautuminen (ulkoiset)

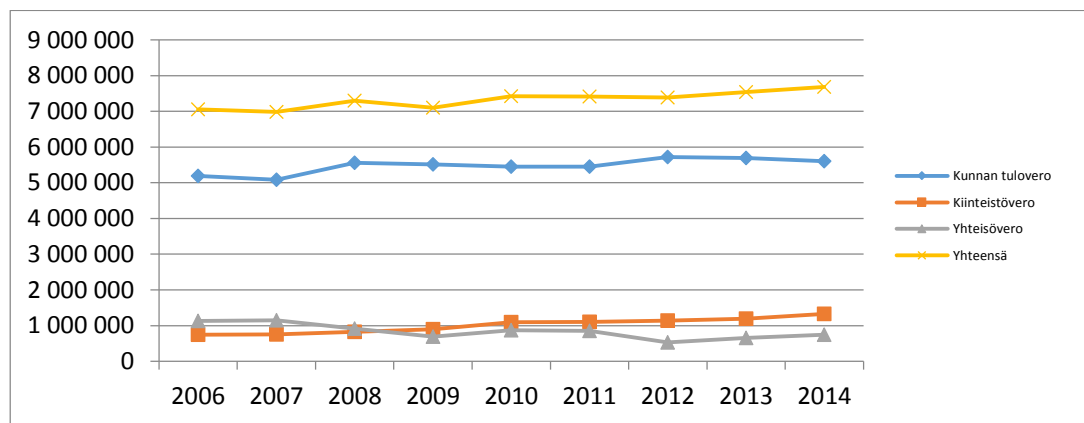
Toimintatuotot toimialoittain (ulkoiset)

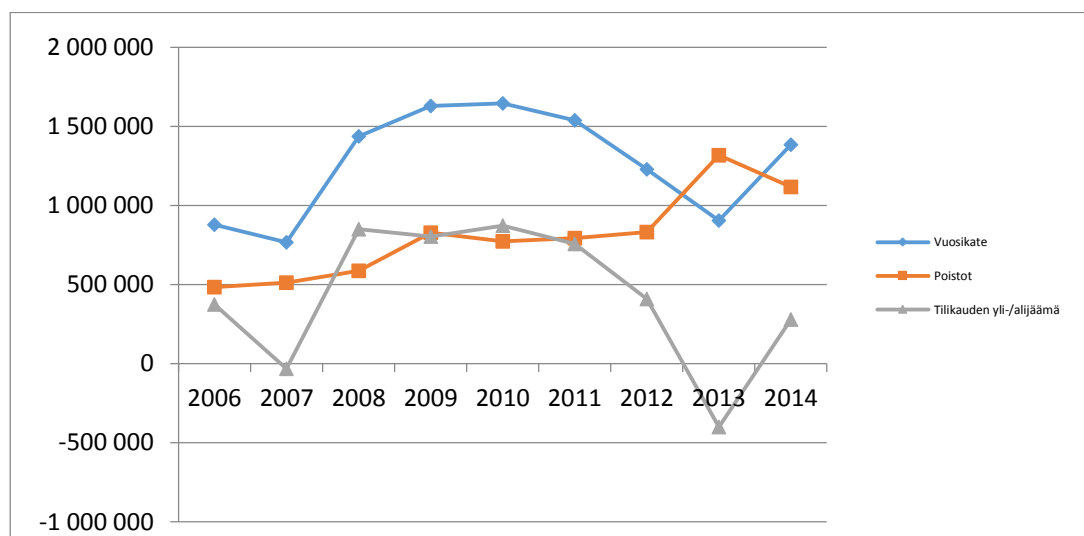
Toimintakulut toimialoittain (ulkoiset)

Verotulojen kehitys vuosina 2006 - 2014

Vuosikatteen ja tuloksen kehitys vuosina 2006 - 2014

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuhmoisten kunnan tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt olivat vuonna 2013 seuraavat:

Tytäryhteisöt:

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %)
Kuhmoisten Päijälänkoti As Oy (omistusosuus 100 %)

Kuntayhtymät:

Keski-Suomen liitto (0,90 %)
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky (0,15 %)
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (1,27 %)
Päijät-Hämeen koulutuskonserni (0,19 %)

Osakkuusyhteisöt:

Asunto Oy Kuhmoisten Hokkalanperä (35 %)
Asunto Oy Peltohokkala (25,6 %)
Kiinteistö Oy Pohjoisportti (35,5 %)

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy on raportoinut kunnanhallitusta toiminnastaan neljännesvuosittain konserniohjeen mukaisesti.

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		3
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		5
Yhteensä	6	8

Konsernin toiminta ja talous

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy

Kuhmoisten kunnan merkittävin konserniin kuuluva yhtiö on Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy. Yhtiön tärkeimpiä tehtäviä on kohtuuhintaisten ja hyväkuntoisten vuokra-asuntojen tarjoaminen kuntalaisille. Vuokratasoa korotettiin keskimäärin 3 %. Asuntojen keskimääräinen käyttöaste oli 90,2 %. Rakennuskannan systemaattista korjaustoimintaa ja hyvästä kunnosta huolehtimista on yhtiössä jatkettu edellisen vuoden tapaan. Rakennuskannan hyvässä kunnossa säilyttäminen vähentää sekä taloudellisia että turvallisuusriskejä huomattavasti. Keskustassa sijaitsevat kiinteistöt liitettiin kunnan rakentamaan kaukolämpöverkkoon, liittyminen toteutui vuoden 2014 alussa. Kuhmoisten kunta myönsi v. 2013 kaukolämmön aiheuttamiin kustannuksiin yhtiölle antolainan, lainan nostettiin vuonna 2014.

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöjen tilinpäätös ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutuminen on liitteenä 5.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	Tilivuosi 2014 1 000 €	Tilivuosi 2013 1 000 €
Toimintatuotot	4 852	4 533
Toimintakulut	-21 272	-21 163
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1	0
Toimintakate	-16 420	-16 630
Verotulot	7 685	7 542
Valtionosuudet	10 481	10 441
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	118	58
Muut rahoitustuotot	53	101
Korkokulut	-63	-63
Muut rahoituskulut	-49	-37
Vuosikate	1 805	1 412
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 503	-1 619
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset		-75
Satunnaiset erät	1	1
Tilikauden tulos	304	-281
Tilinpäätössiirrot	-63	-103
Vähemmistöosuudet	-2	-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	239	-385
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,8	21,4
Vuosikate/Poistot, %	83,2	83,4
Vuosikate €/asukas	761	587
Asukasmäärä	2 373	2 406

Tunnuslukujen selitykset:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100* Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitiilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	Tilivuosi 2014 1 000 €	Tilivuosi 2013 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 805	1 412
Satunnaiset erät	1	1
Tulorahoituksen korjauserät	11	-32
	<u>1 818</u>	<u>1 381</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 644	-3 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8	32
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		324
Investoinnit netto	<u>-1 637</u>	<u>-2 644</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	181	-1 263
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-63	-1
Antolainasaamisten vähennykset		24
Antolainauksen muutokset	<u>-63</u>	<u>23</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	31	866
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-586	-655
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>1 544</u>	<u>1 480</u>
Lainakannan muutokset	<u>989</u>	<u>1 691</u>
Oman pääoman muutokset	2	-4
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	151	2
Vaihto-omaisuuden muutos	-4	4
Saamisten muutos	-455	-234
Korottomien velkojen muutos	<u>-300</u>	<u>-159</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>-607</u>	<u>-387</u>
Rahoituksen rahavirta	321	1 323
Rahavarojen muutos	502	60
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 847	3 345
Rahavarat 1.1.	<u>3 345</u>	<u>3 285</u>
	<u>502</u>	<u>60</u>
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	110,3	47,6
Lainanhoitokate	2,9	2,1
Kassanriittävyys (pv)	59	49

Tunnuslukujen selitykset:**Investointien tulorahoitus, %**

$=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv)

$=365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan konsernin rahavaroilla kattaa. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	Tilivuosi 2014 1 000 €	Tilivuosi 2013 1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	114	111
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 799	2 766
Rakennukset	11 119	11 391
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 249	2 622
Koneet ja kalusto	280	329
Muut aineelliset hyödykkeet	6	4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	809	2 099
Aineelliset hyödykkeet	19 261	19 211
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	897	838
Lainasaamiset	63	0
Muut sijoitukset	12	12
Sijoitukset	972	849
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 348	20 171
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	497	537
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	24	20
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 350	918
Saamiset	1 350	918
Rahoitusarvopaperit	2 796	2 593
Rahat ja pankkisaamiset	1 086	790
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 256	4 321
VASTAAVAA	26 101	25 029
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 685	12 694
Rahastot	661	601
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 586	2 964
Tilikauden yli-/alijäämä	235	-390
OMA PÄÄOMA	16 167	15 869
VÄHEMMISTOOSUUS	12	7
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	346	273
Vapaaehtoiset varaukset	73	144
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	420	417
Pakolliset varaukset	65	50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	669	557
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieraspääoma	3 258	3 722
Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	230	160
Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma	3 675	2 225
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	1 606	2 022
VIERAS PÄÄOMA	8 769	8 129
VASTATTAVAA	26 101	25 029
Omavaraisuusaste, %	63,6	65,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,1	36,1
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	2,8	2,6
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1189	1070
Lainakanta 31.12. (milj. €)	6,9	5,9
Lainakanta 31.12., €/asukas	2922	2472
Lainasaamiset (milj. €)	0,06	0
Asukasmäärä	2373	2406

Tunnuslukujen selitykset

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernin välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden tulos on	266 852,28 €
----------------------------	---------------------

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

poistoeron vähennys	11 630,23 €
----------------------------	--------------------

Poistoerokirjaukset on esitelty tilinpäätöskertomuksen liitteessä 17.

Edellä mainitun poistoerokirjauksen jälkeen muodostuva tilikauden ylijäämä 278 482,51 € esitetään kirjattavaksi taseen tilikauden ylijäämätilille.

YLEISHALLINNON TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2014

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti. Vuonna 2014 järjestettiin EU-vaalit.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vaalien järjestäminen.

TOIMIALA: 1100 Vaalit	Alkuperäinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot: Myyntitulot Maksutulot Tuet ja avustukset Vuokratulot Muut tulot	4 000		4 000	4 198,00		
tulot yhteensä	4 000	0	4 000	4 198,00	0,00	
Toimintamenot: Henkilöstömenot Palvelujen ostot Aineet, tarvikkeet, tavarat Avustukset Vuokramenot Muut menot	2 270 1 580 150		2 270 1 580 150	3 307,55 792,92 166,69	-1 037,55	145,7 %
menot yhteensä	4 000	0	4 000	4 267,16	-1 037,55	106,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	0	0	0	-69,16	1 037,55	
Laskennalliset- ja sisäiset erät: Poistot ja arvonalentumiset Tulot Menot						
	110		110	119,42	-9,42	108,6 %
KOKONAISTULOT	4 000	0	4 000	4 198,00	0,00	
KOKONAISMENOT	4 110	0	4 110	4 386,58	-1 046,97	106,7 %
NETTO KUSTANNUS	-110	0	-110	-188,58	1 046,97	171,4 %
Vakituinen henkilöstö	0,02	0,00	0,02	0,02	0,00	

TARKASTUSLAUTAKUNTA**Tilintarkastus**

Vastuuhenkilö: Tilintarkastaja Ville Valkonen, JHTT

Tehtävän toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lisäksi valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan (JHTT-tilin-tarkastaja/JHTT-yhteisö). Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHTT Ville Valkonen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on määritellä tilintarkastuksen painopistealueet, valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
1200 Tilintarkastus						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	2 110		2 110	1 592,68	517,32	75,5 %
Palvelujen ostot	12 680		12 680	13 093,98	-413,98	103,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	250		250	46,51	203,49	18,6 %
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	15 040	0	15 040	14 733,17	306,83	98,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-15 040	0	-15 040	-14 733,17	-306,83	98,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	290		290	479,83	-189,83	165,5 %
KOKONAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	15 330	0	15 330	15 213,00	117,00	99,2 %
NETTO KUSTANNUS	-15 330	0	-15 330	-15 213,00	-117,00	99,2 %
Vakituisen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

KUNNANHALLITUS**Hallinto**

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat seuraavat toiminnot ja niistä huolehtiminen: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, toimikunnat, hallintotoimisto, työllisyyden hoito, kunnallisverotus, työsuojelu ja muu henkilöstöhallinto.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kunnan talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvät viranomais- ja muut tehtävät siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle. Yleishallinnon tulosalueen tehtävänä on myös edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Talouden tasapainon säilyttäminen	Vuosikate	Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot	Toteutui
Kunnan elinvoimaisuuden lisääminen	Kuntastrategian ottaminen mukaan päätöksentekoon	Kuntastrategia päivitetään vuoden 2014 aikana	Toteutui
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti	Työttömyysprosentti vuoden lopussa enintään 12 %	Ei toteutunut, työttömyysprosentti oli vuoden lopussa 17,5 %

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sähköisen asianhallintajärjestelmän käyttöönoton laajentaminen	Sähköisen tiedonohjausjärjestelmän käyttöönotto, sopimushallinta	Tiedonohjausjärjestelmä ja sopimushallinta otettu käyttöön kaikilla toimialoilla	Toteutui
Huolellinen ja perusteellinen päätösvalmistelu	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Ei toteutunut

Perustelut: Kunnan talouden tasapainon keskeinen mittari on vuosikate. Niin kauan kun vuosikate riittää kattamaan vähintään suunnitelman mukaiset poistot, voidaan talouden katsoa olevan tasapainoinen. Kunnan strategia-asiakirja päivitetään vuoden 2014 aikana. Kunnan strategia-asiakirjan sisältö tulee huomioida valmistelussa ja päätöksenteossa.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
1300 Hallinto						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	2 000		2 000	2 257,57	-257,57	112,9 %
Maksutulot	3 000		3 000	2 407,05	592,95	80,2 %
Tuet ja avustukset	108 000	40 000	148 000	158 936,28	-10 936,28	107,4 %
Vuokratulot			0			
Muut tulot			0		0,00	
tulot yhteensä	113 000	40 000	153 000	163 600,90	-10 600,90	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	643 710	50 000	693 710	711 686,11	-17 976,11	102,6 %
Palvelujen ostot	284 150		284 150	275 009,52	9 140,48	96,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	21 750		21 750	26 055,97	-4 305,97	119,8 %
Avustukset	90 000		90 000	80 609,09	9 390,91	89,6 %
Vuokramenot	3 000		3 000	1 624,59	1 375,41	54,2 %
Muut menot	15 360		15 360	11 454,23	3 905,77	74,6 %
menot yhteensä	1 057 970	50 000	1 107 970	1 106 439,51	1 530,49	99,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	-944 970	-10 000	-954 970	-942 838,61	-12 131,39	98,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	303 160		303 160	311 161,82	-8 001,82	102,6 %
Menot	142 080		142 080	114 162,97	27 917,03	80,4 %
KOKONAISTULOT	416 160	40 000	456 160	474 762,72	-18 602,72	104,1 %
KOKONAISMENOT	1 200 050	50 000	1 250 050	1 220 602,48	29 447,52	97,6 %
NETTO KUSTANNUS	-783 890	-10 000	-793 890	-745 839,76	-48 050,24	93,9 %
Vakituinen henkilöstö	6,22	0,00	6,22	6,22	0,00	

Sisäiset palvelut

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kunnan eri toimialoille niiden tarvitsemat tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut sisältäen yhteisesti käytössä olevat ohjelmistot, laitteet ja tukipalvelut. Tulosalue koostuu puhelinvaihteesta, kopioinnista ja tietohallintopalveluista aiheutuvista menoista. Puhelinvaihtepalvelu on kevästä 2006 alkaen toteutettu seudullisena ratkaisuna. Kuhmoisten kunnan puhelinvälitys hoidetaan Jämsän kaupungin toimesta. Kuhmoisten kunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus Jämsän kaupungin kanssa tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen osalta.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tietohallinto-, tietoliikenne , kopiointi- ja puhelinvaihtepalvelujen tuottaminen kunnan eri toimialoille.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys	Käyttäjäpalautteen määrä	Sujuvat ja virheettömät ostopalvelut	Ei toteutunut. Erityisesti taloushallinnon tietojärjestelmien osalta tukipalvelujen saatavuudessa oli ongelmia.

Lähtökulujen saatavuuden edistäminen	Lähipalvelupyyntöihin vastaaminen	Kaikkiin lähipalvelupyyntöihin vastataan enintään vuorokauden sisällä pyynnön lähettämisestä	Ei toteutunut. Erityisesti taloushallinnon tietojärjestelmien osalta oli ongelmia.
--------------------------------------	-----------------------------------	--	--

Perustelut:

Tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys ovat keskeinen edellytys kunnan palvelutuotannossa. Lähipalvelujen osuus em. palveluissa on merkittävä.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
1302 Sisäiset palvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	300		300	0,00	300,00	0,0 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	300	0	300	0,00	300,00	0,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	23 610		23 610	6 365,96	17 244,04	27,0 %
Palvelujen ostot	126 350		126 350	101 173,07	25 176,93	80,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	3 000		3 000	2 838,47	161,53	94,6 %
Avustukset						
Vuokramenot	4 300		4 300	0,00	4 300,00	0,0 %
Muut menot	650		650	551,67	98,33	84,9 %
menot yhteensä	157 910	0	157 910	110 929,17	46 980,83	70,2 %
TOIMINTAKATE (netto)	-157 610	0	-157 610	-110 929,17	-46 680,83	70,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	159 500		159 500	112 212,75	47 287,25	70,4 %
Menot	1 890		1 890	1 283,58	606,42	67,9 %
KOKONAISTULOT	159 800	0	159 800	112 212,75	47 587,25	70,2 %
KOKONAISMENOT	159 800	0	159 800	112 212,75	47 587,25	70,2 %
NETTO KUSTANNUS	0	0	0	0,00	0,00	
Vakituisen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Elinkeinoelämän edistäminen

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinkeinoelämän edistämisen tulosalueeseen kuuluvat elinkeinotoimi, maaseututoimi, maa- ja metsätilat ja joukkoliikenne. Elinkeinotoimen kehittäminen pohjautuu elinkeino- ja työllisyysstrategiaan.

Kuhmoisten kunnan elinkeinojen kehittämisen painopistealueet ja toimet on linjattu elinkeino- ja työllisyysstrategiassa. Elinkeinostrategian toteuttamisesta vastaa kehittämisasiamies. Hän toimii omalta osaltaan kunnan elinkeinoelämän ja elinvoiman kehittäjänä ja käy avointa, aktiivista ja rakentavaa vuoropuhelua yrittäjien kanssa. Kehittämisasiamies neuvoo yrityksiä sekä yrittäjiksi aikovia ja ryhtyviä henkilöitä, välittää heille tietoa koulutuksista, saatavilla olevista yrityspalveluista ja edistää matkailuun liittyvää näkyvyyttä sekä kehittää yritysten ja kunnan välistä yhteistyötä ja yhteismarkkinointia.

Kuhmoisten kunnassa on vuoteen 2017 saakka voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsäsuunnitelman perusteella toteutetaan metsänhoidollisia toimenpiteitä sekä myydään vuosittain metsäomaisuutta n. 250.000- 300.000 euron edestä.

Palvelusuunnitelman kuvaus: Edellä lueteltujen palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja aktiivisesti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan vetovoimaisuuden edistäminen	Uudet yritykset, asukasluku, Rakennusten uustuotanto.	Uusien yrityksiä määrä suurempi kuin edellisenä vuonna. uusien asuntojen määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna	Toteutunut osittain. Uusia yrityksiä 6 kpl. Kerrostalon rakentaminen lisännyt asuntotuotantoa 6 asuntoa.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yritysten toimintaedellytykset ja työpaikat	työttömyysprosentti, työpaikkojen määrä	Yritysten määrän lisääntyminen. Työvoiman tarpeen lisääntyminen	Toteutunut osittain. Uusia yrityksiä 6 kpl. Yritykset työllistäneet lisää työntekijöitä, eikä merkittäviä irtisanomisia.
Matkailun edistäminen	Matkailutuotteiden ja palveluiden määrä.	Toimiva palveluverkosto projektin avulla	Toteutunut osittain, matkailutyöryhmä vauhdittanut asiaa. Hankkeistaminen ei ollut mahdollista koska uusi EU- ohjelmakausi ei käynnistynyt vielä vuonna 2014
Koti Kuhmoisiin kampanjan jatkaminen	Asukasmäärä ja asuntojen uustuotanto	Poismuuton väheneminen. rakentamisen lisääntyminen	Toteutunut osittain. Nettomuutto jo toista vuotta peräkkäin positiivinen (+3). Kerrostalon rakentaminen käynnistyi.

Perustelut: Kuhmoisten kunnan elinkeinotoimen tavoitteet on linjattu elinkeino- ja työllisyysstrategian kymmeneen elinvoimaa lisäävään painopistealueeseen. Vuosittain nostetaan kolmesta neljään painotettua aluetta toiminnan keskiöön. Kunnan matkailutoimialan kehittämistä vauhdittaa matkailutyöryhmä, mutta uusi EU- ohjelmakausi ei käynnistynyt vielä vuoden 2014 aikana eikä matkailutoimialan kehittämishanketta ollut mahdollisuutta käynnistää. Vuonna 2013 käynnistynyt Koti Kuhmoisiin -kampanja päättyi vuoden 2014 lopussa. Kampanja ei täysin täyttänyt sille asetettuja tavoitteissaan saada uusia omakotirakentajia kuntaan, mutta kampanjan avulla kunta sai paljon myönteistä julkisuutta eri medioissa. Asuntotuotantoa piristi vuoden 2014 lopulla käynnistynyt kuuden huoneiston kerrostalon rakentaminen kunnan keskustaan. Jo toista vuotta peräkkäin kunnan nettomuutto oli positiivinen (+3). Kuntaan muuttavat uudet asukkaat ja kunnan alueella käynnistyvät uudet yritykset ja lisätyövoimaa palkkaavat yritykset ovat merkki elinvoimaisuuden kasvamisesta. Talouden taantumasta huolimatta alueen yrittäjät ovat palkanneet lisää työvoimaa, eikä merkittäviä irtisanomisia ole ollut. Toimivat ja asiakaslähtöiset yrityspalvelut ovat tärkeä tekijä alueen yrittäjien toimintaedellytysten turvaamisessa.

Maaseutuelinkeinoviranomainen vastaa EU:n ja kansallisten maataloustukien täytäntöönpanosta sekä kunnan maaseutuelinkeinojen kehittämisestä ja sopeuttamisesta työ- ja elämismahdollisuuksien säilyttämiseksi maaseudulla. Kuhmoisten kunta muodostaa vuoden 2013 alusta lukien yhdessä Jämsän, Keuruun, Multian, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain kuntien kanssa maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen. Keuruun kaupunki toimii maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnon palveluja tuottavana isäntäkuntana. Kuhmoisten kunnan maaseutusihteeri Marja-Leena Rajala nimitettiin Kuhmoisten kunnan ympäristösihteeriksi vuoden 2013 alusta lukien. Kuhmoisten kunta myy Keuruun kaupungille ympäristösihteerin työaikaa 60 % maaseutuhallinnon työtehtäviin liittyen.

Kunnan tarjoaman joukkoliikennepalvelujen tehtävänä on tarjota asiointimahdollisuuksia kunnan asukkaille kuntakeskukseen. Kunnan alueella ei ole toimivaa julkista joukkoliikennettä. Kuntalaisille onkin järjestetty asiointimahdollisuus kirkonkylän taajaman ulkopuolelta kunnan järjestämänä palveluna yhteistyössä taksiyrittäjien kanssa. Joukkoliikenteen tavoitteena on tarjota kunnan haja-asutusalueella asuville kuntalaisille mahdollisuus kerran viikossa asioida kuntakeskuksessa.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
1303 Elinkeinoelämän edistäminen						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	313 000		313 000	283 962,27	29 037,73	90,7 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	3 500		3 500	3 103,36	396,64	88,7 %
Muut tulot	24 000		24 000	19 139,49	4 860,51	79,7 %
tulot yhteensä	340 500	0	340 500	306 205,12	34 294,88	89,9 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	118 580		118 580	116 802,42	1 777,58	98,5 %
Palvelujen ostot	156 500		156 500	106 360,91	50 139,09	68,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	3 370		3 370	4 490,16	-1 120,16	133,2 %
Avustukset	2 500		2 500	2 000,04	499,96	80,0 %
Vuokramenot						
Muut menot	10 300		10 300	17 944,73	-7 644,73	174,2 %
menot yhteensä	291 250	0	291 250	247 598,26	43 651,74	85,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	49 250	0	49 250	58 606,86	-9 356,86	119,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	26 830		26 830	39 064,54	-12 234,54	
KOKONAISTULOT	340 500	0	340 500	306 205,12	34 294,88	89,9 %
KOKONAISMENOT	318 080	0	318 080	286 662,80	31 417,20	90,1 %
NETTO KUSTANNUS	22 420	0	22 420	19 542,32	2 877,68	87,2 %
Vakituinen henkilöstö	1,75	0,00	1,75	1,75	0,00	

Terveysthuolto ja sosiaalitoimi, oma toiminta (ei Jämsän ostopalveluja)

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Oman toiminnan tulosalueeseen kuuluu valtiolta tuleva elatustuen palautus sekä toimeentulotuen valtionosuus. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen siirtynyt henkilöstöä koskevat eläkemenoperusteiset- ja varhemaksut.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
1307 Sosiaali- ja terveys/ omatoiminta						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset	125 000		125 000	79 309,72	45 690,28	63,4 %
Vuokratulot						
Muut tulot	3 150		3 150	91 604,06	-88 454,06	2908,1 %
tulot yhteensä	128 150	0	128 150	170 913,78	-42 763,78	133,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	490 000		490 000	495 033,32	-5 033,32	101,0 %
Palvelujen ostot						
Aineet, tarvikkeet, tavarat						
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	490 000	0	490 000	495 033,32	-5 033,32	101,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-361 850	0	-361 850	-324 119,54	-37 730,46	89,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot				8 950,95		
KOKONAISTULOT	128 150	0	128 150	170 913,78	-42 763,78	133,4 %
KOKONAISMENOT	490 000	0	490 000	503 984,27	-13 984,27	102,9 %
NETTO KUSTANNUS	-361 850	0	-361 850	-333 070,49	-28 779,51	92,0 %
Vakituinen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Terveysthuolto ja sosiaalitoimi, ostopalvelut Jämsä ja Keuruu

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on tuottaa ja järjestää kuntalaisille tarpeelliset, oikein mitoitettut ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut. Palveluilla tuetaan kuntalaisten elämäntaitojen hallintaa ja mahdollisuutta turvalliseen ja mielekkääseen elämään kaikissa elämäntilanteissa.

Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla ja järjestämisvastuuta toteutetaan tilaaja-tuottaja -mallin mukaisella toiminnalla. Yhteistoimintatehtäviin kuuluvat kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisten ja muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu ja tuottaminen.

Tehtäviä ovat:

1. Kunnille kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaistehtävät
2. Väestölle järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka ovat:
sosiaali- ja terveystoimen hallinto, vastaanottopalvelut, aikuisten psykososiaaliset palvelut, perhepalvelut, suun terveydenhuollon palvelut, hoito- ja hoivapalvelut, vammaispalvelut, toimeentulotuki ja sosiaalitoimen lainsäädäntöön liittyvä työllisyys, kuntoutuspalvelut ja perusterveydenhuolto ja siihen liittyvä erikoissairaanhoito.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan erikoissairaanhoidon vastuullinen järjestäjä on Pirkanmaan sairaanhoitopiiri. Yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta hoitaa Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan puolesta sopimusohjausneuvottelut ja muun tarvittavan sopimisen Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa kuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Muilta erikoissairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuollon palvelujen tuottajilta yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta tilaa palvelut sopimuskuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Kuhmoisten kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon palveluiden (terveysvalvonta ja eläinlääkintä) osalta yhteistoiminta-alueella, jossa tehtävien hoitamisesta vastaa Keuruun kaupunki. Tulosalueen menoista maksetaan myös vuonna 1927 tai sitä aiemmin syntyneiden kuntalaisten terveyskeskusmaksuja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on turvata Kuhmoisten kunnan ja Jämsän kaupungin muodostamalla yhteistoiminta-alueella kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja kaikkien seutukunnan alueen asukkaiden saatavilla olevat laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut. Yhteistoiminta-alueen toiminnalliset tavoitteet ovat talousarvionkirjan liitteenä 1.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sosiaali ja –terveystoimen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuvat	Palvelusopimuksessa määritellyt asiat	Palvelusopimuksen toteutuminen	Toteutui
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen eri toimijoiden yhteistyönä	Laajennetun hyvinvointikertomuksen toteutuminen	Laajennetun hyvinvointikertomuksen mukaisten tavoitteiden toteutuminen	Toteutui osittain
Ikääntyvien asiakkaiden asumispalveluiden kehittäminen laatusuosituksen mukaiseksi	Tehostetun palveluasumisen suunnitelmien toteutuminen	Tehostettu palveluasuminen valmiina käyttöön otettavaksi suunnitelman mukaisena vuoden 2014 alusta alkaen	Ei toteutunut. Tehostettu palveluasuminen otettiin käyttöön suunnitelman mukaisena vuoden 2015 alusta alkaen.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaiset saavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut hoitotakuun mukaisessa ajassa	Raportit	Hoitotakuu toteutuu	Toteutui
Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen	Kuntouttavien tukityöpaikkojen lukumäärä	Toimintakeskuksen kuntouttavan roolin syventäminen	Ei toteutunut

TOIMIALA: 1308 Sosiaali- ja terveys/ ostopalvelut Jämsä ja Keuruu	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot: Myyntitulot Maksutulot Tuet ja avustukset Vuokratulot Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Toimintamenot: Henkilöstömenot Palvelujen ostot Aineet, tarvikkeet, tavarat Avustukset Vuokramenot Muut menot						
	10 328 500		10 328 500	9 823 011,94	505 488,06	95,1 %
	5 000		5 000	2 103,93	2 896,07	42,1 %
menot yhteensä	10 333 500	0	10 333 500	9 825 115,87	508 384,13	95,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-10 333 500	0	-10 333 500	-9 825 115,87	-508 384,13	95,1 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät: Poistot ja arvonalentumiset Tulot Menot						
KOKONAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	10 333 500	0	10 333 500	9 825 115,87	508 384,13	95,1 %
NETTO KUSTANNUS	-10 333 500	0	-10 333 500	-9 825 115,87	-508 384,13	95,1 %
Vakituinen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Sosiaali- ja terveystoimi / Toteutuneet ostopalvelut

	Tilinpäätös v. 2013	Talousarvio v. 2014	Toteutunut v. 2014	Poikkeama v. 2014
Hallinto	211 736	199 980	196 797	3 183
Psykososiaaliset ja perheiden palvelut	984 392	1 252 640	1 034 024	218 616
Vammais- ja kuntoutuspalvelut	965 947	971 390	1 047 533	-76 143
Vanhusten palvelut	3 585 404	3 913 050	3 657 887	255 163
Terveydenhuollon vastaanottopalvelut	1 374 038	1 205 950	1 086 686	119 264
Erikoissairaanhoito	2 668 790	2 724 950	2 739 545	-14 595
Ympäristöterveydenhuolto (Keuruu)	59 406	60 540	62 644	-2 104
yhteensä	9 849 713	10 328 500	9 825 116	503 384
muutos-%			-0,25 %	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	319 300	0	319 300	290 417,84	28 882,16	91,0 %
Maksutulot	3 000	0	3 000	2 407,05	592,95	80,2 %
Tuet ja avustukset	233 000	40 000	273 000	238 246,00	34 754,00	87,3 %
Vuokratulot	3 500	0	3 500	3 103,36	396,64	88,7 %
Muut tulot	27 150	0	27 150	110 743,55	-83 593,55	407,9 %
tulot yhteensä	585 950	40 000	625 950	644 917,80	-18 967,80	103,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 280 280	50 000	1 330 280	1 334 788,04	-4 508,04	100,3 %
Palvelujen ostot	10 909 760	0	10 909 760	10 319 442,34	590 317,66	94,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	28 520	0	28 520	33 597,80	-5 077,80	117,8 %
Avustukset	97 500	0	97 500	84 713,06	12 786,94	86,9 %
Vuokramenot	7 300	0	7 300	1 624,59	5 675,41	22,3 %
Muut menot	26 310	0	26 310	29 950,63	-3 640,63	113,8 %
menot yhteensä	12 349 670	50 000	12 399 670	11 804 116,46	595 553,54	95,2 %
TOIMINTAKATE (netto)	-11 763 720	-10 000	-11 773 720	-11 159 198,66	-614 521,34	94,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	462 660	0	462 660	423 374,57	39 285,43	
Menot	171 200	0	171 200	164 061,29	7 138,71	
KOKONAISTULOT	1 048 610	40 000	1 088 610	1 068 292,37	20 317,63	98,1 %
KOKONAISMENOT	12 520 870	50 000	12 570 870	11 968 177,75	602 692,25	95,2 %
NETTO KUSTANNUS	-11 472 260	-10 000	-11 482 260	-10 899 885,38	-582 374,62	94,9 %
Vakituinen henkilöstö	7,99	0,00	7,99	7,99	0,00	

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2014

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen hallinto

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kuhmoisten kunnan sivistystoimi edistää kuntalaisten osaamista, elinikäistä oppimista ja henkistä hyvinvointia, tukee yksilön kehitystä yhteistyökykyiseksi ja vastuulliseksi kansalaiseksi sekä lisää asukkaiden viihtyvyyttä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on tuottaa sivistystoimen ydintoimintoja tukevia hallinnollisia ja taloudellisia palveluita. Palveluilla tuetaan varhaiskasvatus- ja koulutustarpeita sekä tarjotaan kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen sekä ravitsemuspalveluja.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Nuorten osallisuus päätöksenteossa	Nuorisovaltuutettu osallistuu lautakunnan kokouksiin	Nuoria koskevat asiat	Toteutunut 2/7 kokouksessa

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Strategisen johtamisen kehittäminen	Sivistystoimen strategia	Luonnos valmis	Ei toteutunut
	OSAAVA -koulutus	Koulutussuunnitelman mukaisesti	Toteutunut

Perustelut: Nuorisolaki edellyttää, että nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa; tällöin nuorisovaltuutettu kutsuttiin lautakunnan kokoukseen. Sivistystoimen kehittämissuunnitelman (strategia) valmistelu aloitettiin. Opetustoimen johtamista ja henkilöstön ammatillista osaamista ja täydennyskoulutusta kehittävä OSAAVA-ohjelmaan osallistuttiin suunnitelman mukaisesti, mm. koulutoimenjohtaja Mark Young Australiasta vieraili syksyllä Kuhmoisissa ”varjostamassa” sivistystoimenjohtajan työtä.

Opetuksen laatuun ja oppimistuloksiin vaikutettiin valtion erityisavustuksilla: opetusryhmien pienentämisen avustus 17.300€ ja koulun kerhotoiminnan avustus 10.000€.

Lautakunnan kokoukset: Sivistyslautakunta kokoontui 7 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin 93 asiaa. Keskeisiä muutoksia palvelutuotannossa olivat uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset kuraattori- ja psykologipalvelut sekä oppilashuoltoryhmät, lukion ratsastuslinjan toteutuminen syyslukukaudesta alkaen, Puuhapuiston rakentuminen sekä ulkoilureittien perusparannus.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
4000 Sivistystoimen hallinto						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				10,58	-10,58	
Maksutulot						
Tuet ja avustukset				1 100,00	-1 100,00	
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	1 110,58	-1 110,58	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	105 750		105 750	100 982,05	4 767,95	95,5 %
Palvelujen ostot	9 650		9 650	9 385,81	264,19	97,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 120		1 120	4 091,55	-2 971,55	365,3 %
Avustukset						
Vuokramenot	600		600	0,00	600,00	0,0 %
Muut menot	200		200	3,01	196,99	1,5 %
menot yhteensä	117 320	0	117 320	114 462,42	2 857,58	97,6 %
TOIMINTAKATE (netto)	-117 320	0	-117 320	-113 351,84	-3 968,16	96,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	21 630		21 630	16 232,90	5 397,10	75,0 %
KOKONAISTULOT	0	0	0	1 110,58	-1 110,58	
KOKONAISMENOT	138 950	0	138 950	130 695,32	8 254,68	94,1 %
NETTO KUSTANNUS	-138 950	0	-138 950	-129 584,74	-9 365,26	93,3 %
Vakituinen henkilöstö	1,76	0,00	1,76	1,76	0,00	

Lasten päivähoito

Vastuuhenkilö: Päivähoidon ohjaaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Lapsella on äitiys- ja vanhempainlomakauden jälkeen subjektiivinen oikeus päivähoitopalveluun. Hoitopaikka tarjotaan perhepäivähoidossa tai ryhmäperhepäiväkodista. Tulosalueeseen sisältyy myös kansaneläkelaitoksen kautta maksettava lasten kotihoidontuki ja kuntalisä sekä yksityisen perhepäivähoidon kuntalisä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsiperheiden hyvinvointi	Päivähoitopaikan järjestymisen jokaiselle lapselle	2 viikon sisällä	toteutui 100%
	KELTO-palvelu (kiertävä	1 kertaa kk	toteutui 100%

	erityislastentarhaopettaja)		
--	-----------------------------	--	--

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsiperheiden hyvinvointi	Esikoulukeskustelut päivähoidossa olevien esikoululaisten vanhempien kanssa	1 krt /vuosi	toteutui koululla

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Henkilökunnan hyvinvointi ja ammattitaidon ylläpito	Hoitajien illat Kotikäynnit Virkistytymisillat KELTO-palvelu (kiertävä erityislastentarhaopettaja) Koulutukset	7 krt /vuosi 1-2 krt/kk/hoitaja/ryhmis 3 krt/vuosi 1 krt/kk 2 krt/vuosi	toteutui 130% toteutui 80% toteutui 80% toteutui 100% toteutui 100%

Muut tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsiperheiden hyvinvointi	Vanhemmille suunnatun ohjelman järjestäminen	1 krt/vuosi	toteutui 100%
Lapsille suunnatun tapahtuman järjestäminen	Yhteistyö sidosryhmien kanssa	2-4 krt/vuosi	toteutui 100%

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminta saattaa pientä koululaista koulun kanssa varhaislapsuudesta keskilapsuuteen, jolloin lapsen elämäpiiri laajenee kodista ja päivähoidosta kouluun. Iltapäivä on pienen koululaisen vapaa-aikaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan avulla tuetaan lapsen sosiaalisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä, ja lapsi saa rauhassa harjoitella itsenäistymistä turvallisen palvelun periaatteiden mukaisesti.

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Syrjäytymisen ehkäiseminen ja turvallisen kasvu ympäristön luominen	Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	100% (kaikille halukkaille)	100%

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Iltapäivätoiminnan ohjaajien koulutus	Osallistuminen	1-2krt/vuosi	100%

Toiminta vuoden 2014 aikana:

Päivähoidossa oli 31.12.2014 kirjoilla 49 lasta, joista 23 perhepäivähoidossa, 24 ryhmäperhepäivähoidossa (joista 2 koululaista, 2 esikoululaista, 10 vuorohoitolasta) ja 2 ostopalvelusopimuksella Jämsässä. Keskimäärin vuoden 2014 aikana päivähoidossa on ollut kirjoilla keskimäärin 53 lasta. Vuorohoitoa tarjottiin kaikille tarvitseville. Lisäksi ryhmäperhepäiväkodissa on järjestetty hoitoa luottamushenkilöiden lapsille kokousten ajaksi. Palvelua on käyttänyt yhteensä 7 lasta.

Kesäkuussa järjestettiin koulun tiloissa yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa päiväleiri 7-10 -vuotiaille lapsille koulun päätyttyä, ja syksyllä toimi uusi esikoululaisten päivähoitoryhmä alakoululla.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille sitä tarvitseville 1.-3.-luokkalaisille. Aamupäivätoiminta toteutettiin ryhmäperhepäivähoidossa ja iltapäivätoiminta Nuorisotalolla. Toiminnassa oli 31.12.2014 kirjoilla 12 lasta.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
4100 Lasten päivähoito						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				1 500,00	-1 500,00	
Maksutulot	39 500		39 500	58 809,18	-19 309,18	148,9 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot				207,98	-207,98	
tulot yhteensä	39 500	0	39 500	60 517,16	-21 017,16	153,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	454 200		454 200	424 093,34	30 106,66	93,4 %
Palvelujen ostot	88 760		88 760	69 124,18	19 635,82	77,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	8 880		8 880	7 550,82	1 329,18	85,0 %
Avustukset	170 000		170 000	121 996,45	48 003,55	71,8 %
Vuokramenot	200		200	200,00	0,00	0,0 %
Muut menot	400		400	649,76	-249,76	162,4 %
menot yhteensä	722 440	0	722 440	623 414,55	99 025,45	86,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-682 940	0	-682 940	-562 897,39	-120 042,61	82,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	45 700		45 700	52 585,74	-6 885,74	115,1 %
KOKONAISTULOT	39 500	0	39 500	60 517,16	-21 017,16	153,2 %
KOKONAISMENOT	768 140	0	768 140	676 000,29	92 139,71	88,0 %
NETTO KUSTANNUS	-728 640	0	-728 640	-615 483,13	-113 156,87	84,5 %
Vakituinen henkilöstö	10,02	0,00	10,02	10,02	0,00	

Yhtenäiskoulu

Vastuuhenkilö: Rehtori

Esi- ja perusopetus

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Perusopetuksen mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Perusopetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisten kokoisissa opetusryhmissä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin edistäminen	Henkilökunnan kouluttaminen	1 pvä/lukuvuosi	Toteutunut
	Johtoryhmä- ja tiimityön kehittyminen	Toimintamalli	Toteutunut osittain

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukas perusopetus	Nykyaikainen opetusteknologia	Sähköisen oppimateriaalin ja laitteiden hyödyntäminen	Toteutunut
	Varhainen tuki	Tuen kolmiportaisuus toimii	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Työkykyinen ja motivoitunut henkilökunta	Työhyvinvointikysely keväällä 2014	Työviihtyvyyden edistäminen	Toteutettu syksyllä 2014
	Tykytoimintaa	Työviihtyvyyden ylläpitäminen	Toteutettu yhteistyössä OAY kanssa
	Viestinnän kehittyminen	Toimivat viestintätavat koteihin, talon sisällä sekä sidosryhmien suuntaan	Wilman ja Intranetin käyttöä jatkettu
	Henkilöstön osaamiskartoitukset	Kouluttautumis suunnitelma	EA ja IT-taitojen kartoitus tehty 2014 sekä näiden osalta kouluttautumis-suunnitelma.
Fyysinen oppimisympäristö ja sen turvallisuus	Ulko-ovet ja lukitus	v. 2014	Ei toteutunut
	Kiva Koulu	Toimii opetuksessa luokilla 1,4,7	Ei toimintakutsuja 2014

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
4200 Esi- ja perusopetus						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	20 100		20 100	41 419,08	-21 319,08	206,1 %
Maksutulot	500		500	1 964,98	-1 464,98	393,0 %
Tuet ja avustukset			0	27 545,70	-27 545,70	
Vuokratulot			0	0,00	0,00	
Muut tulot			0	0,00	0,00	
tulot yhteensä	20 600	0	20 600	70 929,76	-50 329,76	344,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 350 050		1 350 050	1 279 299,95	70 750,05	94,8 %
Palvelujen ostot	294 380		294 380	281 550,73	12 829,27	95,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	90 590		90 590	67 005,25	23 584,75	74,0 %
Avustukset						
Vuokramenot	5 100		5 100	2 747,42	2 352,58	53,9 %
Muut menot	2 050		2 050	4 126,81	-2 076,81	201,3 %
menot yhteensä	1 742 170	0	1 742 170	1 634 730,16	107 439,84	93,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 721 570	0	-1 721 570	-1 563 800,40	-157 769,60	90,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	19 480		19 480	17 388,36	2 091,64	89,3 %
Tulot						
Menot	535 430		535 430	482 290,75	53 139,25	90,1 %
KOKONAISTULOT	20 600	0	20 600	70 929,76	-50 329,76	344,3 %
KOKONAISMENOT	2 297 080	0	2 297 080	2 134 409,27	162 670,73	92,9 %
NETTO KUSTANNUS	-2 276 480	0	-2 276 480	-2 063 479,51	-213 000,49	90,6 %
Vakituinen henkilöstö	20,40	0,00	20,40	21,36	-0,96	

Lukio

Vastuuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin.

Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lukio-opetuksen saatavuus	Oman lukion säilyttäminen	Vähintään pakolliset ja syventävät kurssit	Toteutunut
Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin edistäminen	Henkilökunnan kouluttaminen	1 pvä/lukuvuosi	Toteutunut
	Johtoryhmä- ja tiimityön kehittyminen	Toimintamalli	Toteutunut osittain

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Alueellinen yhteistyö	Jämsän seudullinen toisen asteen yhteistyö; kokouksiin ja toimintaan osallistuminen	Toimiva yhteistyösopimus	Toteutunut
Opiskelijoilla riittävät jatko-opiskelutaidot	Nykyaikaiset ja monipuoliset opetusmenetelmät	Kurssitarjonnasta 7 % itsenäistä/verkko/videoneuvotteluopiskelua	Toteutunut
Yrittäjyyskasvatuksen, kansainvälisyyden ja pedagogiikan kehittäminen	Keski-Suomen lukiohanke	Yhteistyöhön osallistuminen	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Riittävä tuntikehys oppilasmäärään nähden	Pienten lukioden tunnuslukujen vertailu	Opetuksen kustannustason kohtuullistaminen	Kuntaosuus 2.093 e /oppilas (n. 4.000 e/v. 2013)
Työkykyinen ja motivoitunut henkilökunta	Työhyvinvointikysely keväällä 2014	Työviihtyvyyden edistäminen	Toteutettu syksyllä 2014
	Tykytoimintaa	Työviihtyvyyden ylläpitäminen	Toteutettu yhteisyyssä OAY kanssa
	Viestinnän kehittyminen	Toimivat viestintätavat koteihin, talon sisällä sekä sidosryhmien suuntaan	Wilman ja Intranetin käyttöä jatkettu
	Henkilöstön osaamiskartoitukset	Kouluttautumissuunnitelma	EA ja IT-taitojen kartoitus tehty 2014 sekä näiden osalta kouluttautumissuunnitelma

Muut tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Perusopetuksen suorittaneiden hakeutuminen omaan lukioon	Osuus ikäluokasta	50%	Toteutunut, valittujen osuus 69% ikäluokasta

Toiminta vuoden 2014 aikana:

Syyslukukaudella esi- ja perusopetuksessa oli 169 oppilasta, lukiossa 30 opiskelijaa. Kaikki 9 luokan oppilaat saivat päättötodistuksen.

Lukio-opetuksen saatavuus on toteutunut. Se näyttäytyy alueellisena yhteistyönä ja oman lukion säilymisenä. Lukion tuntikatto 110 kurssia on toteutettu karsimalla soveltavia kursseja, opettamalla osa kursseista vuorovuosittain, yhdistämällä ryhmiä sekä opettamalla pienet ryhmät osittain tai kokonaan verkko-opetuksena ja itsenäisinä opintoina. Syksyllä alkaneen ratsastuslinjan markkinointi onnistui: ratsastuslinjalla aloitti 16 opiskelijaa, joista 7 hakeutui lukioon Kuhmoisten ulkopuolelta. Alueellista yhteistyötä on jatkettu Jämsän seudun toisen asteen kanssa, Keski-Suomen lukiohankkeessa ja maakunnallisessa Osaava-ohjelmassa.

Yhtenäiskoulun johtoryhmän kokoonpano muutettiin rehtori ja vararehtoreiden ryhmäksi. Lukuvuoden tapahtumien ja teemojen sekä OPS 2016 -työn ympärille koottiin tiimit. Henkilökuntaa koulutettiin tablettien käyttöön sekä yhteisöllisyyden ja yhteisten toimintamallien kehittämiseen Vaakamalli-ohjelmalla. Sisäisen viestinnän edistämiseksi otettiin käyttöön intranet. Alakoululaisten käyttöön hankittiin MS-tabletit.

Oppilashallintojärjestelmä Primuksen sisältämiä tietoja täydennettiin ja ajantasaistettiin. Kuluneena vuonna toteutettiin sähköinen tiedonsiirto Opetushallituksen sekä ylioppilastutkintolautakunnan vaatimusten mukaiseksi.

Oppilas- ja opiskelijahuolto organisoitiin uudelleen ja yhtenäiskoulun järjestyssäännöt muutettiin uudistuneen lainsäädännön mukaisiksi. Tavoitteena on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen koulussa ja ongelmien ennaltaehkäisy.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
4300 Lukio						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	320 190		320 190	329 059,29	-8 869,29	102,8 %
Palvelujen ostot	28 600		28 600	16 467,14	12 132,86	57,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	23 350		23 350	16 906,29	6 443,71	72,4 %
Avustukset						
Vuokramenot	3 000		3 000	668,01	2 331,99	22,3 %
Muut menot	600		600	193,79	406,21	32,3 %
menot yhteensä	375 740	0	375 740	363 294,52	12 445,48	96,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	-375 740	0	-375 740	-363 294,52	-12 445,48	96,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	630		630	0,00	630,00	0,0 %
Tulot						
Menot	66 320		66 320	85 381,12	-19 061,12	128,7 %
KOKONAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	442 690	0	442 690	448 675,64	-5 985,64	101,4 %
NETTO KUSTANNUS	-442 690	0	-442 690	-448 675,64	5 985,64	101,4 %
Vakituinen henkilöstö	2,27	0,00	2,27	2,28	-0,01	

Ruokapalvelut

Vastuuhenkilö: Ruokapalveluesimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukailla ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi jakelukeittiö ja kaksi valmistuskeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut.

- Kuhmoisten palvelutalon asiakkaiden ateriat ja kotiateriat
- Terveysaseman potilaiden ja henkilöstön ateriat
- Toimintakeskuksen lounaat
- Ryhmäpäiväkodin ateriat
- Kouluruokailu

Ruokatuotantoa ohjataan atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa, laatutaso:

- ravitsemushoito ja ruokailu (sairaalan ja ikääntyneiden ruokasuositus)
- kouluruokasuositus
- lasten ruokasuositus

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Ekotehokkaat keittiöt	Sopiva annoskoko	Biojätettä vähemmän	Toteutunut
	Lähiruoan lisääminen 10%:lla	Leipää, marjoja, vihanneksia, kananmunat, sienet, maitotuotteet	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelutuotannon edistäminen	Ravintoarvot	Ravintosuositusten mukaiset ateriat	Toteutunut
	Asiakaskysely	Tyytyväiset asiakkaat	Toteutunut
	Teemapäivät PK	2 pv/vuosi	Toteutunut
	Sidosryhmien palaverit	2 /vuosi	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Monikulttuurinen arki	Teemapäivät koululla	Ruokaa eri maista 1 krt/kk	Toteutunut

Toiminta vuoden 2014 aikana:

Elintarvikevalvojan arviointi valmistuskeittiöille on oivallinen ja hyvä, jakelukeittiölle oivallinen. Paikallisilta toimijoilta hankittiin yhä enemmän marjoja, kanamunia, sieniä ja vihanneksia. Teemapäiviä olivat sadonkorjuulounas ja joululounas sekä kuukausittaiset ruokakulttuurin maa- ja maakuntateemat koulun keittiöllä. Toukokuusta alkaen palvelutuotantoa laajennettiin vanhusten palvelutalossa sijaitsevan Kahvila Murun toiminnalla.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
4400 Ruokapalvelu						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	619 600		619 600	616 358,08	3 241,92	99,5 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	619 600	0	619 600	616 358,08	3 241,92	99,5 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	365 710		365 710	343 888,41	21 821,59	94,0 %
Palvelujen ostot	104 600		104 600	85 337,16	19 262,84	81,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	301 000		301 000	290 437,30	10 562,70	96,5 %
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot	350		350	-79,75	429,75	-22,8 %
menot yhteensä	771 660	0	771 660	719 583,12	52 076,88	93,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-152 060	0	-152 060	-103 225,04	-48 834,96	67,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	4 830		4 830	10 385,33	-5 555,33	215,0 %
Tulot	167 400		167 400	172 896,05	-5 496,05	103,3 %
Menot	75 090		75 090	70 162,69	4 927,31	93,4 %
KOKONAISTULOT	787 000	0	787 000	789 254,13	-2 254,13	100,3 %
KOKONAISMENOT	851 580	0	851 580	800 131,14	51 448,86	94,0 %
NETTO KUSTANNUS	-64 580	0	-64 580	-10 877,01	-53 702,99	16,8 %
Vakituinen henkilöstö	8,60	0,00	8,60	9,00	-0,40	

Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja (kirjastonhoitaja)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Kirjaston tehtävänä on tarjota ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaista tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille, avoimesti ja ammattitaitoisesti – hyödyksi, huviksi ja lohduksi.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kulttuuripääoman näkyvyys	Riihigallerian näyttelyn kävijämäärä	Erityisesti lähialueilta	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Perheille yhdessäolon elämyksiä	Elokuvanäytökset 4/kk	Eri ikäryhmät huomioidaan	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lukuharrastuksen edistäminen	Satutunnit/kirja- ja elokuvavinkkaus	2 krt/kk	Toteutunut
	Nuorten lainat	Kasvu	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhteenkuuluvuuden ja paikallisen identiteetin tukeminen	Kauppamuseon irtaimisto	Luettelointi	Ei toteutunut
	Kotiseutumuseon varasto	Siirto	Toteutunut
Sujuva arki Keski-kirjastoissa	Koulutukset Yhteistyö	Esteetön tiedonkulku ja vastavuoroisuus	Toteutunut

Muut tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuhmoisten historia III		Toimikunnan perustaminen	Toteutunut

Toiminta vuoden 2014 aikana:

Riihigallerian kesänäyttelyssä oli Eino Viikilän 60-vuotisjuhlanäyttely. Kesänäyttelyyn tutustui n. 2.900 vierailijaa. Kuhmoisten kirjasto liittyi yleisten kirjastojen yhteistyösopimukseen, joka turvaa e-aineistojen saatavuuden. Kirjaston gallerian näyttelyt vaihtuivat kuukausittain. Kirjastoista lainattiin yli 41.000 lainaa ja seutulainaa, kävijöitä oli n. 38.000.

Elokuvateatterissa oli 45 näytöstä nuoriso-ohjaajan ja sivistystoimiston järjestämänä. Kauppamuseon irtaimiston luettelointiin ei saatu avustusta, mutta Kotiseutumuseon varastoesineistön siirto toteutettiin Museoviraston 4.500€ avustuksen turvin. Ostopalveluna hankittiin Jämsän musiikki- ja työväenopiston koulutusta. Taiteen perusopetusta annettiin alkuopetuksen yhteydessä n. 1 krt /vk.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
4700 Kirjasto- ja kulttuuritoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	10 100		10 100	14 083,21	-3 983,21	139,4 %
Maksutulot	5 100		5 100	6 718,00	-1 618,00	131,7 %
Tuet ja avustukset			0	7 250,00	-7 250,00	
Vuokratulot			0	0,00	0,00	
Muut tulot	3 500		3 500	0,00	3 500,00	0,0 %
tulot yhteensä	18 700	0	18 700	28 051,21	-9 351,21	150,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	159 840		159 840	145 304,46	14 535,54	90,9 %
Palvelujen ostot	88 020		88 020	61 996,10	26 023,90	70,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	46 190		46 190	47 175,10	-985,10	102,1 %
Avustukset	3 900		3 900	600,00	3 300,00	15,4 %
Vuokramenot	5 000		5 000	5 076,26	-76,26	101,5 %
Muut menot	500		500	205,80	294,20	41,2 %
menot yhteensä	303 450	0	303 450	260 357,72	43 092,28	85,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	-284 750	0	-284 750	-232 306,51	-52 443,49	81,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset			0	9 235,08	-9 235,08	
Tulot						
Menot	49 790		49 790	46 058,79	3 731,21	92,5 %
KOKONAISTULOT	18 700	0	18 700	28 051,21	-9 351,21	150,0 %
KOKONAISMENOT	353 240	0	353 240	315 651,59	37 588,41	89,4 %
NETTO KUSTANNUS	-334 540	0	-334 540	-287 600,38	-46 939,62	86,0 %
Vakituinen henkilöstö	3,12	0,00	3,12	3,12	0,00	

Vapaa-aikatoimi

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla.

Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Arki- ja lähiliikuntaan kannustava asuin-ympäristö	Puuhapuisto	33,3 % rakennettuna	Toteutui suunnitelman mukaisesti

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Terveysliikuntaohjelman toimenpiteet	Liikuntaneuvonta toimii	Toteutunut
	Nuorten osallisuus	8 tapahtumaa/tilaisuutta	Toteutunut
Asumisviihtyvyyden lisääminen	Käyttäjät: frisbeegolf-rata, kuntosali	Liikuntapaikat houkuttelevat kaikenikäisiä	Käyttäjät ovat kaikenikäisiä

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen

Toiminta vuoden 2014 aikana:**Liikuntatoimi**

Ulkoilureitistöjen täydentäminen Kuhmoisissa –hanke saatiin päätökseen 31.5.2014. Hankkeella perusparannettiin Lummene-järven reitti ja Sunntilan lenkki, lisäksi Ryytjärven reitti uudistettiin. Puuhapuistoon asennettiin laitteistoa lapsille ja senioreille. Terveysliikuntaohjelmaa toteutettiin yhteistyössä terveystoimen, Kuhmoisten Apteekin ja PHLU:n kanssa. Ohjaajapalkkioavustuksia jaettiin kuudelle seuralle 6.252€.

Nuorisotakuu tuli voimaan 1.1.2013. Vapaa-aikatoimessa oli työllistettynä kaksi nuorta sanssi-kortilla.

Nuorisotoimi

Nuorisolain velvoittama etsivä nuorisotyö järjestettiin yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa.

Kasvun tukea ja osallisuutta edistettiin erilaisilla tapahtumilla, retkillä, leireillä ja teemapäivillä liikuntatoimen kanssa sekä yhteistyössä 4H-yhdistyksen, päivähoidon, seurakunnan, MLL:n ja partiolaisten kanssa.

Perus- ja kohdeavustuksia myönnettiin 2.000€ ja nuoren urheilijan sponsorointitukea 1.500€.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
4800 Vapaa-aikatoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				92,00		
Maksutulot	1 750		1 750	43,05	1 706,95	2,5 %
Tuet ja avustukset			0	34 885,36	-34 885,36	
Vuokratulot						
Muut tulot	66 950		66 950	1 384,86	65 565,14	2,1 %
tulot yhteensä	68 700	0	68 700	36 405,27	32 294,73	53,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	105 560		105 560	100 436,80	5 123,20	95,1 %
Palvelujen ostot	40 550		40 550	41 949,43	-1 399,43	103,5 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	26 900		26 900	39 977,83	-13 077,83	148,6 %
Avustukset	72 800		72 800	13 252,00	59 548,00	18,2 %
Vuokramenot	950		950	289,71	660,29	30,5 %
Muut menot	600		600	308,95	291,05	51,5 %
menot yhteensä	247 360	0	247 360	196 214,72	51 145,28	79,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-178 660	0	-178 660	-159 809,45	-18 850,55	89,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	50 260		50 260	37 749,96	12 510,04	75,1 %
Tulot						
Menot	43 970		43 970	31 031,34	12 938,66	70,6 %
KOKONAISTULOT	68 700	0	68 700	36 405,27	32 294,73	53,0 %
KOKONAISMENOT	341 590	0	341 590	264 996,02	76 593,98	77,6 %
NETTO KUSTANNUS	-272 890	0	-272 890	-228 590,75	-44 299,25	83,8 %
Vakituinen henkilöstö	3,00	0,00	3,00	3,00	0,00	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
OPETUS- JA KULTTUURI- TOIMI YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	649 800	0	649 800	673 462,95	-23 662,95	103,6 %
Maksutulot	46 850	0	46 850	67 535,21	-20 685,21	144,2 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	70 781,06	-70 781,06	
Vuokratulot	0	0	0	0,00	0,00	
Muut tulot	70 450	0	70 450	1 592,84	68 857,16	2,3 %
tulot yhteensä	767 100	0	767 100	813 372,06	-46 272,06	106,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	2 861 300	0	2 861 300	2 723 064,30	138 235,70	95,2 %
Palvelujen ostot	654 560	0	654 560	565 810,55	88 749,45	86,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	498 030	0	498 030	473 144,14	24 885,86	95,0 %
Avustukset	246 700	0	246 700	135 848,45	110 851,55	55,1 %
Vuokramenot	14 850	0	14 850	8 781,40	6 068,60	59,1 %
Muut menot	4 700	0	4 700	5 408,37	-708,37	115,1 %
menot yhteensä	4 280 140	0	4 280 140	3 912 057,21	368 082,79	91,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-3 513 040	0	-3 513 040	-3 098 685,15	-414 354,85	88,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	75 200	0	75 200	74 758,73	441,27	99,4 %
Tulot	167 400	0	167 400	172 896,05	-5 496,05	103,3 %
Menot	837 930	0	837 930	783 743,33	54 186,67	93,5 %
KOKONAISTULOT	934 500	0	934 500	986 268,11	-51 768,11	105,5 %
KOKONAISMENOT	5 193 270	0	5 193 270	4 770 559,27	422 710,73	91,9 %
NETTO KUSTANNUS	-4 258 770	0	-4 258 770	-3 784 291,16	-474 478,84	88,9 %
Vakituinen henkilöstö	49,17	0,00	49,17	50,54	-1,37	

TEKNISEN TOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2014

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen hallinto

Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimeen sijoittuvan teknisen lautakunnan tavoitteena on huolehtia yhdyskunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä, kuten suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Teknisen toimen tavoitteena on turvata elämisen taso kunnan kaikilla alueilla.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Hallinnon tavoitteena on mahdollistaa toiminta-ajatuksen toteutuminen ja luoda sekä ylläpitää ajantasainen tietokanta hallinnonalaltaan.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Riittävä henkilöstökapasiteetti toimintasäännön mukaisten tehtävien hoitamiseen	Henkilömäärä	2,6 henkilötyövuoden kapasiteetti käytössä toimialan hallinnointiin ja työjohtoon	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tehtävien organisointi tärkeysjärjestyksen mukaisesti	Henkilöstön toimenkuvat	Resurssien määrittely	Eivät täysin toteutuneet

Perustelut: Palvelusuunnitelman toteuttaminen nykyisillä henkilöresursseilla on haasteellista.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
5000 Tekninen hallinto						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				478,71	-478,71	
Maksutulot	1 700		1 700	0,00	1 700,00	0,0 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	1 700	0	1 700	478,71	1 221,29	28,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	80 420		80 420	85 272,07	-4 852,07	106,0 %
Palvelujen ostot	15 200		15 200	20 871,68	-5 671,68	137,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	4 900		4 900	7 375,55	-2 475,55	150,5 %
Avustukset				0,00		
Vuokramenot	1 000		1 000	0,00	1 000,00	0,0 %
Muut menot	1 040		1 040	606,00	434,00	58,3 %
menot yhteensä	102 560	0	102 560	114 125,30	-11 565,30	111,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-100 860	0	-100 860	-113 646,59	12 786,59	112,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	1 500		1 500	236,72	1 263,28	15,8 %
Menot	63 980		63 980	75 002,29	-11 022,29	117,2 %
KOKONAISTULOT	3 200	0	3 200	715,43	2 484,57	22,4 %
KOKONAISMENOT	166 540	0	166 540	189 127,59	-22 587,59	113,6 %
NETTO KUSTANNUS	-163 340	0	-163 340	-188 412,16	25 072,16	115,3 %
Vakituinen henkilöstö	1,60	0,00	1,60	1,60	0,00	

Kaavoitus ja maankäyttö

Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa kuntakeskusrakennetta sekä elinvoimaista maaseutua ja loma-asumisympäristöä. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan tontteja eri tahojen tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelussa otetaan huomioon kuntalaisten ja loma-asujien ympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Liikennealueiden osalta tavoitteena on parantaa liikenneväylien kuntoa ja helpottaa kunnossapitoa peruskorjaamalla ja rakentamalla väylästä suunnitelmallisesti. Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena on hyvin hoidetut, monikäyttöiset ja viihtyisät kokonaisuudet.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Riittävä tonttitarjonta eri tarpeisiin	Markkinointikelpoisten tonttien määrä	Kysyntää vastaava tonttitarjonta	Ei täysin toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asemakaavan uudistaminen	Selvitysten määrä	Kaksi asemakaavaa	Kolme asemakaavaa tekeillä

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Liikenneverkoston ja yleisten alueiden kuntotason kohottaminen	Saneerausohjelma ja peruskorjaussuunnitelma Peruskorjaustyöt	Saneerausohjelma tehty Korjaussuunnitelma käynnistetty	Toteutunut pääosin

Perustelut: Kevyen liikenteen turvallinen liikkuminen Päijännekodille ja Kokkonniemen alueelle edellyttää erillistä kevyen liikenteen väylää. Muuttuva vapaa-ajan vietto vaatii yleisten alueiden ja puistojen kehittymistä monipuolisesti.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
5100 Kaavoitus- ja maankäyttö						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	5 100		5 100	9 897,91	-4 797,91	194,1 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	5 900		5 900	12 292,10	-6 392,10	208,3 %
Muut tulot						
tulot yhteensä	11 000	0	11 000	22 190,01	-11 190,01	201,7 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	65 340		65 340	78 811,22	-13 471,22	120,6 %
Palvelujen ostot	234 100		234 100	234 866,68	-766,68	100,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	51 150		51 150	48 585,25	2 564,75	95,0 %
Avustukset						
Vuokramenot	1 150		1 150	1 470,90	-320,90	127,9 %
Muut menot			0	23,73	-23,73	
menot yhteensä	351 740	0	351 740	363 757,78	-12 017,78	103,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-340 740	0	-340 740	-341 567,77	827,77	100,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	258 940		258 940	234 704,98	24 235,02	90,6 %
Tulot						
Menot	48 430		48 430	43 209,57	5 220,43	89,2 %
KOKONAISTULOT	11 000	0	11 000	22 190,01	-11 190,01	201,7 %
KOKONAISMENOT	659 110	0	659 110	641 672,33	17 437,67	97,4 %
NETTO KUSTANNUS	-648 110	0	-648 110	-619 482,32	-28 627,68	95,6 %
Vakituinen henkilöstö	1,95	0,00	1,95	2,25	0,00	

Kiinteistötoimi

Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kiinteistötoimen tavoitteena on hoitaa ja kunnossapitää kunnan kiinteistöjä kehittävästi ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjä hoidetaan myös ohjelmoiduin kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein siten, että kunnan rakennetun kiinteistöomaisuuden arvo säilyy.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnossa olevat kiinteistöt	Vikojen korjausaika	Huoltoviat korjataan vuorokaudessa	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan omistamien kiinteistöjen kuntotaso tiedostettu	Tehdyt kiinteistöjen kuntoarviot ja energiaselvitykset	Kolmen keskeisen kiinteistön arvioinnit tehty Peruskorjausohjelma tehty	Kesken

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan omistamien kiinteistöjen kunto selvitetty	Peruskorjaussuunnitelmien määrä	Peruskorjausohjelman mukainen työ tehty	Kesken

Perustelut: Järjestelmällisen peruskorjaustoiminnan edellytyksenä ovat riittävän kattavat ja perusteelliset lähtötiedot.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
5300 Kiinteistötoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	20 000			2 420,80	-2 420,80	
Maksutulot						
Tuet ja avustukset			0	326,60	-326,60	
Vuokratulot	589 900		589 900	617 682,32	-27 782,32	104,7 %
Muut tulot						
tulot yhteensä	609 900	0	589 900	620 429,72	-30 529,72	105,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	321 630		321 630	286 784,57	34 845,43	89,2 %
Palvelujen ostot	181 900		181 900	171 264,83	10 635,17	94,2 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	425 730		425 730	355 227,30	70 502,70	83,4 %
Avustukset						
Vuokramenot	68 800		68 800	85 206,22	-16 406,22	123,8 %
Muut menot			0	-480,89	480,89	
menot yhteensä	998 060	0	998 060	898 002,03	100 057,97	90,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-388 160	0	-408 160	-277 572,31	-130 587,69	68,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	600 490		600 490	580 687,46	19 802,54	96,7 %
Tulot	544 620		544 620	513 728,80	30 891,20	94,3 %
Menot	213 800		213 800	166 099,58	47 700,42	77,7 %
KOKONAISTULOT	1 154 520	0	1 134 520	1 134 158,52	361,48	100,0 %
KOKONAISMENOT	1 812 350	0	1 812 350	1 644 789,07	167 560,93	90,8 %
NETTO KUSTANNUS	-657 830	0	-677 830	-510 630,55	-167 199,45	75,3 %
Vakituinen henkilöstö	9,00	0,00	9,00	7,60	0,00	

Palo- ja pelastustoimi

Tehtävän toiminta-ajatus:

Palo- ja pelastustoimi on Keski-Suomen pelastuslaitoksen vastuulla. Toiminnan järjestely kyseisellä tavalla on lakisääteistä ja sen kunnalle aiheuttamat kustannukset perustuvat kunnan ja pelastuslaitoksen väliseen sopimukseen.

TOIMIALA: 5400 Palo- ja pelastustoimi	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot:				282,26		
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	31 100		31 100	28 107,13	2 992,87	90,4 %
Muut tulot						
tulot yhteensä	31 100	0	31 100	28 389,39	2 710,61	91,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	13 900		13 900	13 393,55	506,45	96,4 %
Palvelujen ostot	199 550		199 550	197 134,58	2 415,42	98,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	17 120		17 120	9 386,44	7 733,56	54,8 %
Avustukset						
Vuokramenot				61,60		
Muut menot				-19,48	19,48	
menot yhteensä	230 570	0	230 570	219 956,69	10 613,31	95,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-199 470	0	-199 470	-191 567,30	-7 902,70	96,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	12 950		12 950	13 500,16	-550,16	104,2 %
Tulot				80,65		
Menot	470		470	9 591,18	-9 121,18	2040,7 %
KOKONAISTULOT	31 100	0	31 100	28 470,04	2 710,61	91,5 %
KOKONAISMENOT	243 990	0	243 990	243 048,03	941,97	99,6 %
NETTO KUSTANNUS	-212 890	0	-212 890	-214 577,99	1 768,64	100,8 %
Vakituinen henkilöstö	0,25	0,00	0,25	0,25	0,00	

TOIMIALA: TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	25 100	0	25 100	13 079,68	12 020,32	52,1 %
Maksutulot	1 700	0	1 700	0,00	1 700,00	0,0 %
Tuet ja avustukset	0		0	326,60	-326,60	
Vuokratulot	626 900	0	626 900	658 081,55	-31 181,55	105,0 %
Muut tulot	0	0	0	0,00	0,00	
tulot yhteensä	653 700	0	653 700	671 487,83	-17 787,83	102,7 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	481 290	0	481 290	464 261,41	17 028,59	96,5 %
Palvelujen ostot	630 750	0	630 750	624 137,77	6 612,23	99,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	498 900	0	498 900	420 574,54	78 325,46	84,3 %
Avustukset	0					
Vuokramenot	70 950	0	70 950	86 738,72	-15 788,72	122,3 %
Muut menot	1 040	0	1 040	129,36	910,64	12,4 %
menot yhteensä	1 682 930	0	1 682 930	1 595 841,80	87 088,20	94,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 029 230	0	-1 029 230	-924 353,97	-104 876,03	89,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	872 380	0	872 380	828 892,60	43 487,40	95,0 %
Tulot	546 120	0	546 120	514 046,17	32 073,83	94,1 %
Menot	326 680	0	326 680	293 902,62	32 777,38	90,0 %
KOKONAISTULOT	1 199 820	0	1 199 820	1 185 534,00	14 286,00	98,8 %
KOKONAISMENOT	2 881 990	0	2 881 990	2 718 637,02	163 352,98	94,3 %
NETTO KUSTANNUS	-1 682 170	0	-1 682 170	-1 533 103,02	-149 066,98	91,1 %
Vakituinen henkilöstö	12,80	0,00	12,80	11,70	0,00	

RAKENNUSLAUTAKUNNAN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2014

Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa. Rakennusvalvonnan tehtävänä on osaltaan varmistaa, että noudatetaan hyvää rakennustapaa ja että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja kestävä. Rakennusvalvonnan työssä yhdistyvät rakentamisen, ympäristökulttuurin ja rakennuslainsäädännön tietotaidot. Rakennusvalvonta on asiantuntijaorganisaatio. Rakennusvalvonta jakaa ja tuottaa informaatiota asiakaskohtaista neuvontaa painottaen. Rakennusvalvonnan asiakkaita ovat rakennushankkeeseen ryhtyvä, suunnittelijat, rakentajat sekä tilojen käyttäjät, naapurit sekä ympäristössä liikkuvat ihmiset koko rakennuksen elinkaaren ajan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä enintään 2 % lupapäätöksistä	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä enintään 2 % lupapäätöksistä	Toteutunut
Tehokas ohjaus- ja neuvontatyö	Aloituskokousten määrä (vaikuttavuuskriteeri)	Aloituskokous asuinrakennuksille sekä yli 90 m ² :n loma-asunnoille	Aloituskokoukset pidetty tavoitetasolla määritettyihin kohteisiin
Rakennustyön tehokas valvonta	Tarkastusasiakirjojen puutteet (sekä laatu- että vaikuttavuuskriteeri)	Puutteellisten tarkastusasiakirjojen määrä enintään 10 %	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään yksiselitteiset ja selkeät lupapäätökset	Kyselyt päätösten sisällöstä	Kyselyjen määrä enintään 1 % lupapäätöksistä	Toteutunut

Perustelut:

Lupapäätösten vaikutukset ovat peruuttamattomia. Ohjaus- ja neuvontatyöllä pyritään ennakolta rakennushankkeeseen ryhtyvälle antamaan tietoa oikeista menettelyistä sekä ennakkosuunnittelun merkityksestä. Aloituskokouksissa varsinkin kertarakentajat saavat arvokasta tietoa rakennushankkeen eri vaiheista. Tarkastusasiakirja on rakennushankkeeseen ryhtyvän ja keskeisten osapuolien pitämä raportti rakennushankkeen eri työvaiheista. Tarkastusasiakirjan yhteenveto arkistoidaan pysyvästi lupa-asiakirjoihin. Tarkastusasiakirjan merkitys korostuu, jos jälkeensä joudutaan selvittämään eri osapuolten vastuita rakennustyön asianmukaisesta suorittamisesta.

Normivetoisuus tuo rakennusvalvonnalle väistämättä uusia haasteita, valvoohan se kiristyvien vaatimusten toteutumista. Kunnan maantieteellinen laajuus tuo omat lisähaasteensa rakennusvalvonnan henkilöstöresurssien riittävyyteen ja rakennusvalvonnan toteuttamiseen.

Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: Ympäristösihteeri

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee edistää ja valvoa kunnan ympäristönsuojelua siten, että suoritettavilla toimenpiteillä turvataan viihtyisä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö kaikille.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään yksiselitteiset ja selkeät lausunnot	Kyselyt lausuntojen sisällöstä	Kyselyjen määrä enintään 1 % lausunnoista	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Hiilineutraali-kuntahankkeen edistäminen kunnassa	Tiedottaminen energiansäästötoimista ja ilmastonmuutoksesta	Vähintään 2 tiedotetta vuodessa	Kuhmoinen palvelee – lehdessä kirjoitus

Perustelut:

Ympäristönsuojelun lupapäätöksillä, neuvonnalla ja lausuntojen annolla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Yksityistiet

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tehtävänä on kunnan yksityisteiden kunnossapitoon osoittaman avustuksen jakaminen avustukseen oikeutetuille sekä kunnalle yksityistielaisa määrättyjen ja hallintosäännössä rakennuslautakunnalle siirrettyjen tehtävien hoitaminen. Tehtävistä yksityistielain mukaiset toimitusasiat ovat viranomaistoimintaa. Asiakkaita ovat yksityisteiden vaikutuspiirissä olevat kuntalaiset sekä kunnan jäsenet, joille tulee jakaa ja tuottaa informaatiota yksityisteiden käyttöön ja hallintoon liittyvissä asioissa.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jaosta sekä lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään lainmukaiset ja yksiselitteisen selkeät päätökset rakennuslautakunnan toimituksissa	Valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Päätökset eivät olennaisesti muutu maa- ja metsätaloudessa	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tiekuntien avustaminen yksityistieverkon kunnossapitämiseksi	Avustettavat tiet ovat liikennöitävässä kunnossa	Avustettujen teiden kunto on vähintään tyydyttävä	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään lainmukaiset ja yksiselitteisen selkeät päätökset rakennuslautakunnan toimituksissa	Valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Päätökset eivät olennaisesti muutu maa- ja metsätaloudessa	Toteutunut

Perustelut:

Rakennuslautakunnan toimituksessa ratkaistaan pääasiassa tiekunnan kokouksista tehty valitukset. Huolellisesti valmisteltu ja läpiviety toimitus edesauttaa asianosaisten oikeusturvan toteutumista ja osoittaa tiekunnille myös heidän päätöstensä lainmukaisuuden merkityksen: toimituksesta aiheutuvat kustannukset tulevat yleensä tiekunnan maksettavaksi. Tie- ja liikennevirasto on ulkopuolinen apu yksityisteiden kunnossapitokustannuksiin on tarpeen ja kunta haluaa osaltaan olla avustamassa tiekuntia, joiden vaikutuspiirissä on pysyvästi asuttuja talouksia.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio- muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
5900 Rakennuslautakunta						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	500		500	5 392,78	-4 892,78	1078,6 %
Maksutulot	37 500		37 500	47 345,77	-9 845,77	126,3 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	38 000	0	38 000	52 738,55	-14 738,55	138,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	117 990		117 990	107 724,87	10 265,13	91,3 %
Palvelujen ostot	29 500		29 500	6 291,74	23 208,26	21,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	12 600		12 600	1 838,64	10 761,36	14,6 %
Avustukset	25 000		25 000	25 000,00	0,00	100,0 %
Vuokramenot	2 600		2 600		2 600,00	0,0 %
Muut menot	5 000		5 000	10,00	4 990,00	0,2 %
menot yhteensä	192 690	0	192 690	140 865,25	51 824,75	73,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-154 690	0	-154 690	-88 126,70	-66 563,30	57,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot				100,00		
Menot	22 920		22 920	16 566,84	6 353,16	72,3 %
KOKONAISTULOT	38 000	0	38 000	52 838,55	-14 838,55	139,0 %
KOKONAISMENOT	215 610	0	215 610	157 432,09	58 177,91	73,0 %
NETTO KUSTANNUS	-177 610	0	-177 610	-104 593,54	-73 016,46	58,9 %
Vakituisen henkilöstö	1,90	0,00	1,90	1,90	0,00	

Laitostoiminta

(varasto, vesihuolto, pesula ja kaukolämpö)

Vastuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuollon tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä viemäriverkkoon liittyneissä kiinteistöissä syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti.

Kaukolämmön tavoitteena on toimittaa tarvittava lämpöenergia kunnan omistamiin sekä yksityisiin, kaukolämpöön liitettyihin kiinteistöihin.

Pesulatoiminnan tavoitteena on tuottaa kysyntää vastaavaa palvelua.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn.

Kaukolämpö ostaa kaiken Kuhmoisten Lämpö Oy:n biolämpökeskuksen tuottaman lämpöenergian ja jakelee sen kunnan omistaman kaukolämpöverkon kautta kulutuspaikkoihin.

Kunnan omistamassa pesulassa pestään kunnan palvelutuotannossa syntynyt pyykki ja jonkin verran myös ulkopuolisten asiakkaiden tuomaa pyykkiä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Puhtaan talousveden tuottaminen ja jätevesien turvallinen käsittely Kaukolämmön häiriötön jakelu	Vedenlaadun seuranta Jäteveden laadun seuranta	Ei häiriötä toiminnassa	Toteutunut ja kehitetty

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vesi- ja lämpöhuollon varmistaminen	Verkon dokumentointi ja kuntokartoitus Kolmannen vedenottamon suunnittelu	Saneerausohjelma tehty Suunnitelma valmis budjetointia varten	Toteutunut Ei toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kolmas vedenottamo	Suunnittelu käynnistetty	Kolmannen vedenottamon paikka päätetty	Ei toteutunut
Kaukolämpöverkon rakentaminen	Kaukolämpöverkko valmis	Kaukolämpöverkko käytössä	Toteutunut

Perustelut: Vesihuollon laitteiston kunnon tarkkailu ja parantaminen mahdollistavat turvallisen vesihuollon. Kaukolämpöverkon jakelu ja myynti alkaa.

TOIMIALA: 7000 Laitostointiminta	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 029 000		1 029 000	694 297,20	334 702,80	67,5 %
Maksutulot					0,00	
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	410			403,68	-403,68	
Muut tulot	500			498,09	-498,09	
tulot yhteensä	1 029 910	0	1 029 000	695 198,97	333 801,03	67,6 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	173 790		173 790	150 388,34	23 401,66	86,5 %
Palvelujen ostot	363 830		363 830	292 398,65	71 431,35	80,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	553 690		553 690	461 991,36	91 698,64	83,4 %
Avustukset						
Vuokramenot	36 600		36 600	18 136,21	18 463,79	49,6 %
Muut menot	300		300	407,56	-107,56	
menot yhteensä	1 128 210	0	1 128 210	923 322,12	204 887,88	81,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	-98 300	0	-99 210	-228 123,15	128 913,15	229,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	250 390		250 390	213 089,31	37 300,69	85,1 %
Tulot	213 250		213 250	167 250,48	45 999,52	78,4 %
Menot	30 700		30 700	19 393,19	11 306,81	63,2 %
KOKONAISTULOT	1 243 160	0	1 242 250	862 449,45	379 800,55	69,4 %
KOKONAISMENOT	1 409 300	0	1 409 300	1 155 804,62	253 495,38	82,0 %
NETTO KUSTANNUS	-166 140	0	-167 050	-293 355,17	126 305,17	175,6 %
Vakituinen henkilöstö	3,70	0,00	3,70	3,80	0,00	

TOIMIALA: TEKNINEN TOIMI	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 054 600	0	1 054 600	712 769,66	341 830,34	67,6 %
Maksutulot	39 200	0	39 200	47 345,77	-8 145,77	120,8 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	326,60	-326,60	
Vuokratulot	627 310	0	627 310	658 485,23	-31 175,23	105,0 %
Muut tulot	500	0	500	498,09	1,91	
tulot yhteensä	1 721 610	0	1 721 610	1 419 425,35	302 184,65	82,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	773 070	0	773 070	722 374,62	50 695,38	93,4 %
Palvelujen ostot	1 024 080	0	1 024 080	922 828,16	101 251,84	90,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 065 190	0	1 065 190	884 404,54	180 785,46	83,0 %
Avustukset	25 000	0	25 000	25 000,00	0,00	100,0 %
Vuokramenot	110 150	0	110 150	104 874,93	5 275,07	95,2 %
Muut menot	6 340	0	6 340	546,92	5 793,08	8,6 %
menot yhteensä	3 003 830	0	3 003 830	2 660 029,17	343 800,83	88,6 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 282 220	0	-1 282 220	-1 240 603,82	-41 616,18	96,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 122 770	0	1 122 770	1 041 981,91	80 788,09	92,8 %
Tulot	759 370	0	759 370	681 396,65	77 973,35	89,7 %
Menot	380 300	0	380 300	329 862,65	50 437,35	86,7 %
KOKONAISTULOT	2 480 980	0	2 480 980	2 100 822,00	380 158,00	84,7 %
KOKONAISMENOT	4 506 900	0	4 506 900	4 031 873,73	475 026,27	89,5 %
NETTO KUSTANNUS	-2 025 920	0	-2 025 920	-1 931 051,73	-94 868,27	95,3 %
Vakituinen henkilöstö	18,40	0,00	18,40	17,40	0,00	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2014	Poikkeama	Toteutuma %
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	2 023 700	0	2 023 700	1 676 650,45	347 049,55	82,9 %
Maksutulot	89 050	0	89 050	117 288,03	-28 238,03	131,7 %
Tuet ja avustukset	233 000	40 000	273 000	309 353,66	-36 353,66	113,3 %
Vuokratulot	630 810	0	630 810	661 588,59	-30 778,59	104,9 %
Muut tulot	98 100	0	98 100	112 834,48	-14 734,48	115,0 %
tulot yhteensä	3 074 660	40 000	3 114 660	2 877 715,21	236 944,79	92,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	4 914 650	50 000	4 964 650	4 780 226,96	184 423,04	96,3 %
Palvelujen ostot	12 588 400	0	12 588 400	11 808 081,05	780 318,95	93,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 591 740	0	1 591 740	1 391 146,48	200 593,52	87,4 %
Avustukset	369 200	0	369 200	245 561,51	123 638,49	66,5 %
Vuokramenot	132 300	0	132 300	115 280,92	17 019,08	87,1 %
Muut menot	37 350	0	37 350	35 905,92	1 444,08	96,1 %
menot yhteensä	19 633 640	50 000	19 683 640	18 376 202,84	1 307 437,16	93,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-16 558 980	-10 000	-16 568 980	-15 498 487,63	-1 070 492,37	93,5 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 197 970	0	1 197 970	1 116 740,64	81 229,36	93,2 %
Tulot	1 389 430	0	1 389 430	1 277 667,27	111 762,73	92,0 %
Menot	1 389 430	0	1 389 430	1 277 667,27	111 762,73	92,0 %
KOKONAISTULOT	4 464 090	40 000	4 504 090	4 155 382,48	348 707,52	92,3 %
KOKONAISMENOT	22 221 040	50 000	22 271 040	20 770 610,75	1 500 429,25	93,3 %
NETTO KUSTANNUS	-17 756 950	-10 000	-17 766 950	-16 615 228,27	-1 151 721,73	93,5 %
Vakituinen henkilöstö	75,56	0,00	75,56	75,93	-1,37	

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN		TA+muutos		Toteutunut	Poikkeama	Tot. %
		Valtuuston sitovuustaso				
Investointihanke	Hanke €	Menot €	Tulot €	Menot €		Menot
<u>Maa-alueet</u>		30 000 €		31 200,00 €	-1 200,00 €	104,0 %
<u>As. Oy Peltohokkalan lainaosuus</u>		0 €		55 489,41 €	-55 489,41 €	
<u>As. Oy Kuhmositen Jussinhovin osakkeet</u>		292 000 €		0,00 €	292 000,00 €	0,0 %
<u>Laajakaistahanke</u>		22 130 €		0,00 €	22 130,00 €	0,0 %
<u>Kaukolämpöverkon rakentaminen</u>		152 000 €		120 629,00 €	31 371,00 €	79,4 %
<u>Investoinnit kiinteistöihin:</u>						
Kiinteistöjen kaukolämpöverkkoon liittyminen	30 000 €			23 786,83 €		
Kirjaston vaipan korjaus ja lämmöneristävyyden parantaminen	80 000 €			78 431,58 €		
Nuorisotalo	30 000 €			0,00 €		
Kuhmolän WC-tilat ja ulko-ovet	60 000 €			93 549,49 €		
Orivedentie 3 ja 5 saneeraus	250 000 €			50 943,33 €		
Päijännekodin korjaukset ja suunnittelu	30 000 €			4 279,66 €		
Investoinnit kiinteistöihin yhteensä		480 000 €	0 €	250 990,89 €	229 009,11 €	52,3 %
<u>Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin:</u>						
24-Hallikiinteistö	40 000 €			20 977,10 €		
Pajatie 3:n (Tekstiilihalli) katon korjaus, lämmitysjärjestelmän korjaus/muuttaminen	30 000 €			26 163,53 €		
Pajatie 5:n (Puulon) katon korjaus, lämmöneristysten parantaminen, ilmalämmityksen uusiminen/muuttaminen	30 000 €			6 920,19 €		
Kalankäsittelytilojen suunn. Ja rakentam.		5 000 €		0,00 €		
Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin yht.		105 000 €		54 060,82 €	50 939,18 €	51,5 %
<u>Investoinnit vesihuoltolaitokseen:</u>						
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus	50 000 €			41 860,01 €		
Vedenottamoiden prosessien uudistaminen	100 000 €			79 682,00 €		
<u>Investoinnit vesihuoltolaitokseen yhteensä</u>		150 000 €		121 542,01 €	28 457,99 €	81,0 %
<u>Yleiset alueet ja liikenneväylät:</u>						
Sataman työllisyysperust. Investoinnit				16 536,00 €		
Kaavateiden kunnostaminen ja päällystäminen	200 000 €			115 986,94 €		
Kokonniemen kevytväylä	110 000 €			123 789,23 €		
Toritien kunnostaminen	255 000 €			142 568,08 €		
Teiden ja ulkoalueiden valastus	0 €			8 028,21 €		
Puuhapuiston rakentaminen	52 500 €			42 309,60 €		
Kuhmolän torialue	20 000 €			16 328,62 €		
Toritien kiinteistöjen piha-al., valaistus ym.				82 667,17 €		
Yleiset alueet ja liikenneväylät yhteensä		637 500 €		548 213,85 €	89 286,15 €	86,0 %
Pientraktori työlaitteineen		27 000 €		25 635,81 €	1 364,19 €	94,9 %
Varavoimalaitteistojen hankinta		26 000 €		25 711,83 €	288,17 €	98,9 %
Investoinnit yhteensä		1 921 630 €	0 €	1 233 473,62 €	688 156,38 €	64,2 %

Keskeneräisiksi investoinneiksi jäävät Laajakaistahanke/valokuituverkko, Kuhmolan julkisivun kunnostus ja esteettömyyskorjaukset ja WC-tilojen sekä ulko-ovien kunnostus, Päijännekodin korjaukset ja suunnittelu, Orivedentie 3 (Terveyskeskus) korjaukset ja suunnittelu, Pajatie 3 ja Pajatie 5 korjaukset, 24-hallin korjaukset, Toritien vastaanottokustannus ja Toritien piha-alueiden kunnostus ja valaistus. Taseen keskeneräiset -tilin saldo on 719 168,34 euroa.

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISET

TULOSLASKELMA (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma €	Poikkeama €
Myyntituotot	2 023 700	0	2 023 700	1 676 650	347 049,55
Maksutuotot	89 050	0	89 050	117 288	-28 238,03
Tuet ja avustukset	233 000	40 000	273 000	309 354	-36 353,66
Vuokratuotot	630 810	0	630 810	661 589	-30 778,59
Muut toimintatuotot	98 100	0	98 100	112 834	-14 734,48
TOIMINTATUOTOT	3 074 660	40 000	3 114 660	2 877 715,21	236 944,79
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 463 980	-36 500	-3 500 480	-3 366 970,79	-133 509,21
Henkilöstökorvaukset	0		0	27 636,45	-27 636,45
Palkat ja palkkiot	-3 463 980	-36 500	-3 500 480	-3 339 334,34	-161 145,66
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 278 960	-10 000	-1 288 960	-1 290 330,98	1 370,98
Muut henkilösivukulut	-171 710	-3 500	-175 210	-150 561,64	-24 648,36
Henkilösivukulut	-1 450 670	-13 500	-1 464 170	-1 440 892,62	-23 277,38
Henkilöstökulut	-4 914 650	-50 000	-4 964 650	-4 780 226,96	-184 423,04
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-10 835 550		-10 835 550	-10 289 981,17	-545 568,83
Muiden palvelujen ostot	-1 752 850		-1 752 850	-1 518 099,88	-234 750,12
Palvelujen ostot	-12 588 400	0	-12 588 400	-11 808 081,05	-780 318,95
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 591 740		-1 591 740	-1 391 146,48	-200 593,52
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 591 740	0	-1 591 740	-1 391 146,48	-200 593,52
Avustukset					
Avustukset	-369 200		-369 200	-245 561,51	-123 638,49
Avustukset	-369 200	0	-369 200	-245 561,51	-123 638,49
Vuokrat	-132 300		-132 300	-115 280,92	-17 019,08
Muut toimintakulut	-37 350		-37 350	-35 905,92	-1 444,08
TOIMINTAKULUT	-19 633 640	-50 000	-19 683 640	-18 376 202,84	-1 307 437,16
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-16 558 980	-10 000	-16 568 980	-15 498 487,63	-1 070 492,37
VEROTULOT	7 700 000		7 700 000	7 685 152,93	14 847,07
VALTIONOSUUDET	9 029 630		9 029 630	9 076 159,36	-46 529,36
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT					
KORKOTUOTOT	58 970		58 970	125 246,01	-66 276,01
MUUT RAHOITUSTUOTOT	40 200		40 200	52 235,36	-12 035,36
KORKOKULUT	-25 000		-25 000	-19 616,25	-5 383,75
MUUT RAHOITUSKULUT	-32 200		-32 200	-37 096,86	4 896,86
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	41 970	0	41 970	120 768,26	-78 798,26
VUOSIKATE	212 620	-10 000	202 620	1 383 592,92	-1 180 972,92
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 197 970		-1 197 970	-1 116 740,64	-81 229,36
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-1 197 970	0	-1 197 970	-1 116 740,64	-81 229,36
TILIKAUDEN TULOS	-985 350	-10 000	-995 350	266 852,28	-1 262 202,28
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos			0	11 630,23	-11630,23
Rahastojen muutos			0		0,00
Varausten ja rahastojen muutokset			0	11 630,23	-11 630,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-985 350	-10 000	-995 350	278 482,51	-1 273 832,51

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)					
Myyntituotot	2 868 510		2 868 510	2 453 375,54	415 134,46
Maksutuotot	89 050		89 050	117 388,03	-28 338,03
Tuet ja avustukset	233 000	40 000	273 000	309 353,66	-36 353,66
Vuokratuotot	1 175 430		1 175 430	1 162 430,77	12 999,23
Muut toimintatuotot	98 100		98 100	112 834,48	-14 734,48
TOIMINTATUOTOT	4 464 090	40 000	4 504 090	4 155 382,48	348 707,52
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 463 980	-36 500	-3 500 480	-3 366 970,79	-133 509,21
Henkilöstökorvaukset	0		0	27 636,45	-27 636,45
Palkat ja palkkiot	-3 463 980	-36 500	-3 500 480	-3 339 334,34	-161 145,66
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 278 960	-10 000	-1 288 960	-1 290 330,98	1 370,98
Muut henkilösivukulut	-171 710	-3 500	-175 210	-150 561,64	-24 648,36
Henkilösivukulut	-1 450 670	-13 500	-1 464 170	-1 440 892,62	-23 277,38
Henkilöstökulut	-4 914 650	-50 000	-4 964 650	-4 780 226,96	-184 423,04
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-10 835 550		-10 835 550	-10 289 981,17	-545 568,83
Muiden palvelujen ostot	-2 405 900		-2 405 900	-2 137 237,31	-268 662,69
Palvelujen ostot	-13 241 450	0	-13 241 450	-12 427 218,48	-814 231,52
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 783 500		-1 783 500	-1 548 734,14	-234 765,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 783 500	0	-1 783 500	-1 548 734,14	-234 765,86
Avustukset					
Avustukset	-369 200		-369 200	-245 561,51	-123 638,49
Avustukset	-369 200	0	-369 200	-245 561,51	-123 638,49
Vuokrat	-676 920		-676 920	-616 123,10	-60 796,90
Muut toimintakulut	-37 350		-37 350	-36 005,92	-1 344,08
TOIMINTAKULUT	-21 023 070	-50 000	-21 073 070	-19 653 870,11	-1 419 199,89
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-16 558 980	-10 000	-16 568 980	-15 498 487,63	-1 070 492,37
VEROTULOT	7 700 000		7 700 000	7 685 152,93	14 847,07
VALTIONOSUUDET	9 029 630		9 029 630	9 076 159,36	-46 529,36
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT					
KORKOTUOTOT	58 970		58 970	125 246,01	-66 276,01
MUUT RAHOITUSTUOTOT	40 200		40 200	52 235,36	-12 035,36
KORKOKULUT	-25 000		-25 000	-19 616,25	-5 383,75
MUUT RAHOITUSKULUT	-32 200		-32 200	-37 096,86	4 896,86
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	41 970		41 970	120 768,26	-78 798,26
VUOSIKATE	212 620	-10 000	202 620	1 383 592,92	-1 180 972,92
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 197 970		-1 197 970	-1 116 740,64	-81 229,36
Arvonalentumiset			0		0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 197 970	0	-1 197 970	-1 116 740,64	-81 229,36
TILIKAUDEN TULOS	-985 350	-10 000	-995 350	266 852,28	-1 262 202,28
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos			0	11 630,23	-11 630,23
Rahastojen muutos			0		0,00
Varausten ja rahastojen muutokset				11 630,23	-11 630,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-985 350	-10 000	-995 350	278 482,51	-1 273 832,51

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	212 620	-10 000	202 620	1 383 592,92	-1 180 972,92
Tulorahoituksen korjauserät	-1 000		-1 000	0,00	-1 000,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-1 226 630	-695 000	-1 921 630	-1 233 473,62	-688 156,38
Rahoitusosuudet investointeihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 000		1 000	0,00	1 000,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 014 010	-705 000	-1 719 010	150 119,30	-1 869 129,30
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäys	-223 000		-223 000	-223 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys					
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-343 580	0	-343 580	-343 576,51	-3,49
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 200 000		1 200 000	1 500 000,00	-300 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos				151 399,06	
Pitkäaikaisten saamisten muutos				0,00	
Lyhytaikaisten saamisten muutos				-533 061,80	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos				-300 485,45	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	400 000	0	400 000	-682 148,19	1 082 148,19
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 033 420	0	1 033 420	251 275,30	782 144,70
RAHAVAROJEN MUUTOS	19 410	-705 000	-685 590	401 394,60	-1 086 984,60
KASSAVARAT 31.12.				3 518 039,59	
KASSAVARAT 1.1.				3 116 644,99	
KASSAVAROJEN MUUTOS				401 394,60	

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMINEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
(ulkoiset)					
****VAALIT					
TULOT	4 000	0	4 000	4 198,00	-198,00
MENOT	-4 000	0	-4 000	-4 267,16	267,16
NETTO	0	0	0	-69,16	69,16
***KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
TULOT	4 000	0	4 000	4 198,00	-198,00
MENOT	-4 000	0	-4 000	-4 267,16	267,16
NETTO	0	0	0	-69,16	69,16
****TILINTARKASTUS					
MENOT	-15 040	0	-15 040	-14 733,17	-306,83
NETTO	-15 040	0	-15 040	-14 733,17	-306,83
***TARKASTUSLAUTAKUNTA					
MENOT	-15 040	0	-15 040	-14 733,17	-306,83
NETTO	-15 040	0	-15 040	-14 733,17	-306,83
****HALLINTO					
TULOT	113 000	40 000	153 000	163 600,90	-10 600,90
MENOT	-1 057 970	-50 000	-1 107 970	-1 106 439,51	-1 530,49
NETTO	-944 970	-10 000	-954 970	-942 838,61	-12 131,39
****SISÄISET PALVELUT					
TULOT	300	0	300	0,00	300,00
MENOT	-157 910	0	-157 910	-110 929,17	-46 980,83
NETTO	-157 610	0	-157 610	-110 929,17	-46 680,83
****ELINKEINOEL. EDISTÄMINEN					
TULOT	340 500	0	340 500	306 205,12	34 294,88
MENOT	-291 250	0	-291 250	-247 598,26	-43 651,74
NETTO	49 250	0	49 250	58 606,86	-9 356,86
****SOS. JA TERV. OMATOIMINTA					
TULOT	128 150	0	128 150	170 913,78	-42 763,78
MENOT	-490 000	0	-490 000	-495 033,32	5 033,32
NETTO	-361 850	0	-361 850	-324 119,54	-37 730,46
****SOS. JA TERV. OSTOPALV. JÄMSÄ/KEURUU					
MENOT	-10 333 500	0	-10 333 500	-9 825 115,87	-508 384,13
NETTO	-10 333 500	0	-10 333 500	-9 825 115,87	-508 384,13
***KUNNANHALLITUS					
TULOT	581 950	40 000	621 950	640 719,80	-18 769,80
MENOT	-12 330 630	-50 000	-12 380 630	-11 785 116,13	-595 513,87
NETTO	-11 748 680	-10 000	-11 758 680	-11 144 396,33	-614 283,67
**YLEISHALLINTO					
TULOT	585 950	40 000	625 950	644 917,80	-18 967,80
MENOT	-12 349 670	-50 000	-12 399 670	-11 804 116,46	-595 553,54
NETTO	-11 763 720	-10 000	-11 773 720	-11 159 198,66	-614 521,34
****SIVISTYSTOIMEN HALLINTO					
TULOT	0	0	0	1 110,58	-1 110,58
MENOT	-117 320	0	-117 320	-114 462,42	-2 857,58
NETTO	-117 320	0	-117 320	-113 351,84	-3 968,16
****LASTEN PÄIVÄHOITO					
TULOT	39 500	0	39 500	60 517,16	-21 017,16
MENOT	-722 440	0	-722 440	-623 414,55	-99 025,45
NETTO	-682 940	0	-682 940	-562 897,39	-120 042,61

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
(ulkoiset)					
****ESI- JA PERUSOPETUS					
TULOT	20 600	0	20 600	70 929,76	-50 329,76
MENOT	-1 742 170	0	-1 742 170	-1 634 730,16	-107 439,84
NETTO	-1 721 570	0	-1 721 570	-1 563 800,40	-157 769,60
****LUKIO					
TULOT	0	0	0		0,00
MENOT	-375 740	0	-375 740	-363 294,52	-12 445,48
NETTO	-375 740	0	-375 740	-363 294,52	-12 445,48
****RUOKAPALVELU					
TULOT	619 600	0	619 600	616 358,08	3 241,92
MENOT	-771 660	0	-771 660	-719 583,12	-52 076,88
NETTO	-152 060	0	-152 060	-103 225,04	-48 834,96
****KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI					
TULOT	18 700	0	18 700	28 051,21	-9 351,21
MENOT	-303 450	0	-303 450	-260 357,72	-43 092,28
NETTO	-284 750	0	-284 750	-232 306,51	-52 443,49
****VAPAA-AIKATOIMI					
TULOT	68 700	0	68 700	36 405,27	32 294,73
MENOT	-247 360	0	-247 360	-196 214,72	-51 145,28
NETTO	-178 660	0	-178 660	-159 809,45	-18 850,55
***SIVISTYSLAUTAKUNTA					
TULOT	767 100	0	767 100	813 372,06	-46 272,06
MENOT	-4 280 140	0	-4 280 140	-3 912 057,21	-368 082,79
NETTO	-3 513 040	0	-3 513 040	-3 098 685,15	-414 354,85
**OPETUS- JA KULTTUURITOIMI					
TULOT	767 100	0	767 100	813 372,06	-46 272,06
MENOT	-4 280 140	0	-4 280 140	-3 912 057,21	-368 082,79
NETTO	-3 513 040	0	-3 513 040	-3 098 685,15	-414 354,85
****TEKNINEN HALLINTO					
TULOT	1 700	0	1 700	478,71	1 221,29
MENOT	-102 560	0	-102 560	-114 125,30	11 565,30
NETTO	-100 860	0	-100 860	-113 646,59	12 786,59
****KAAVOITUS- JA MAANKÄYTTÖ					
TULOT	11 000	0	11 000	22 190,01	-11 190,01
MENOT	-351 740	0	-351 740	-363 757,78	12 017,78
NETTO	-340 740	0	-340 740	-341 567,77	827,77
****KIINTEISTÖTOIMI					
TULOT	609 900	0	609 900	620 429,72	-10 529,72
MENOT	-998 060	0	-998 060	-898 002,03	-100 057,97
NETTO	-388 160	0	-388 160	-277 572,31	-110 587,69
****PALO- JA PELASTUSTOIMI					
TULOT	31 100	0	31 100	28 389,39	2 710,61
MENOT	-230 570	0	-230 570	-219 956,69	-10 613,31
NETTO	-199 470	0	-199 470	-191 567,30	-7 902,70
***TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TULOT	653 700	0	653 700	671 487,83	-17 787,83
MENOT	-1 682 930	0	-1 682 930	-1 595 841,80	-87 088,20
NETTO	-1 029 230	0	-1 029 230	-924 353,97	-104 876,03

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
(ulkoiset)					
****RAKENNUSLTK					
TULOT	38 000	0	38 000	52 738,55	-14 738,55
MENOT	-192 690	0	-192 690	-140 865,25	-51 824,75
NETTO	-154 690	0	-154 690	-88 126,70	-66 563,30
***RAKENNUSLAUTAKUNTA					
TULOT	38 000	0	38 000	52 738,55	-14 738,55
MENOT	-192 690	0	-192 690	-140 865,25	-51 824,75
NETTO	-154 690	0	-154 690	-88 126,70	-66 563,30
****LAITOSTOIMINTA					
TULOT	1 029 910	0	1 029 910	695 198,97	334 711,03
MENOT	-1 128 210	0	-1 128 210	-923 322,12	-204 887,88
NETTO	-98 300	0	-98 300	-228 123,15	129 823,15
****LAITOSTOIMINTA					
TULOT	1 029 910	0	1 029 910	695 198,97	334 711,03
MENOT	-1 128 210	0	-1 128 210	-923 322,12	-204 887,88
NETTO	-98 300	0	-98 300	-228 123,15	129 823,15
**TEKNINEN TOIMI					
TULOT	1 721 610	0	1 721 610	1 419 425,35	302 184,65
MENOT	-3 003 830	0	-3 003 830	-2 660 029,17	-343 800,83
NETTO	-1 282 220	0	-1 282 220	-1 240 603,82	-41 616,18
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
TULOT	3 074 660	40 000	3 114 660	2 877 715,21	236 944,79
MENOT	-19 633 640	-50 000	-19 683 640	-18 376 202,84	-1 307 437,16
NETTO	-16 558 980	-10 000	-16 568 980	-15 498 487,63	-1 070 492,37
TULOSLASKELMAOSA					
VEROTULOT	7 700 000	0	7 700 000	7 685 152,93	14 847,07
VALTIONOSUUDET	9 029 630	0	9 029 630	9 076 159,36	-46 529,36
KORKOTULOT	58 970	0	58 970	125 246,01	-66 276,01
MUUT RAHOITUSTULOT	40 200	0	40 200	52 235,36	-12 035,36
KORKOMENOT	-25 000	0	-25 000	-19 616,25	-5 383,75
MUUT RAHOITUSMENOT	-32 200	0	-32 200	-37 096,86	4 896,86
VUOSIKATE	212 620	-10 000	202 620	1 383 592,92	-1 180 972,92
INVESTOINNIT					
KIINTEÄN OMAISUUDEN OSTO (MENOT)	0	-30 000	-30 000	-31 200,00	1 200,00
LAAJAKAISTAHANKE/VALOKUITUVERKKO (MENOT)	-22 130	0	-22 130	0,00	-22 130,00
ASUNTO OY PELTOHOKKALAN PUTKIREMONTTIOSUUS (MENOT)	0	0	0	-55 489,41	55 489,41
ASUNTO OY KUHMOISTEN JUSSINHOVIN OSAKKEIDEN HANKINTA	0	-292 000	-292 000	0,00	-292 000,00
KAUKOLÄMPÖVERKON SUUNN. JA RAK. (MENO)	-100 000	-52 000	-152 000	-120 629,00	-31 371,00
INVESTOINNIT KIINTEISTÖIHIN (MENOT)	-420 000	-60 000	-480 000	-250 990,89	-229 009,11
INVESTOINNIT KUNNAN VUOKRATTAVIIN KIINTEISTÖIHIN	-100 000	-5 000	-105 000	-54 060,82	-50 939,18
INVESTOINNIT VESIHUOLTOLAITOKSEEN	-50 000	-100 000	-150 000	-121 542,01	-28 457,99
YLEISET ALUEET JA LIIKENNEVÄYLÄT (MENOT)	-507 500	-130 000	-637 500	-548 213,85	-89 286,15
PIENTRAKTORI TYÖLAITTEINEEN	-27 000	0	-27 000	-25 635,81	-1 364,19
VARAVOIMALAITTEISTON HANKINTA	0	-26 000	-26 000	-25 711,83	-288,17
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-1 226 630	-695 000	-1 921 630	-1 233 473,62	-688 156,38

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
(ulkoiset)					
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-223 000	0	-223 000	-223 000,00	0,00
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	0	0	0,00	0,00
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN VÄH.	-343 580	0	-343 580	-343 576,51	-3,49
LYHYTAIAKISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 200 000	0	1 200 000	1 500 000,00	-300 000,00
MÄÄRÄRAHAT YHTEENSÄ					
TULOARVIOT YHTEENSÄ	21 103 460	40 000	21 143 460	21 316 508,87	-173 048,87
MENOARVIOT YHTEENSÄ	-21 484 050	-745 000	-22 229 050	-20 232 966,08	-1 996 083,92
NETTO	-380 590	-705 000	-1 085 590	1 083 542,79	-2 169 132,79
NETTO				1 083 542,79	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				-682 148,19	
RAHASTON MUUTOS				0,00	
RAHAVAROJEN MUUTOS				401 394,60	

KUNNAN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA	Tilivuosi	Tilivuosi
(ulkoiset)	2014	2013
Myyntituotot	1 676 650,45	1 331 466,53
Maksutuotot	117 288,03	112 307,85
Tuet ja avustukset	309 353,66	261 068,53
Vuokratuotot	661 588,59	590 066,15
Muut toimintatuotot	112 834,48	191 382,55
TOIMINTATUOTOT	2 877 715,21	2 486 291,61
Henkilöstökulut		
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 366 970,79	-3 302 167,03
Henkilöstökorvaukset	27 636,45	37 764,57
Palkat ja palkkiot	-3 339 334,34	-3 264 402,46
Eläkekulut	-1 290 330,98	-1 305 303,36
Muut henkilösivukulut	-150 561,64	-144 771,12
Henkilösivukulut	-1 440 892,62	-1 450 074,48
Henkilöstökulut	-4 780 226,96	-4 714 476,94
Asiakaspalvelujen ostot	-10 289 981,17	-10 259 607,87
Muiden palvelujen ostot	-1 518 099,88	-1 462 648,30
Palvelujen ostot	-11 808 081,05	-11 722 256,17
Ostot tilikauden aikana	-1 391 146,48	-1 249 029,24
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 391 146,48	-1 249 029,24
Avustukset	-245 561,51	-300 646,52
Avustukset	-245 561,51	-300 646,52
Vuokrat	-115 280,92	-105 504,30
Muut toimintakulut	-35 905,92	-130 832,40
TOIMINTAKULUT	-18 376 202,84	-18 222 745,57
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 498 487,63	-15 736 453,96
VEROTULOT	7 685 152,93	7 541 831,06
VALTIONOSUUDET	9 076 159,36	8 980 622,00
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT		
KORKOTUOTOT	125 246,01	56 720,61
MUUT RAHOITUSTUOTOT	52 235,36	100 796,83
KORKOKULUT	-19 616,25	-13 615,87
MUUT RAHOITUSKULUT	-37 096,86	-25 510,95
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	120 768,26	118 390,62
VUOSIKATE	1 383 592,92	904 389,72
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 116 740,64	-1 246 655,82
Arvon alentumiset		-74 737,95
Poistot ja arvonalentumiset	-1 116 740,64	-1 321 393,77
TILIKAUDEN TULOS	266 852,28	-417 004,05
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	11 630,23	11 630,23
Rahastojen muutos		-10,84
Varausten ja rahastojen muutokset	11 630,23	11 619,39
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	278 482,51	-405 384,66
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,7	13,6
Vuosikate/Poistot, %	123,9	68,4
Vuosikate, euroa/asukas	583	376
Asukasmäärä	2 373	2 406

RAHOITUSLASKELMA	Tilivuosi 2014	Tilivuosi 2013
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	1 383 592,92	904 389,72
Tulorahoituksen korjauserät		-38 455,31
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 233 473,62	-2 550 428,68
Rahoitusosuudet investointeihin		32 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		304 692,92
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	150 119,30	-1 347 801,35
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäys	-223 000,00	-1 000,00
Antolainasaamisten vähennys		23 966,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		700 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-343 576,51	-461 086,35
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000,00	1 500 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	151 399,06	2 573,84
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,00	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-533 061,80	-199 057,94
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-300 485,45	-178 631,43
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET YHTEENSÄ	-682 148,19	-375 115,53
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	251 275,30	1 386 764,12
RAHAVAROJEN MUUTOS	401 394,60	38 962,77
 KASSAVARAT 31.12.	 3 518 039,59	 3 116 644,99
KASSAVARAT 1.1.	3 116 644,99	3 077 682,22
KASSAVAROJEN MUUTOS	401 394,60	38 962,77
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRRAN KERTYMÄ 5	1 399	2 577
INVESTOINTIEN TULORAHOTUS, %	112,2	35,9
PÄÄOMAMENOJEN TULORAHOTUS, %	76,9	30,3
LAINANHOITOKATE	3,9	1,9
KASSAN RIITTÄVYYS, PV	63,5	53,5
ASUKASMÄÄRÄ	2 373	2406

TASE	Tilivuosi 2014	Tilivuosi 2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	11 454,39	12 587,80
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 535 458,98	2 504 258,98
Rakennukset	6 812 377,96	7 145 734,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 244 090,37	2 616 409,45
Koneet ja kalusto	117 812,75	156 309,09
Muut aineelliset hyödykkeet	3 363,76	3 363,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset hankinnat	719 168,34	1 943 819,07
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	719 168,34	1 943 819,07
Aineelliset hyödykkeet	14 432 272,16	14 369 895,18
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	538 776,39	538 776,39
Kuntayhtymäosuudet	504 991,81	504 991,81
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	831 488,99	775 999,58
Muut osakkeet ja osuudet	5 178,00	5 178,00
Osakkeet ja osuudet	1 880 435,19	1 824 945,78
Muut pitkäaikaiset lainasaamiset	581 747,70	358 747,70
Muut pitkäaikaiset saamiset	11 150,00	11 150,00
Sijoitukset	2 473 332,89	2 194 843,48
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 917 059,44	16 577 326,46
Valtion toimeksiannot	0,00	423,80
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	445 201,27	416 728,21
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	445 201,27	417 152,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset myyntisaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	508 477,96	316 944,12
Muut lyhytaikaiset saamiset	89 804,28	233 179,72
Lyhytaikaiset saamiset	598 282,24	550 123,84
Siirtosaamiset		
Muut siirtosaamiset	603 429,30	118 525,90
Siirtosaamiset	603 429,30	118 525,90
Saamiset	1 201 711,54	668 649,74
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2 769 433,10	2 550 128,76
Rahoitusarvopaperit	2 769 433,10	2 550 128,76
Rahat ja pankkisaamiset	748 606,49	566 516,23
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 719 751,13	3 785 294,73
VASTAAVAA	22 082 011,84	20 779 773,20

TASE	Tilivuosi 2014	Tilivuosi 2013
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 684 598,33	12 684 598,33
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 228 732,25	3 634 116,91
Tilikauden yli-/alijäämä	278 482,51	-405 384,66
OMA PÄÄOMA	16 191 813,09	15 913 330,58
Poistoero	44 669,66	56 299,89
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET	44 669,66	56 299,89
Valtion toimeksiannot	0,00	423,80
Lahjoitusrahastojen pääomat	610 671,14	430 799,02
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	610 671,14	431 222,82
VIERAS PÄÄOMA		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	670 000,00	866 576,34
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	50 000,00
Saadut ennakot	3 531,95	3 531,95
Muut pitkäaikaiset velat	221 332,39	124 147,23
Pitkäaikainen vieraspääoma	894 864,34	1 044 255,52
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 196 576,34	1 696 576,50
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	147 000,01
Ostovelat	477 034,40	772 565,78
Muut velat	126 088,46	122 376,30
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	1 838,28	2 688,94
Lomapalkkajaksotus	386 309,22	412 641,48
Valtionosuusennakot	0,00	9 356,00
Muut siirtovelat	102 146,91	171 459,38
Siirtovelat	490 294,41	596 145,80
Lyhytaikainen vieraspääoma	4 339 993,61	3 334 664,39
VIERAS PÄÄOMA	5 234 857,95	4 378 919,91
VASTATTAVAA	22 082 011,84	20 779 773,20
Omavaraisuusaste, %	73,5	76,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,6	23,0
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	3,5	3,2
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1478	1342
Lainakanta 31.12. (milj. €)	3,9	2,8
Lainakanta 31.12., €/asukas	1650	1147
Lainasaamiset (milj. €)	0,6	0,4
Asukasmäärä	2373	2406

KONSERNITULOSLASKELMA

		Tilivuosi 2014	Tilivuosi 2013
Toimintatuotot		4 851 657,59	4 533 161
Toimintakulut		-21 272 258,78	-21 163 830
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		509,38	199
Toimintakate		-16 420 091,81	-16 630 470
Verotulot		7 685 152,93	7 541 831
Valtionosuudet		10 481 266,21	10 441 276
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	118 219,42	58 573,01	
Muut rahoitustuotot	52 678,56	101 341,59	
Korkokulut	-63 276,51	-63 012,41	
Muut rahoituskulut	-48 565,95	-37 062,10	59 840
Vuosikate		1 805 382,86	1 412 477
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 502 505,16	-1 619 122
Tilikauden yli- ja alipariarvot		0,00	0
Arvonalentumiset		0,00	-74 738
Satunnaiset erät		1 288,87	772
Tilikauden tulos		304 166,56	-280 611
Tilinpäätössiirrot		-63 130,26	-103 305
Vähemmistöosuudet		-2 091,18	-983
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		238 945,12	-384 900

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,8	21,4
Vuosikate/Poistot, %	83,2	83,4
Vuosikate €/asukas	761	587
Asukasmäärä	2 373	2 406

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

	Tilivuosi 2014	Tilivuosi 2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 805 381,33	1 412 477
Satunnaiset erät	1 288,87	772
Tulorahoituksen korjauserät	11 107,92	-32 319
	<u>1 817 778,12</u>	<u>1 380 929</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 644 438,68	-3 000 685
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 814,28	32 446
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0,00	324 350
Investoinnit netto	<u>-1 636 624,40</u>	<u>-2 643 888</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	181 153,72	-1 262 959
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-63 321,01	-1 187
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	23 967
Antolainauksen muutokset	<u>-63 321,01</u>	<u>22 780</u>

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	31 000,00	865 551
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-586 228,92	-655 113
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 544 262,41	1 480 275
Lainakannan muutokset	989 033,49	1 690 712
Oman pääoman muutokset	2 098,16	-4 371
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	151 402,77	2 149
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 992,09	3 826
Saamisten muutos	-454 598,98	-233 390
Korottomien velkojen muutos	-299 807,82	-159 270
Muut maksuvalmiuden muutokset	-606 996,12	-386 684
Rahoituksen rahavirta	318 716,36	1 326 809
Rahavarojen muutos	501 968,24	59 478
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 846 674,48	3 344 667
Rahavarat 1.1.	3 344 706,24	3 285 188
	501 968,24	59 478
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulo-rahoitus, %	110,3	47,6
Lainanhoitokate	2,9	2,1
Kassanriittävyys (pv)	59	49

KONSERNITASE**Tilivuosi
2014****Tilivuosi
2013****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet	114 402,22	110 515
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 798 792,78	2 766 005
Rakennukset	11 119 411,50	11 391 295
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 248 717,72	2 622 206
Koneet ja kalusto	279 699,55	329 056
Muut aineelliset hyödykkeet	5 957,60	3 795
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	808 591,69	2 099 258
Aineelliset hyödykkeet	19 261 170,84	19 211 615
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	897 170,70	837 690
Lainasaamiset	63 262,71	193
Muut sijoitukset	11 757,67	11 507
Sijoitukset	972 191,08	849 389
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 347 764,13	20 171 519
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	497 141,71	536 741

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus	23 630,75	19 637
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	15,20	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 350 183,22	917 849
Saamiset	1 350 198,42	917 849
Rahoitusarvopaperit	2 796 321,52	2 593 226
Rahat ja pankkisaamiset	1 085 898,49	790 202
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 256 049,18	4 320 915
VASTAAVAA	26 100 955,03	25 029 175

KONSERNITASE	Tilivuosi 2014	Tilivuosi 2013
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 684 598,33	12 693 595
Rahastot	660 962,93	600 869
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 586 168,67	2 964 443
Tilikauden yli-/alijäämä	234 993,30	-390 167
OMA PÄÄOMA	16 166 723,23	15 868 740
VÄHEMMISTÖOSUUS	11 976,92	7 351
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	346 318,97	273 356
Vapaaehtoiset varaukset	73 348,60	143 555
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	419 667,57	416 911
Pakolliset varaukset	64 943,91	49 686
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	668 721,87	556 918
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieraspääoma	3 258 380,63	3 722 099
Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	230 302,94	159 802
Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma	3 674 649,18	2 225 074
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	1 605 588,77	2 022 594
VIERAS PÄÄOMA	8 768 921,51	8 129 569
VASTATTAVAA	26 100 955,03	25 029 175
Omavaraisuusaste, %	63,6	65,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,1	36,1
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	2,8	2,6
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1189	1070
Lainakanta 31.12. (milj. €)	6,9	5,9
Lainakanta 31.12. €/asukas	2922	2472
Lainasaamiset (milj. €)	0,06	0
Asukasmäärä	2373	2406

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1)

tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta);

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Investointien kirjaamisessa pysyviin vastaaviin on pienhankintarajana käytetty kunnanvaltuuston vahvistamaa alarajaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman ja poistoaikoja on tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarvointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno.

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Liite 1 A: Konsernitilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 4:2. §);

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konserniin, niiden pääomaosuuksien vaikutus kunnan konsernitilinpäätökseen ei ole olennainen.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Tytäryhteisöt on yhdistelty kunnan konserniin rivi riviltä. Kuntayhtymät on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Kunnan ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu suunnitelmanmukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Liite 8:

Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina. Kunnan tai kuntayhtymän liiketoimintojen toimintatuotot esitetään tehtäväalueisiin tai tulolajeihin sisällytettynä;

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Yleishallinto	682 981	749 307	644 918	710 121
Sosiaali ja terveystoimet	1 212 520	1 169 282		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 146 223	1 018 881	813 372	715 463
Tekniset palvelut	1 809 929	1 595 691	1 419 425	1 060 707
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>4 851 653</i>	<i>4 533 161</i>	<i>2 877 715</i>	<i>2 486 292</i>

Liite 9:

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin (kuntajaoston tuloslaskelmaohje kohta 5.1)

Verotulojen erittely		
	2014	2013
Kunnan tulovero	5 608 870,53	5 691 656,42
Osuus yhteisöveron tuotosta	748 741,03	657 909,37
Kiinteistövero	1 327 541,37	1 192 265,27
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>7 685 152,93</i>	<i>7 541 831,06</i>

Tuloveroprosentti**2004-2009****v. 2010-2014**

19,00

19,75

Kiinteistöveroprosentit

Yleinen kiinteistövero

0,80

1,00

Vakituisen asunnon rakennusten

0,40

0,50

Muu kuin vak.asuinrakennuksen

1,00

1,10

Liite 10:

Valtionosuudet eriteltyinä yleiseen valtionosuuteen, sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen sekä harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen

Valtionosuuksien erittely		
	2014	2013
Laskennalliset valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 754 269,12	7 854 177,00
Verotuloihin perustuva valtionos.tasaus	1 749 703,24	1 606 934,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	7 533,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtos.	-427 813,00	-488 022,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>9 076 159,36</i>	<i>8 980 622,00</i>

11)

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät (KPA 2:3.1 2-kohta)

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Satunnaiset tuotot				
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0	0	0	0
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	1 289	772	0	0

Liite 12:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

(KPA 2:3.1 3-kohta)

Kuhmoisten kunnan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma**(Pienhankintaraja 10 000 €)****1.1.2009 -****31.12.2012****1.1.2013 alkaen****Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot		2 v.
Aineettomat oikeudet		5 v.
Liikearvo		2 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
- Atk-ohjelmat	4 v.	2 v.
- Muut	4 v.	2 v.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennelmat	40 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Talousrakennukset	17 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	40 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit, puistot	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat	20 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoas., ulkoval.l	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	35 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Kaukolämpöverkko		20 v. tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakesk.		10 v. tasapoisto
Maakaasuverkko		20 v. tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 v. tasapoisto
Sähkö-, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 v. tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet		10 v. tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	12 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto

Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkonet		8 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	7 v. tasapoisto	4 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	7 v. tasapoisto	5 v. tasapoisto
Muut raskaat työkonet		10 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet		5 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		5 v. tasapoisto
Atk-laitteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
	Käytönmukainen poisto	Käytönmukainen poisto
Luonnonvarat		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	Ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	Ei poistoa
Käyttöomaisuus arvopaperit ja muut pitkäaik. sij.		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	Ei poistoa

Liite 13:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä	
Vuosina 2013 - 2017	
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	1 169 839
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	1 327 720
Ero (€)	-157 880
Ero %	-11,9

Kunnanvaltuusto on 10.12.2012 § 87 hyväksynyt uudet suunnitelmapoistojen poistoajat. Uusia poistoaikoja noudatetaan 1.1.2013 alkaen.

Liite 15:

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista (Kuntajaoston tuloslaskelmaohje luvut 2.3 ja 4.5)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		51 523	0	51 386
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	560	3 924	0	0
Myyntivoitot yhteensä	560	55 447	0	51 386
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	0	0	0
Rakennusten myyntitappiot	0	0	0	0
Muut myyntitappiot	19	13 055	0	12 941
Myyntitappiot yhteensä	19	13 055	0	12 941

Liite 16:

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (KPA 2:3.1 § 5-kohta), **jos** ne ovat olennaisia

Rahoitustuottojen ja -kulujen erittely		
	2014	2013
Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	8 969	0
Korkotuotot sijoituksista, talletuksista ja maksuliik.	116 277	56 721
Korkotuotot yhteensä	125 246	56 721
Sijoitusten ja arvopapereiden tuotot	27 578	77 159
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	10 968	10 968
Korvaus jäännöspääomasta vesihuoltolaitos	10 160	10 838
Verotilitysten korot ja korotukset	924	32
Viivästyskorkotuotot	2 570	1 781
Muut rahoitustuotot	36	19
Muut rahoitustuotot yhteensä	52 235	100 797
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	177 481	157 517
Korkokulut lainoista	-19 616	-13 616
Korkokulut yhteensä	-19 616	-13 616
Arvon alentumiset sijoitukset ja arvopaperit	-18 295	-19 501
Verotilitysten korot ja korotukset	-44	-1 298
Viivästyskorkokulut	-1 312	-664
Lainojen provisiot ja muut kulut	-15	-782
Muut rahoituskulut	-17 430	-3 266
Muut rahoituskulut yhteensä	-37 097	-25 511
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	-56 713	-39 127
Rahoitustuotot ja -kulut netto	120 768	118 391

Liite 17:

Erittely poistoeron muutoksista. Tietyissä tapauksissa kunta tai kuntayhtymä voi kirjata poistoeroa myös verotussyistä (EVL 54 §). Asiaa on selostettu yksityiskohtaisemmin kuntajaoston tase-ohjeen luvussa 6. **Jos** poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa, on poistoeron muutos eriteltävä liitetiedoissa

Erittely poistoeron muutoksista		
	2014	2013
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	11630,23	11630,23
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoerojen muutokset yhteensä	11630,23	11630,23

Liite 21 A:

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-
eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet												Kaikki yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Aineettomat hyödykkeet Muut pit- kävaikut. menot	Ennak- ko mak- sut	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Aineelliset hyödykkeet Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineel- liset hyödyk.	Ennakko- maksut ja keskener.	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	12 587,80		12 587,80	2 504 258,98	7 145 734,83	2 616 409,45	156 309,09	3 363,76	1 943 819,07	14 369 895,18	14 382 482,98
Lisäykset tilikauden aikana		22 908,75			31 200,00	78 431,58	309 425,24	25 635,81		710 382,83	1 155 075,46	1 155 075,46
Rahoitusosuudet tilikaudella											0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana					0,00						0,00	0,00
Siirrot erien välillä						217 665,69	1 706 117,87	11 250,00		-1 935 033,56	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-24 042,16		-24 042,16	0,00	-629 454,14	-387 862,19	-75 382,15			-1 092 698,48	-1 116 740,64
Arvonlennukset ja niiden palautukset											0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	11 454,39	0,00	11 454,39	2 535 458,98	6 812 377,96	4 244 090,37	117 812,75	3 363,76	719 168,34	14 432 272,16	14 420 817,80
											0,00	0,00
Arvonkorotukset											0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	11 454,39	0,00	11 454,39	2 535 458,98	6 812 377,96	4 244 090,37	117 812,75	3 363,76	719 168,34	14 432 272,16	14 443 726,55

Liite 21 B:

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset												
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet osakk. ja omistus- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saami- set	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakk. ja omistus- yht.	Saami- set kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.	538 776,39	767 464,05	504 991,81	13 713,53	1 824 945,78		358 747,70	0,00	0,00	11 150,00	369 897,70	2 194 843,48
Lisäykset		55 489,41			55 489,41		160 000,00			63 000,00	223 000,00	278 489,41
Vähennykset					0,00						0,00	0,00
Siirrot erien välillä					0,00						0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	538 776,39	822 953,46	504 991,81	13 713,53	1 880 435,19	0,00	518 747,70	0,00	0,00	74 150,00	592 897,70	2 473 332,89
Arvonlennukset					0,00						0,00	0,00
Arvonkorotukset											0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	538 776,39	822 953,46	504 991,81	13 713,53	1 880 435,19	0,00	518 747,70	0,00	0,00	74 150,00	592 897,70	2 473 332,89

Liitteet 22-24:

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
Nimi				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikau- den voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy	Kuhmoinen	100 %	100 %	286	3307	4
Asunto Oy Kuhmoisten Päijälänkoti	Kuhmoinen	100 %	100 %	288	4	-8
		Yhteensä		574	3311	-4
Kuntayhtymät						
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,90 %	0,90 %	20	14	1
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri ky	Tampere	0,16 %	0,16 %	271	392	17
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	1,27 %	1,27 %	992	353	5
Päijät-Hämeen koulutuskonserni	Lahti	0,19 %	0,19 %	192	53	8
		Yhteensä		1475	812	31
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Kuhmoisten Hokkananperä	Kuhmoinen	35,0 %	35,0 %	11	62	0
Asunto Oy Peltohokkala	Kuhmoinen	25,6 %	25,6 %	135	68	-2
Kiinteistö Oy Pohjoisportti	Kuhmoinen	35,05 %	35,05 %	332	24	-2
Muut yhteisöt (konserniin kuulumattomat)						
Asunto Oy Kokkonniemi	Kuhmoinen	4,27 %				
Asunto Oy Paajaranta	Kuhmoinen	11,44 %				
Asunto Oy Päijälänaho	Kuhmoinen	9,98 %				
Asunto Oy Hokkanankulma	Kuhmoinen	6,32 %				
Asunto Oy Kokonranta	Kuhmoinen	14,93 %				
Neo Industrial Oy (Neonmarkka Oy)	Helsinki					
Osuuskauppa Keskimaa	Jyväskylä					

Muutokset**Muut yhteisöt (konserniin kuulumattomat):**

Ei muutoksia

Kuntayhtymät:

Ei muutoksia

Liite 25:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

- myyntisaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- lainasaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- muut saamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- siirtosaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);

(KPA 2:4.3 § 3-kohta)

Saamisten erittely				
	2014		2013	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		45 477,72		23 158,95
Lainasaamiset	518 747,71		358 747,71	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	518 747,71	45 477,72	358 747,71	23 158,95
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		8,94		8,94
Yhteensä	0,00	8,94	0,00	8,94
Saamiset yhteensä	518 747,71	45 486,66	358 747,71	23 167,89

Liite 26:

Saamiin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:4.1 § 11-kohta ja Kuntajaoston taseohje 4.3.1.2)

Saamiin sisältyvät olennaiset erät		
	2014	2013
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	508 478	316 944
Alv- saaminen	75 403	230 035
Elatustukimaksusaamiset valtiolta	0	3 145
Tuottotilin korko	1 047	1 278
KELA:n korvaus työterveydenhuollosta		10 230
Työllisyyskorvaukset ELY-keskukselta	26 326	12 685
Henkilöstökorvauksia	346	1 594
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	5 771	0
Jämsän kaupunki	507 600	0
Vesurihanke	56 397	22 512
Lämmönjakokeskukset	0	26 647
Muut siirtosaamiset	20 343	43 581
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 201 712	668 650

Liite 27:

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin

Rahoitusarvopaperit		
	2014	2013
Keski-Suomen Osuuspankki		
Markkina-arvo	2 513 659	2 283 104
Hankinta-arvo	2 427 604	2 215 429
Erotus	86 054	67 675
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 412 654	2 193 350
SEB		
Markkina-arvo	446 120	399 647
Hankinta-arvo	356 779	356 779
Erotus	89 341	42 869
Kirjanpitoarvo 31.12.	356 779	356 779
Käteinen/kirjanpitoarvo		
Keski-Suomen Osuuspankki	190 526	287 603
SEB-Gyllenberg	496	496
Rahoitusarvopaperit kirjanpitoarvo	2 960 455	2 838 228

Liite 28:

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (KPA 2:5.1 § 1-kohta)

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	12 684 598	12 693 594	12 684 598	12 684 598
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	12 684 598	12 693 594	12 684 598	12 684 598
Rahastot 1.1.	600 868	523 916		
Lisäykset	63 592	76 993		
Vähennykset	3 498	41		
Rahastot 31.12.	660 962	600 868		
Muu oma pääoma 1.1.	0	0		
Lisäykset				
Vähennykset				
Muu oma pääoma 31.12.	0	0		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	2 973 439	1 963 151	3 634 117	3 225 448
Lisäykset	70 853	1 074 299		408 669
Vähennykset	458 122	64 011	-405 385	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	2 586 170	2 973 439	3 228 732	3 634 117
Tilikauden yli-/alijäämä 1.1.	-390 166	257 721	0	0
Lisäykset	756 468	180 372	278 483	0
Vähennykset	131 309	828 259	0	-405 385
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	234 993	-390 166	278 483	-405 385
Oma pääoma yhteensä	16 166 724	15 877 735	16 191 813	15 913 331

Liite 30:

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät **myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua** (KPA 2:5.1 § 2-kohta)

Vuoden 2014 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät **1.1.2020 tai sen jälkeen**.

	Pitkäaikaiset velat		Lainat
Kunta	2014	2013	2020
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	670 000,00	866 576,34	371 000
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	50 000,00	
Takausvastuun kautta tullut laina	0,00	0,00	
Lainat muilta luotonantajilta			
Saadut ennakot	3 531,95	3 531,95	
Ostovelat			
Liittymismaksut ja muut velat	221 332,39	124 147,23	
Siirtovelat			
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	894 864,34	1 044 255,52	371 000

Pitkäaikaiset velat		
Konserni	2014	2013
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 184 084	3 627 962
Lainat julkisyhteisöiltä	1 192	51 497
Lainat muilta luotonantajilta	73 105	42 639
Saadut ennakot	3 532	3 532
Ostovelat	29 950	32 253
Liittymismaksut ja muut velat	196 821	124 016
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	3 488 684	3 881 900

Liite 33:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

- saadut ennakot (Vt E I 5, II 5)
- ostovelat (Vt E I 6, II 6)
- liittymismaksut ja muut velat (Vt E I 7, II 7)

- siirtovelat (Vt E I 8, II 8) (KPA 2:5.2 §)

Vieras pääoma				
	2014		2013	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat	24 446,30			
Siirtovelat				
Yhteensä	24 446,30	0,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat	66,22	66,22	132,44	66,22
Siirtovelat				
Yhteensä	66,22	66,22	132,44	66,22
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	24 512,52	66,22	132,44	66,22

Liite 36:

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat				
Tilitettävä arvonlisävero	0	0	0	0
Pirkanmaan SHP ky	42 722	42 722	42 722	42 722
Ennakonpidätykset	73 600	73 390	73 600	73 390
Sosiaaliturvamaksut	6 227	5 804	6 227	5 804
Muut	56 517	50 876	3 539	460
Muut velat yhteensä	179 066	172 792	126 088	122 376

Liite 37:

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:5.1 § 4-kohta)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Siirtovelat				
Henkilöstökulujen jaksotukset	386 309	412 641	386 309	412 641
Korkojaksotukset	1 838	2 689	1 838	2 689
Valtionosuuden palautukset	0	9 356	0	9 356
Jämsän kaupunki (sos. ja terveystoimi)	0	24 323	0	24 323
Palkkojen henkilösivukulut	76 101	130 758	76 101	130 758
Muut siirtovelat	362 542	342 909	26 046	16 378
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	826 790	922 676	490 294	596 146

Liite 39:

Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus

Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus		
	2014	2013
<i>Taseen saamisiin merkitty määrä 31.12.</i>	<i>0,00</i>	<i>3 145,00</i>

Liite 50:

Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot.

Tilintarkastajan palkkiot		
	2014	2013
BDO Auditor Oy, JHTT-yhteisö		
Tilintarkastuspalkkiot	10185,90	8408,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2296,10	925,00
Palkkiot yhteensä	12482,00	9333,00

KUNNAN TAKAUSVASTUUT 31.12.2014	v. 2014	v. 2013
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy		
Kuhmoisten Osuuspankki 517604-80646774	787 355,00	
Kuhmoisten Osuuspankki 517604-80632634	286 940,84	
Kuhmoisten Osuuspankki 517604-80632790	<u>337 726,98</u>	1 517 503,59
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (Jussilankuja)		
Kuntien Eläkevakuutus (9960792)	197 584,95	231 222,53
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (Rekolant.12)		
Kuntien Eläkevakuutus (20010058)	<u>83 360,00</u>	<u>92 360,00</u>
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy		
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 24278	50 000,00	
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 27638	<u>50 000,00</u>	<u>100 000,00</u>
Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy yhteensä	1 792 967,77	1 941 086,12
* Kuhmoisten vanhustentaloyhdistys ry		
Kuhmoisten Osuuspankki 517604- 93019449	423 000,00	423 000,00
TAKAUSVASTUUT YHTEENSÄ	2 215 967,77	2 364 086,12
KUNNAN ANTAMAT PANTIT		
* Liikekiinteistö 291-404-6-20 Kuntala		
Kuhmoisten Osuuspankki		
Panttikirjat 1337-41 5 kpl	84 090,00	84 090,00
Panttikirja 1342 1 kpl	<u>16 818,00</u>	<u>16 818,00</u>
	100 908,00	100 908,00
Nordea		
Panttikirjat 1381-83 3 kpl	252 000,00	252 000,00
Panttikirjat 1385-86 2 kpl	168 000,00	168 000,00
Panttikirjat 1387 1 kpl	33 600,00	33 600,00
Panttikirjat 1388 1 kpl	<u>58 800,00</u>	<u>58 800,00</u>
	512 400,00	512 400,00
ANNETUT PANTIT YHTEENSÄ	613 308,00	613 308,00
MUUT VASTUUT		
* Kuntien takauskeskus (*)		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	10 993 053,22	10 623 669,86
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	7 600,29	7 124,82
* ALV-vastuut	<u>731 155,01</u>	<u>667 731,58</u>
MUUT VASTUUT YHTEENSÄ	11 731 808,52	11 298 526,26
KAIKKI VASTUUT YHTEENSÄ	14 561 084,29	14 275 920,38

*) Kuntien takauskeskuslain 478/1996 1 §:n mukaan Kuntien takauskeskuksen tarkoituksena on turvata kuntien yhteinen varainhankinta ja kehittää sitä.

Takauskeskus voi myöntää takauksia ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Takauskeskuslain 10 §:n mukaan takauskeskuksen jäsenyhteisöt vastaavat yhdessä takauskeskuksen sellaisten menojen ja sitoumusten rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuksi, väestötietolain (507/93) 18 §:ssä tarkoitetun edeltävän vuodenvaihteen asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Vuosina 2012 ja 2013 vakuudet ovat olleet riittävät, eikä takauskeskuslain 10 §:n mukaisia menoja tai sitoumuksia ole realisoitunut.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kannanoton mukaan Kuntien takauskeskus tulee antamaan vuosittain kullekin jäsenelle tilinpäätöksen liitetietoja varten tarvittavat tiedot jäsenen takausvastuista.

KONSERNIN TAKAUSVASTUUT

	v. 2014	v. 2013
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt		
Kunnan antamat takaukset:		
Kuhmoisten Osuuspankki	1 412 022,82	1 517 503,59
Kuntien eläkevakuutus	280 944,95	323 582,53
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 24278	50 000,00	50 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 27638	50 000,00	50 000,00
	1 792 967,77	1 941 086,12
Valtiokonttorille annetut kiinnitykset:		
Pankkila	911 242,19	911 242,19
	911 242,19	911 242,19
Edellä lueteltuja kiinnitysvakuuksilla olevia Valtiokonttorin lainoja jäljellä 31.12.	668 003,67	702 055,12
Kuhmoisten Osuuspankille annetut kiinnitykset:		
Riihelä, Mylly-Pelto		
panttikirja no 2969	100 000,00	100 000,00
panttikirja no 2970	110 000,00	110 000,00
Asunto Oy Leppäkoski		
panttikirja no 2595, 3517 ja 3518	428 120,00	428 120,00
Asunto Oy Rekolantie 12 (2kpl á 100 000 €)	200 000,00	200 000,00
	838 120,00	838 120,00
Edellä lueteltuja kiinnitysvakuuksilla olevia Kuhmoisten Osuuspankin lainoja jäljellä 31.12.	222 190,31	259 550,96
* Vastuut kuntayhtymien veloista		
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	157 784	137 557
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	91 896	71 521
Päijät-Hämeen koulutuskonserni ky	10 396	13 285
yhteensä	260 076	222 363

ERITYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

	Alkuper.	Talousarvio	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA	talousarvio	muutokset	muutosten jälkeen	31.12.2014	
LIIEKVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	303 000		303 000	259 216,36	43 783,64
Myyntituotot, sis.	40 000		40 000	38 768,93	1 231,07
Liittymismaksut	6 000		6 000	0,00	6 000,00
	349 000	0	349 000	297 985,29	51 014,71
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	910		910	875,39	34,61
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-75 510		-75 510	-68 439,07	-7 070,93
Palvelujen ostot	-94 180		-94 180	-138 722,03	44 542,03
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-59 620		-59 620	-58 499,58	-1 120,42
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-13 440		-13 440	-13 066,17	-373,83
Muut henkilösivukulut	-3 000		-3 000	-2 958,70	-41,30
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-184 380		-184 380	-182 458,89	-1 921,11
Liiketoiminnan muut kulut	-900		-900	-648,72	648,72
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-81 120	0	-81 120	-165 932,48	84 812,48
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	0		0	0,00	0,00
Muut kulut	0		0	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	-10 000		-10 000	-10 160,10	160,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-91 120	0	-91 120	-176 092,58	84 972,58

TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA		
(ulkoiset ja sisäiset)	Tilivuosi	Tilivuosi
	2014	2013
LIIKEVAIHTO		
Myyntituotot, ulk.	259 216,36	225 617,31
Myyntituotot, sis.	38 768,93	39 215,69
Muut tuotot	0,00	0,00
	297 985,29	264 833,00
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	875,39	1 584,11
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-68 439,07	-73 439,71
Palvelujen ostot	-138 722,03	-137 446,63
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-58 499,58	-66 772,69
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-13 066,17	-14 377,86
Muut henkilsivukulut	-2 958,70	-3 247,26
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-182 458,89	-216 438,94
Liiketoiminnan muut kulut	-648,72	-8 114,15
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-165 932,48	-253 420,13
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	0,00	0,00
Muut kulut	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	-10 160,10	-10 838,25
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-176 092,58	-264 258,38
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-8,7	-13,3
Voitto, %	-59,1	-99,8

RAHOITUSLASKELMA

VESIHUOLTOLAITOS	Tilivuosi	Tilivuosi
RAHOITUSLASKELMA	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-165 932,48	-253 420,13
Poistot ja arvonalentumiset	182 458,89	216 438,94
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 160,10	-10 838,25
Tulorahoituksen korjauserät	10 160,10	10 838,25
	16 526,41	-36 981,19
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-131 877,37	-139 491,63
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		
Investoinnit netto	-131 877,37	-139 491,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	-115 350,96	-176 472,82
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-39 154,88	-13 195,38
Korottomien velkojen muutos	33 959,60	-33 715,66
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 195,28	-46 911,04
Rahoituksen rahavirta	-5 195,28	-46 911,04
Rahavarojen muutos	-120 546,24	-223 383,86

TASE

VESIHUOLTOLAITOS	Tilivuosi	Tilivuosi
TASE	2014	2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Rakennukset	516 844,16	572 879,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 333 855,71	1 265 191,20
Koneet ja kalusto	16 033,70	15 003,86
Keskeneräiset hankinnat	0,00	51 004,59
Liittymismaksusaamiset	10 150,00	10 150,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	167 369,01	128 214,13
VASTAAVAA	2 044 252,58	2 042 443,02
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	2 016 371,95	1 981 455,29
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 873,09	1 873,09
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Ostovelat	18 270,24	52 229,84
Siirtovelat	7 737,30	6 884,80
VASTATTAVAA	2 044 252,58	2 042 443,02

KAUKOLÄMPÖVERKKO

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

	Alkuper.	Talousarvio	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA	talousarvio	muutokset	muutosten jälkeen	31.12.2014	
LIIVEVAIHTO					
Myyntitulot, ulk (ei lämmönmyynti)	250 000		250 000	147 394,46	102 605,54
Myyntituotot, ulk.	368 000		368 000	191 441,53	176 558,47
Myyntituotot, sis.	171 760		171 760	125 819,58	45 940,42
	789 760	0	789 760	464 655,57	325 104,43
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-442 200		-442 200	-379 681,84	-62 518,16
Palvelujen ostot	-287 160		-287 160	-155 063,09	-132 096,91
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-18 000		-18 000	-3 050,79	-14 949,21
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4 060		-4 060	-728,30	-3 331,70
Muut henkilsivukulut	-910		-910	-133,49	-776,51
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-50 000	0	-50 000	-26 773,50	-23 226,50
Liiketoiminnan muut kulut	-35 000		-35 000	-17 402,21	-17 597,79
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-47 570	0	-47 570	-118 177,65	70 607,65
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	0		0	-8 852,90	8 852,90
Muut kulut	0		0	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0		0	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-47 570	0	-47 570	-127 030,55	79 460,55

RAHOITUSLASKELMA

KAUKOLÄMPÖVERKKO	Tilivuosi	Tilivuosi
RAHOITUSLASKELMA	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	-118 177,65	-90 918,15
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 852,90	-2 248,07
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
	-127 030,55	-93 166,22
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-120 786,83	-1 117 591,68
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Investoinnit netto	-120 786,83	-1 117 591,68
Toiminnan ja investointien rahavirta	-247 817,38	-1 210 757,90
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	700 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000,00	0,00
Lainakannan muutokset	-47 000,00	700 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-42 966,03	-22 898,93
Korottomien velkojen muutos	200 075,94	37 712,82
Muut maksuvalmiuden muutokset	157 109,91	14 813,89
Rahoituksen rahavirta	110 109,91	714 813,89
Rahavarojen muutos	-137 707,47	-495 944,01

TASE

KAUKOLÄMPÖVERKKO	Tilivuosi	Tilivuosi
TASE	2014	2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 258 353,95	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Keskeneräiset hankinnat	0,00	1 164 498,45
Liittymismaksusaamiset sisäiset	93 315,53	46 581,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	65 864,96	22 898,93
Siirtosaamiset	0,00	26 647,26
VASTAAVAA	1 417 534,44	1 233 978,91
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	435 299,20	191 114,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	606 000,00	653 000,00
Muut pitkäaikaiset velat ulkoiset	177 425,09	37 712,82
Muut pitkäaikaiset velat sisäiset	93 315,53	46 581,53
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	47 000,00	47 000,00
Ostovelat	58 442,91	256 322,49
Siirtovelat	51,71	2 248,07
VASTATTAVAA	1 417 534,44	1 233 978,91

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA SIDOTUSSA TASEKIRJASSA

	Toimintakertomus
	Toteutumisvertailu
	Kunnan ja konsernin
	- tuloslaskelma
	- rahoituslaskelma
	- tase
	Kunnan ja konsernin liitetiedot
	Laskennallisesti eriytetyn vesilaitoksen tilinpäätös
	Laskennallisesti eriytetyn kaukolämpöverkon tilinpäätös
	Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

ERILLISINÄ JA ATK-LISTOINA

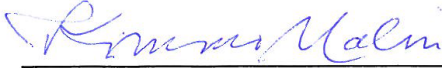
	Tase-erittelyt
	Päiväkirja
	Pääkirja
	Talousarvion toteutumisvertailut
	Kirjanpidon osajärjestelmien erittelyt

KÄYTETYT TOSITELAJIT

001	Muistiotositteet
002	Tilinavaus
010	Tiliotekirjaukset
020	Myyntireskontran suoritukset
040	Ostolaskujen suoritukset
301	Palkat
302	Populuis matkalaskut
420	Ostolaskut
605	YL/Asuinhuoneiston vuokrat
611	YL/Teollisuusvuokrat
612	YL/Muut vuokrat
614	YL/Aravalainat
616	YL/Sekalaiset laskut/hallinto
618	YL/Sekalaiset laskut/tekninen
642	Vesi- ja jätevesimaksut
643	Sisäiset Vesi- ja jätevesilaskut
644	Sisäiset laskut, sekalaiset
645	Kaukolämpölaskutus
646	Sisäiset kaukolämpölaskut
654	Päivähoitomaksut

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kuhmoisissa 30.3.2015

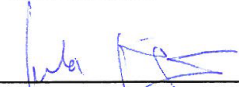
Kimmo Malin

Lea Aittolahti

Henna Hellstén

Juha Järvenpää

Susanna Manninen

Silmu Sarvala

Jarkko Sumiainen

Anne Heusala

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään toimintakertomuksen.

Kuhmoisissa 18 / 5 2015BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisöVille Valkonen
JHTT

Muut liitteet**Liite 1****Luottamustoimet 31.12.2014**

Kunnanvaltuusto			osall. kok.		
pj	Jokinen Mira	KESK	12	kunnanjohtaja	Heusala Anne
I vpj	Simola Ossi	KOK	12	sihteeri	Luukkanen Sanna
II vpj	Launonen Kari	SDP	12	varavaltuutetut	
	Aittolahti Lea	PS	12		
	Ampuja Ari	PS	9		
	Hellstén Henna	KESK	11		
	Ikonen Eero	KOK	12	KESK	Jokinen Mika
	Jokinen Satu	PS	11		Karevesi Kirsi
	Järvenpää Juha	KOK	11		Hattunen Leena
	Kankkunen Juha	KOK	10	SDP	Hypén Jorma
	Korppila-Kauppinen	KESK	11		Huokonen Pentti
	Minna			KOK + KD	Rauhala Mariella
	Korvenranta Arja	KESK	11		Uotila Jouni
	Malin Kimmo	KOK	12		Mäkinen Jukka
	Malin Päivi	KOK	11	Kokouksiin osallistuivat:	
	Mattila Veikko	KESK	12	Jokinen Mika	2
	Ojala Risto	KD	12	Lahti Arja	2
	Pohjola Esa	KESK	12	Lindén Tuure	1
	Salmi Ulla	SDP	12	Manninen Susanna	1
	Sarvala Silmu	SDP	12		
	Sumioinen Jarkko	KESK	11		
Tanninen Kati	SDP	12			

Kunnanhallitus			osall. kok.		
pj	Malin Kimmo	KOK	18	Ikonen Eero	
I vpj	Mattila Veikko	KESK	17	Pohjola Esa	1
II vpj	Sarvala Silmu	SDP	17	Salmi Ulla	
	Aittolahti Lea	PS	16	Karevesi Kirsi	2
	Hellstén Henna	KESK	18	Korppila-Kauppinen Minna	
	Järvenpää Juha	KOK	18	Manninen Susanna	
	Sumioinen Jarkko	KESK	17	Pohjola Juho	
esittelijä	Heusala Anne			Valtuuston puheenjohtajisto:	
sihteeri	Luukkanen Sanna			Jokinen Mira	18
				Simola Ossi	17
				Launonen Kari	8

Tarkastuslautakunta				
pj	Tanninen Kati	4	Varvikko Mia	
vpj	Korvenranta Arja	5	Honkanen Risto	
	Niemi Jari	4	Uotila Jouni	
	Hypén Jorma	5	Lahti Arja	
tilintark.	Valkonen Ville			
	Mikkola Pauliina			

Keskusvaalilautakunta			
pj	Ruusunen Ossi	2	1. Marttila Sanna
vpj	Tanninen Paula	2	2. Haljala Heikki
	Heinonen Mirja	2	3. Launonen Tuire
	Ojala Anita	2	4. Jäntti-Honkanen Leena
	Honkanen Risto	2	5. Rantanen Markus
sihteeri	Väisänen Riitta		

Sivistyslautakunta			
pj	Korppila-Kauppinen Minna	7	Marttila Sanna
vpj	Ojala Risto	7	Rantanen Markus
	Mäkinen Jukka	4	Simola Niina
	Korvenranta Arja	7	Hypén Jorma
	Tanninen Kati	7	Korpela Heljä
esittelijä	Terho Pertti		
kh edus.	Sarvala Silmu	5	
	Nuorisovaltuutettu	2	

Yhtenäiskoulun johtokunta			
pj	Jokinen Satu	4	Aittolahti Lea
vpj	Tanninen Kati	3	Launonen Tuire
	Jokinen Mika	4	Aittolahti Jari
	Pohjoisvirta Ville	3	Aarroskari Marko 1
	Lehtinen Laura	1	Hynninen Jenni
	Simola Juha	1	Järvenpää Juha
	Marttila Sanna	4	Hattunen Leena
	Sumioinen Jarkko	1	Anttila Matti
esittelijät	Hartus Jaana		Sivistyslautakunnan edustaja:
sihteeri	Hämäläinen Tiina		Korvenranta Arja 2

Tekninen lautakunta			
pj	Ikonen Eero	14	Niemi Jari
vpj	Hovila Janne	8	Lahti Arja 6
	Kankkunen Juha	9	Hynninen Jenni 2
	Hattunen Leena -22.9.	3	
	Heinonen Eija 22.9.-	3	Linden Tuure 3
	Salmi Ulla	11	Sarén Kari 3
esittelijä	Virolainen Markus		
	Kyrö Mika		
kh edus.	Järvenpää Juha	12	

Rakennuslautakunta				
pj	Malin Päivi	9	Terveilä Henri	
vpj	Liehu Markku	7	Pohjola Esa	2
	Saarinen Niina	7	Korvenranta Arja	1
	Uotila Jouni	9	Lehmussaari Helinä	
	Ampuja Ari	7	Jokinen Mika	1
esittelijät	Lerssi Matti			
	Rajala Marja-Leena			
kh edus.	Hellstén Henna	9		

Sosiaali- ja terveysjaos				
pj	Sarvala Silmu	5	Launonen Kari	
vpj	Hellstén Henna	4	Korvenranta Arja	
	Jokinen Mika	-	Karevesi Kirsi	5
	Rantanen Markus	1	Ojala Risto	3
	Simola Niina	1	Lehtinen Laura	
esittelijä	Luukkanen Sanna			

Muut luottamustoimet 31.12.2014

Elinkeinotyöryhmä
Mattila Veikko
Manninen Susanna
Launonen Kari
Jokinen Satu
Sarvala Unto
Hattunen Leena
Heinonen Eija
kehittämisasiamies
kunnanjohtaja

Ester Uotilan stipenditoimikunta
Mattila Veikko
Peltonen Johanna
Salmi Ulla
Luukkanen Sanna

Vanhusneuvosto
Hauskanen Aino
Lintunen Hilka
Saarinen Elli
Puolitaival Eila
Kilpanen Veikko
Kaiterlahti Maila
Vesikallio Tarja
Nyrhilä Irma

Poliisin neuvottelukunta
Ansiomäki Sari
Hellstén Henna

Maankäytön ohjaustyöryhmä	
Malin Päivi	Järvenpää Juha
Sumioinen Jarkko	Jokinen Mira
Salmi Ulla	Sarvala Silmu
Ampuja Ari	Jokinen Mika
aluearkkitehti	ympäristösihteeri
kehittämisasiamies	kunnanjohtaja
rakennusmestari	rakennustarkastaja

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet
Rainio Erkki
Jokinen Mira
Järvenpää Taina
Uotila Jouni
Varvikko Mia
Penttinen Jouni

Käräjäoikeuden lautamiehet
Kuningas Arja
Säynätjoki Ilkka

Yhteistyötoimikunta
Järvenpää Juha
Hellstén Henna
Niemelä Anne
Jokinen Satu
Räsänen Jari
hallintojohtaja
kehittämisasiamies

Kunnan edustajat kuntayhtymissä 31.12.2014

Päijät-Hämeen koulutuskonserni	
Lahtinen Marja	Ojala Risto
Rauhala Mariella	Salmi Ulla

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valtuusto	
Jokinen Mira	Korvenranta Arja
Ikonen Eero	Simola Ossi

Keurusselän ympäristölautakunta	
Kankkunen Martti	Salmi Ulla

Jämsän sosiaali- ja terveyslautakunta	
Malin Kimmo	Järvinen Heljä
Jokinen Mira	Mattila Veikko

Maaseutuhallinnon yhteistoimintaryhmä	
Sumioinen Jarkko	Aittolahti Lea

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	
Korvenranta Arja	Rauhala Mariella

Keski-Suomen liiton maakunta- valtuusto	
Sarvala Silmu	Launonen Kari

Kunnan edustajat yhteisöissä ja yhtiökokouksissa 31.12.2014

Hämeen kauppakamari	
Malin Kimmo	kunnanjohtaja

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu	
Hypén Jorma	Malin Kimmo

Päijänteen virkistysalueyhdistys	
Järvenpää Juha	Pohjola Esa

Suomen vesilaitosyhdistys	
rakennusmestari	rakennustarkastaja

Keski-Suomen Pelastusalan Liitto ry	
Sarvala Silmu	Launonen Kari

Suomen Kotiseutuliitto	
Sarvala Silmu	Aittolahti Lea

Hämeen Heimoliitto ry	
Unnaslahti Seppo	Mattila Veikko

Keski-Suomen Kylät ry	
Aittolahti Lea	Jokinen Mira

Pohjola-Nordenin Keski-Suomen piiri	
Korppila-Kauppinen	Hellstén Henna
Minna	

Jämsän Jätehuolto liikelaitoksen johtokunta	
Salmi Ulla	Pohjola Esa

Yhtiökokousedustajat	
As Oy Hokkalankulma	hallintojohtaja
As Oy Kokonniemi	"
As Oy Päijälänaho	"
As Oy Kokonranta	"
As Oy Paajanranta	rakennusmestari
As Oy Peltohokkala	"
Kiint. Oy Hokkalanperä	"
As Oy Päijälänkoti	"
Kuhmoisten kunnan	"
vuokrakiinteistöt Oy	

Liite 2

VIRAT JA TOIMET 31.12.2014

YLEISHALLINTO	
kunnanjohtaja	1,00
hallintojohtaja	1,00
sivistystoimenjohtaja	0,14
kehittämisasiamies	1,00
taloussihteeri	1,00
kanslisti	1,00
apulaiskirjanpitäjä	1,00
toimistovirkailija	1,00
kirjastovirkailija	0,25
ympäristösihteeri	0,60
Yleishallinto yhteensä	7,99
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI	
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	
sivistystoimen johtaja	0,86
kanslisti	0,90
Sivistystoimen hallinto yhteensä	1,76
LASTEN PÄIVÄHOITO	
päivähoidon ohjaaja	0,60
perhepäivähoitajat	4,00
ryhmäperhepäivähoitajat	2,00
perhepäivähoitajat	2,00
henkilökohtainen avustaja	1,00
aamu- ja iltapäivätoiminnanohjaajat	0,42
Lasten päivähoito yhteensä	10,02
ESI- JA PERUSOPETUS	
tuntiopettaja (päätoiminen)	0,79
erityisopettaja, peruskoulussa	0,07
yhtenäiskoulun rehtori	0,90
koulusihteeri	0,80
perusopetuksen ja lukion lehtorit	2,63
perusopetuksen lehtorit	3,10
tuntiopettajat (päätoiminen)	1,33
perusopetuksen erityisopettajat	1,58
perusopetuksen luokanopettajat	5,00
erityisluokan opettajat	1,00
oppilaanohjauksen lehtorit	0,86
koulunkäyntiavustajat	3,30
Esi- ja perusopetus yhteensä	21,36

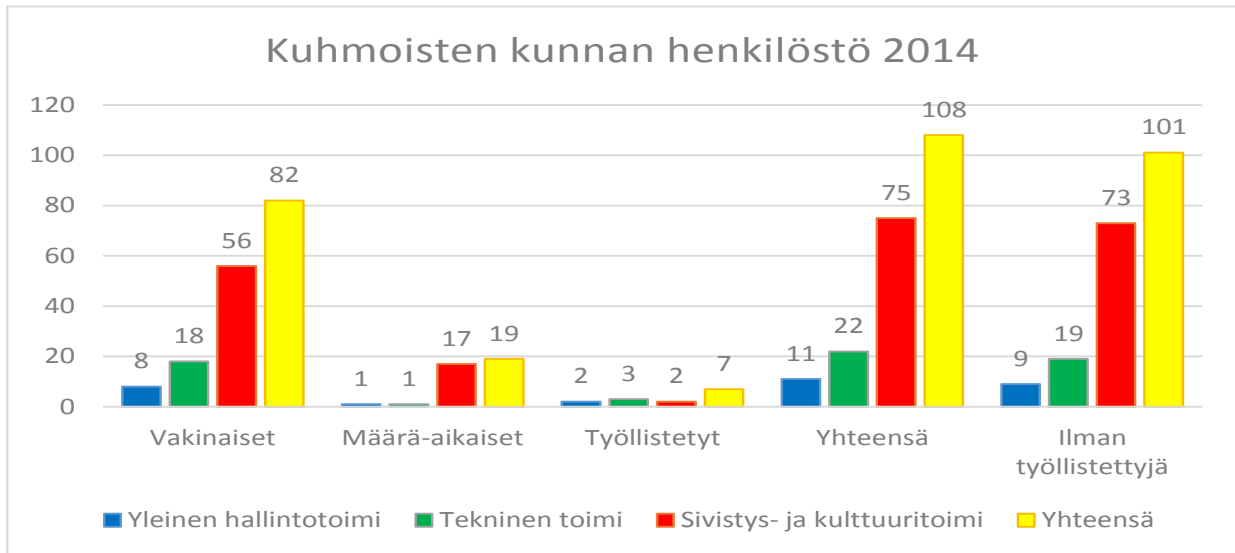
LUKIO	
yhtenäiskoulun rehtori	0,10
koulusihteeri	0,10
perusopetuksen ja lukion lehtorit	1,45
perusopetuksen lehtorit	0,48
oppilaanohjauksen lehtorit	0,15
Lukio yhteensä	2,28
RUOKAPALVELUT	
kokit	5,00
ruokapalveluesimies	1,00
ravitsemustyöntekijät	3,00
Ruokapalvelut yhteensä	9,00
KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI	
kanslisti	0,10
kirjastonhoitaja	0,10
kirjastonhoitaja	0,90
kirjastovirkailijat	1,75
sivukirjastonhoitajat	0,27
Kirjasto- ja kulttuuritoimi yhteensä	3,12
VAPAA-AIKATOIMI	
liikunnanohjaaja	1,00
liikuntapaikkojen hoitaja	1,00
nuorisonohjaaja	1,00
Vapaa-aikatoimi yhteensä	3,00
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI YHTEENSÄ	50,54
TEKNINEN TOIMI	
rakennusmestari/tekninen johtaja	1,00
rakennustarkastaja	1,00
kanslisti	1,00
kunnossapitovastaava	1,00
laitosmies	2,00
kiinteistönhoitaja	1,00
siivooja	6,00
talonmies	1,00
kirvesmies	1,00
ympäristösihteeri	0,40
pesula-apulainen	1,00
pesulanhoitaja	1,00
Tekninen toimi yhteensä	17,40
kaikki yhteensä	75,93

Liite 3

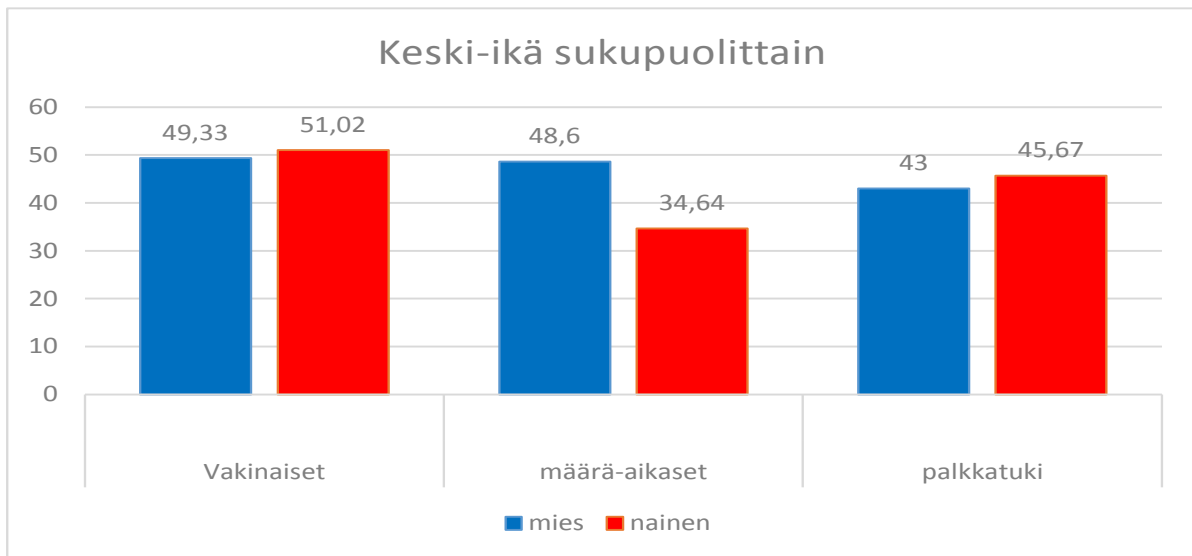
HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS

Kuhmoisten kunnan henkilöstöön liittyvät tunnusluvut

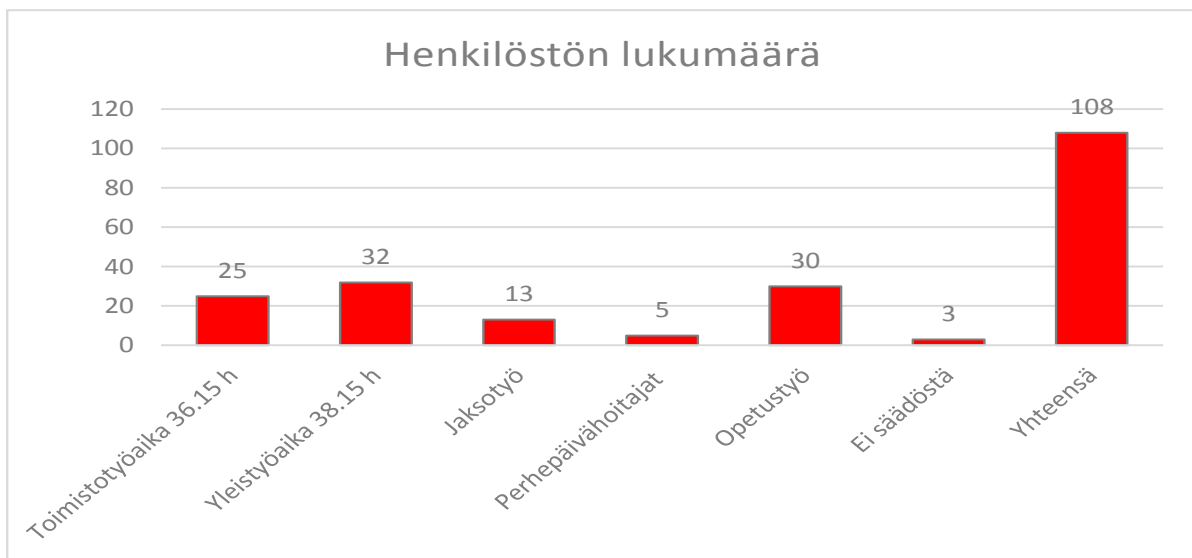
Kuhmoisten kunnan henkilöstö 31.12.2014					
Toimiala	Vakinaiset	Määrä- aikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Ilman työllistettyjä
Yleinen hallintotoimi	8	1	2	11	9
Sivistys- ja kulttuuritoimi	56	17	2	75	73
Tekninentoimi	18	1	3	22	19
Yhteensä	82	19	7	108	101

31.12.2014 Henkilömäärä 108 (Palvelussuhteita 115)				
Vakituisten rakenne:		82 henkilöä, palvelussuhteita 83, joista osa-aikaisia 5, osa-aikaeläkkeellä 1, sivuvirkoja 4		
Työllistetyt/oppisopimus:		Palkkatukilaisia 7 henkilöä		
Määräaikaisten rakenne:		19 henkilöä (palvelussuhteita 26, joista osa-aikaisia 10, sivuvirkoja 5), 1 henkilöllä myös vakituinen palvelussuhde		
Mahdollinen eläkelöityminen:		Vuonna 2015 65-vuotta täyttäviä 2 henkilöä Vuonna 2015 64-vuotta täyttäviä 1 henkilöä Vuonna 2015 63-vuotta täyttäviä 5 henkilöä		
Keski-ikä palv.suhde laaduttain/ sukupuolittain 31.12.2014		mies nainen		
		49,33 51,02		
		48,6 34,64		
		43 45,67		
		Keski-ikä koko henkilöstö 47,23 (miehet 48,68, naiset 46,83)		

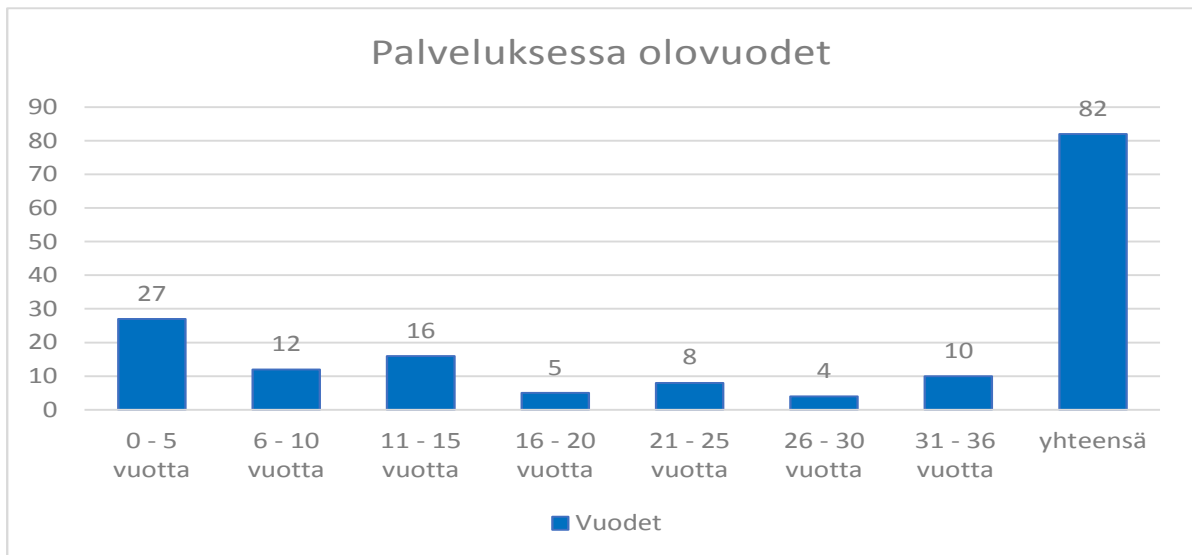

Henkilöstön lukumäärä työaikamuodoittain 31.12.2014					
Toimistotyöaika 36.15 h	25				
Yleistyöaika 38.15 h	32				
Jaksotyö	13				
Perhepäivähoitajat	5 (omassa kotona)				
Opetustyö	30				
Ei säädöstä	3				
Yhteensä	108				

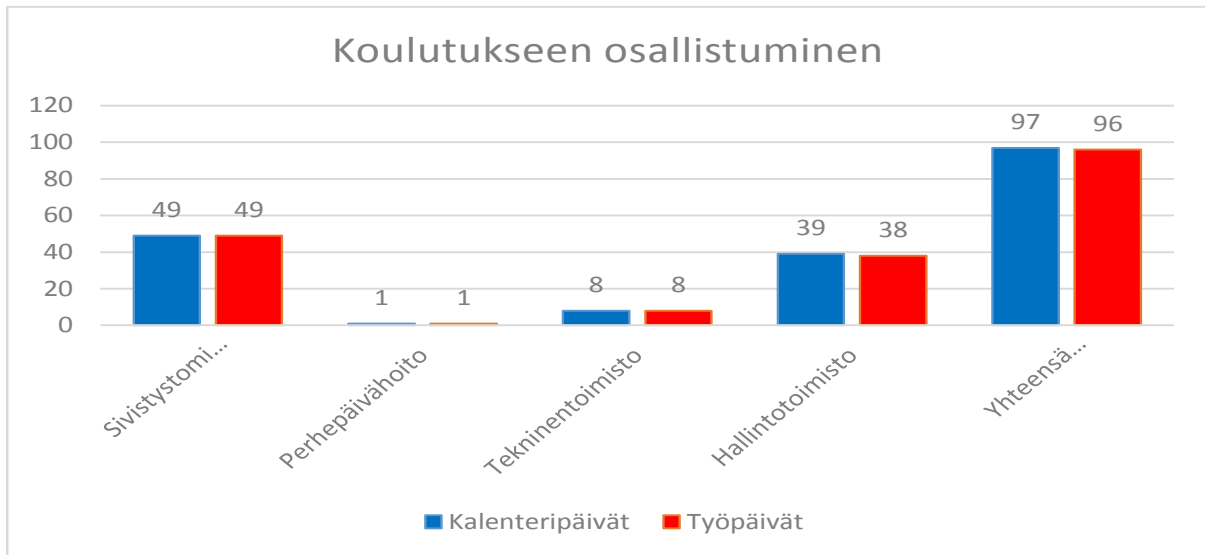

Palkakustannukset 2014					
Maksetut palkat	3 424 550,82				
Henkilökustannukset					
Kuel:n alaisista palkoista 29,339%					
Vael:n alaisista palkoista 26,339%					
Vuonna 2014 maksettiin palkkoja 97 811,88 €:a enemmän kuin 2013.					
Korotusta edelliseen vuoteen 2,94%					

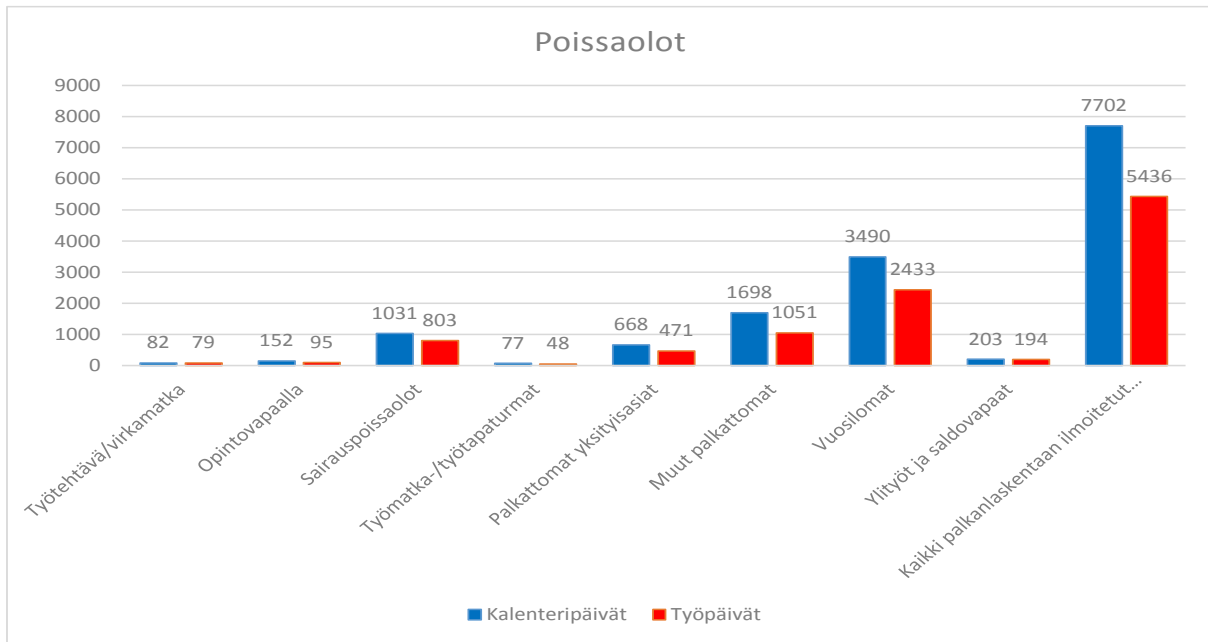
Palveluksessa olovuodet					
Vakituinen henkilöstö					
Palveluvuodet	0 - 5 vuotta	27			
	6 - 10 vuotta	12			
	11 - 15 vuotta	16			
	16 - 20 vuotta	5			
	21 - 25 vuotta	8			
	26 - 30 vuotta	4			
	31 - 36 vuotta	10			
	yhteensä	82			
Vakituisista 21 henkilöä asuu muualla kuin Kuhmoisten kunnassa					
Vuonna 2014 eläkkeelle jäi 5 henkilöä					

KESKEYTYKSET 1.1.-31.12.2014					
Koulutukseen osallistuminen henkilöryhmittöin					
Työyksikkö			Kalenteri/työpäivät		
Sivistystomi (Hallinto+opetus+ruokahuolto)			49	49	
Perhepäivähoito			1	1	
Tekninen toimisto			8	8	
Hallintotoimisto			39	38	
Yhteensä koulutukseen osallistumispäivät			97	96	

		Kalenteripv	Työpv	
Työtehtävä/virkamatkat		82	79	
Opintovapaalla vuoden 2014 aikana 2 henkilöä		152	95	
Sairauspoissaolot 2014		1031	803	
Työmatka-/työtapaturmat	2 kpl vuonna 2014	77	48	
Palkattomat keskeytykset 2014				
-yksityisasiat		668	471	
- muut palkattomat		1698	1051	
(sisält.mm vuorotteluvp. Hoitovapaat)				
Yhteensä		2366	1522	
Vuosilomat		3490	2433	
Ylityöt ja saldovapaat		203	194	
Kaikki palkanlaskentaan ilmoitetut poissolot yhteensä:				
(sisältää yllämainitut keskeytykset)		7702	5436	
Vuorotteluvapaalla oli 5 henkilöä vuonna 2014				

Liite 4**SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI****Sosiaali- ja terveyslautakunta**

jäsenet	varajäsenet
Jämsän kaupunki:	
Jorma Poti, puheenjohtaja	Heikki Rinnekangas
Auli Salonen, varapuheenjohtaja	Katri Kukkula 15.4.14 asti, Eila Sahala 15.4.14 alkaen
Eija Aaltonen	Kirsi Heilanen
Lotta Ahola	Maria Sissonen
Antero Koivula	Hannu Iivonen
Jyrki Kokko	Arto Niiranen
Pertti Suuronen	Reijo Himanen
Kuhmoisten kunta:	
Mira Jokinen	Veikko Mattila
Kimmo Malin	Heljä Järvinen

Mika Kyrö, Jämsän kaupunginhallituksen edustaja
 Silmu Sarvala, Kuhmoisten kunnanhallituksen edustaja

Sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui vuoden 2014 aikana 11 kertaa ja käsitteli 132 julkista asiaa sekä 83 ei julkista yksilöasiaa.

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat muodostaneet 1.1.2013 lähtien kuntalain 76 §:n 2 momentin mukaisen sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen siten, että järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla, järjestämisen ja tilaamisen valmistelun ja toimeenpanon vastuu on yhteisellä sosiaali- ja terveyslautakunnalla. Sosiaali- ja terveyslautakunta ja yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimi kuuluvat vastuukunnan hallintoon.

Yhteistoiminta-alueen tehtävinä ovat kunnille kuuluvien lakisääteisten ja sopijakuntien yhteisesti hyväksymien muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen. Yhteistoiminta-alue sekä ostaa, tuottaa itse ja välittää palveluita. Yhteistoiminta-alueen hallinto hoitaa sosiaali- ja terveystoimen kunnille kuuluvat viranomais tehtävät. Jämsän kaupungin palveluiden järjestämisvastuuseen kuuluu oikeus ja velvollisuus huolehtia sopimuksen piiriin kuuluvien palveluiden saatavuudesta yhteistoiminta-alueella. Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Jämsän kaupungin valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Kustannusten kohdentaminen tapahtuu erillisen sopimuksessa olevan liitteen mukaisesti. Pääperiaatteena kohdentamisessa on aiheuttamisperiaate.

Toiminnan vuosittaiset ja taloussuunnitelmakauden tavoitteet määrittelevät sopijakuntien valtuustot vuosittain tehtävän tilauksen yhteydessä. Kuntien tavoitteet sovitetaan yhteen neuvotteluissa tilausten yhteistoiminta-alueen tuottamien tai välittämien palveluiden tai palvelukokonaisuuksien sisällöistä. Neuvotteluja käyvät sopijakuntien edustajat yhteistä sosiaali- ja terveyslautakuntaa edustavien henkilöiden kanssa.

Sopijakuntien yhteinen toimielin on 9-jäseninen Jämsän kaupungin hallinnossa oleva sosiaali- ja terveyslautakunta, jossa Jämsän kaupungilla on 7 jäsentä ja Kuhmoisten kunnalla 2 jäsentä. Jäsenille on nimetty varajäsenet. Yhteistoiminta-alueen kunnat nimeävät hallituksistaan yhden edustajan sosiaali- ja terveyslautakuntaan. Hallituksen edustajilla on puhevalta, mutta ei äänivaltaa lautakunnan kokouksissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii Jämsän kaupungin organisaatiossa ja siihen sovelletaan kuntalain ja erityislakien määräyksiä tältä pohjalta. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikausi. Lautakunnan tehtävistä ja esittelystä määrätään Jämsän hallintosäännössä. Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii myös terveydenhuoltolain 12 §:n mukaisena terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahona.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Yhteistoiminta-alueen väestömäärä on noin 25.000 asukasta ja alue on pinta-alaltaan hyvin laaja. Alueen väestö vähenee ja ikääntyy jatkossakin ja erityisesti yli 85 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy huomattavasti nykyisestä. Tästä syystä erityisesti vanhusten palveluiden alueella tullaan tarvitsemaan erilaisia tapoja hoitaa

palvelujen kysynnän kasvu. Alueen elinkeinorakenteesta johtuva työttömyyden lisääntyminen on tuonut haasteita palvelujärjestelmälle kuluneena vuonna. Erityisesti nuorten työttömyyden vähentäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa on ollut eräänä painopistealueena. Myös lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen on suunnattu enemmän voimavaroja.

Heikentävä valtion ja kuntien taloudellinen tilanne sekä erityisesti Jämsän kaupungin heikkenevä talous ovat edellyttäneet merkittäviä muutoksia myös sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluja on sopeutettu vastaamaan kaupungin kantokykyä. Tämä on merkinnyt toimipisteiden vähentämistä, palvelujen antokriteerien tiukentamista ja henkilötövuosien vähentämistä. Toimenpiteiden seurauksena ovat erityisesti henkilöstökustannukset pienentyneet merkittävästi.

Ulkopuolelta tulevat toimintaympäristön muutokset, kuten tekeillä oleva Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöjen yhdistäminen, terveydenhuollon kiireellistä hoitoa koskeva ns. päivystysasetus, potilaan kiireettömän hoitopaikan valinnanvapauden laajentaminen oman terveyskeskuksen ja Erva-alueen ulkopuolelle, 1.7.2013 voimaan tullut ns. vanhuspalvelulaki ja mahdolliset muut lakimuutokset sekä muutokset velvoitteissa ja valtionosuuksissa ovat tuoneet lisää epävarmuutta talouteen ja toimintaan.

Kaupunginvaltuusto päätti toimintavuoden hakea kaupungille kumppania yhteisesti perustettavaan yhteiskunnallisen yrityksen periaatteita noudattavaan yhteisyritykseen, joka tuottaisi 10-15 vuoden ajan suurimman osan sosiaali- ja terveyspalveluista Jämsän kaupungille. Kuhmoisten kunta ei halunnut lähteä hankintaan mukaan. Hankintaprosessi oli kesken toimintavuoden päättyessä.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on ollut tuottaa vaikuttavia sosiaali- ja terveyspalveluja yhdessä asiakkaiden ja muiden palveluntuottajien kanssa. (Sosiaali- ja terveyslautakunta kokous 7.6.2011 § 40).

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on järjestää vähintään lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuntalaisille/yhteistoiminta-alueen asukkaille. Jotkut palvelut ovat sisällöltään määriteltyjä (ns. subjektiivisia oikeuksia), jotka pitää asiakkaille antaa, vaikka talousarvossa ei olisi niihin riittävästi budjetoitu; muut palvelut annetaan talousarvioon sisältyvien määrärahojen puitteissa. Tavoitteena on yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen elämänkaaren eri vaiheissa. Kaikissa palveluissa painotetaan ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista, kuntouttavaa lähestymistapaa sekä ohjaamista omahoitoon ja vastuunottoon omasta hyvinvoinnista. Palveluja tuotetaan omana toimintana ja yhdessä kumppaneiden kanssa, ostetaan kunnilta, kuntayhtymiltä, yrityksiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta.

Yhteistoiminta-alueella järjestetään kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja kaikkien yhteistoiminta-alueen asukkaiden saatavilla olevat sosiaali- ja terveyspalvelut. Erityisenä tavoitteena on ollut Jokilaakson sairaalan tarkoituksenmukaisen työnjaon kehittäminen yhdessä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa.

Toimialalla on panostettu palvelujen laadun valvontaan ja uudistamiseen sekä muuhun kehittämistyöhön. Asiakaslähtöisyyttä on lisätty osallistavilla toimenpiteillä.

Yhteistoiminta-alueella on vuonna 2014 ollut vakinaisessa työ- tai virkasuhteessa yhteensä noin 610 henkilöä. Määräaikaista henkilökuntaa on tämän lisäksi noin 180 määrän vaihdellessa eri vuodenaikoina. Henkilöstö on Jämsän kaupungin palveluksessa olevaa ja sitä käytetään koko alueella tarpeen mukaan turvaten kaikissa yksiköissä kulloinkin tarvittava henkilökuntamitoitus. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä on jo nyt pulaa ja eläkkeelle on siirtymässä vuosittain 20-30 henkilöä. Koulutetun henkilöstön saannin turvaaminen ja erityisesti lääkäri-, hammaslääkäri- ja sosiaalityöntekijätyövoiman riittävyys on yhteistoiminta-alueen toiminnan osalta erityisen tärkeää. Henkilöstön riittävyyden ja osaamisen turvaamiseksi sekä sen tehokkaan käytön varmistamiseksi yhteistoiminta-alueella on käytössä vakinaisia varahenkilöitä, joiden käyttöä koordinoidaan yhdestä yksiköstä.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta jakaantuu seuraaviin tulosalueisiin:

- sosiaali- ja terveystoimen hallinto
- sosiaalityö ja perhepalvelut
- vammaispalvelut
- vanhuspalvelut
- terveyspalvelut

- erikoissairaanhoido

Tulosalueet jakaantuvat tulosityksiköihin ja edelleen kustannuspaikkoihin. Palvelujen tilaukset tehdään tulosalueittain hallinnon tulosaluetta lukuun ottamatta, koska sen kulut kohdistetaan eri yksiköille.

Yhteistoiminta-alueen toiminnalliset tavoitteet

- Palvelujen laadun ja kustannustehokkuuden toteutuminen sovitulla tasolla
- Henkilöstön osaamisen ja saatavuuden turvaaminen
- Asiakslähtöisyyden lisääminen
- Palvelujen järjestäminen ja palvelutilausten toteutuminen sovitulla tavalla

Tavoitteiden toteutuminen

- Palvelujen laatu ja kustannustehokkuus on toteutunut lähes suunnitellusti
- Henkilöstön osaamista on turvattu täydennyskoulutuksella
- Palvelut on järjestetty suunnitelman mukaisesti ja palvelutilaukset ovat toteutuneet lähes suunnitellusti

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: sosiaali- ja terveysjohtaja Tuula Liehu

Tulosalue järjestää sosiaali- ja terveystoimen hallintopalvelut sisältäen potilasasiamies- ja sosiaaliasiamiestoiminnan, koko toimialan hyvinvointi- ja kehittämispalvelut sekä henkilöresurssiyksikön palvelut sisältäen varahenkilö-, asiantuntija- ja osastonsihteeriyksikköpalvelut.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Palvelujen järjestäminen ja palvelutilausten toteutuminen sovitulla tavalla
- Palvelujen valvonta ja toiminnan ohjaus
- Keskitetty kustannustehokas sijaistominnan ohjaus

Tavoitteiden toteutuminen

- Palvelut on järjestetty ja palvelutilaukset ovat toteutuneet lähes suunnitellusti
- Palvelujen valvontaan ja toiminnan ohjaukseen on panostettu aiempaa enemmän
- Sijaistominnan ohjauksessa on otettu käyttöön sähköinen järjestelmä

Sosiaalityö ja perhepalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja Heikki Oksanen

Tulosalue järjestää sosiaalityön, perhepalvelukeskuksen ja päihde- ja mielenterveyspalvelut. Alueella on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon toimintoja.

Sosiaalityö ja perhepalvelut tukevat yhteistoiminta-alueen asukkaiden väestön hyvinvointia varhaisen puuttumisen, oikean hoidonpohjatuksen ja moniammatillisen yhteistyön osalta.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Toimintojen turvaaminen ja säilyttäminen monipuolisina koko yhteistoiminta-alueella
- **Ltkn lisäys: Perhetyön vahvistaminen omana toimintana**
- **Ltkn lisäys: Sosiaalityön asiakkaiden asumisen ohjaamisen tehostaminen yhteistyössä vuokranantajien kanssa**
- Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen yhteistyötahojen kanssa
- Asetuksen (338/2011) mukaisten suositusten toteutuminen neuvolatoiminnassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa
- Perhepalvelukeskuksen (Perheneuvola ja Jämsän neuvola) toiminnan aloittaminen 1.1.2014 sairaalan osastolla 11
- Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen kokonaisvaltainen kehittäminen
- Päihde- ja mielenterveyspalveluja kehitetään valtuuston v. 2011 hyväksymän ”Päihde- ja mielenterveys-suunnitelma vuosille 2010 - 2016” linjausten mukaisesti
- Nuorisopsykiatrian poliklinikan toiminnan integrointi omaan toimintaan

Tavoitteiden toteutuminen

- Sosiaali- ja terveyslautakunta on päättänyt vahvistaa perhetyötä omana työnä esittämällä kaupunginvaltuustolle v. 2015 talousarviossa kolmen uuden perhetyöntekijän palkkaamista määräaikaisena. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen.
- Sosiaalityön asiakkaiden asumisen ohjaamista on tehostettu sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksellä 27.8.2014 § 75. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättämällä seuraavaa: Jämsän kaupunki osallistuu asumisneuvojatoiminta -hankkeeseen. Hanke huomioidaan vuoden 2015 talousarvioesityksessä. Tarkoitukseen varataan määräraha, joka myönnetään kaupungin hankeavustuksena Työvalmennussäätiö Avitukselle. Seurakunta pyydetään mukaan yhteistyökumppaniksi hankkeeseen. Asumisneuvoja –hankkeeseen saatiin myönteinen Ara:n avustuspäätös vv. 2014 - 2015. Asumisneuvoja aloitti työnsä Työvalmennussäätiö Avituksen palveluksessa 1.12.2014.
- Kuntouttavaa työtoimintaa on kehitetty suunnitelmien mukaan yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa. Erityisen läheistä yhteistyötä on ollut Avituksen ja Työllisyyden kuntakokeilun kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan rooli kaupungin työllistämisessä on korostunut v. 2014 aikana, sillä tukityöllistäminen oli ollut aiempaa vähäisempää kaupungin henkilöstöpoliittisista toimenpiteistä johtuen.
- Asetuksen mukaiset suositukset ovat toteutuneet neuvolatoiminnassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa
- Perhepalvelukeskus aloitti toimintansa entisen osasto 11 tiloissa vaiheittain alkuvuonna 2014.
- Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalveluja on kehitetty suunnitelmallisesti. Kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma sisältyy v. 2015 talousarvioesitykseen. Asumispalvelujen kehittämisessä korostuu asiakkaan palvelutarpeen arviointi, sopivan asumisyksikön löytäminen ja kuntouttava työote.
- Päihde- ja mielenterveyspalveluissa jatkettiin ns. kokemusasiantuntijatoiminnan kehittämistä. Lisäksi osallistuttiin Tandem-projektiin. TANDEM (2011- 2015) on Asumispalvelusäätiö ASPAn valtakunnallinen mielenterveystyöhön liittyvä projekti, jonka tavoitteena on vahvistaa mielenterveyskuntoutujien asemaa kokemusasiantuntijoina. TANDEM-projekti tähtää mielenterveyskuntoutujien virallista hoitomallia laajentavaan, syrjäytymistä ehkäisevään ja arkea tukevaan toimintaan.
- Nuorisopsykiatrian poliklinikka siirtyi Jämsän foorumista mielenterveyskeskuksen yhteyteen toukokuun alussa.

Vammaispalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja Heikki Oksanen

Tulosalue järjestää vammaispalvelun, vammaisten henkilöiden perhetyön ja palveluohjauksen, kehitysvammaisten avopalvelut, vammaisten asumispalvelut, vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen, vammaisten henkilöiden perhehoidon ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan alueelle.

Toiminnan tavoitteena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisen henkilön yhteiskunnassa kohtaamia esteitä.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Jämsässä yhden uuden 15-paikkaisen kehitysvammaisten henkilöiden Linnamäentien ryhmäkodin rakentaminen alkaa keväällä 2014 Aran rahoituksen turvin; rakennuttajana Keski-Suomen Palvelurakennuttajat Oy. Mikäli palvelua ei järjestetä kaupungin omana toimintana, tulee palveluntuottaja kilpailuttaa kevään 2014 aikana. Ensimmäiset asukkaat muuttavat uuteen ryhmäkotiin alkuvuodesta 2015. Nykyisen ohjatun asuntola Lamminhovin korvaavan asuntoryhmän (Lukkoilantien asuntoryhmä) rakennuttamiseen haetaan uudelleen Aran rahoitusta; rakennuttajana Keski-Suomen Palvelurakennuttajat Oy.
- Kehitysvammaisten ihmisten suunnitelmallinen asumis- ja muuttovalmennus.
- Vuoden 2014 aikana selvitetään Työvalmennussäätiön Avituksen toimintojen mahdollinen siirtyminen Jämsän kaupungin vammaispalvelulle
- Vammaisten lasten tilapäishoidon järjestämisen vaihtoehtoja kehitetään
- Henkilökohtaisen avun järjestämistapojen ja avustajien työnantajien tuen kehittäminen

Tavoitteiden toteutuminen

- Kehitysvammaisille tarkoitetut uudet asuntohankkeet ovat edenneen suunnitellusti. Linnamäentien ryhmäkodin rakentaminen alkoi v. 2014. Uusille Lukkoilantien asunnoille KSP-Asunnot Oy sai myös Aran

rahoituksen. Lukkoilantien asuntojen rakentaminen ei päässyt vielä v. 2014 alkamaan. Palveluohjausta on edelleen kehitetty ja palvelusuunnitelmat alkavat olla ajantasaisia erityisesti vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten kohdalla. Henkilökohtaista apua järjestetään sekä työnantajamallilla, ostopalveluna että omana toimintana.

Vanhuspalvelut

Tulosalueen esimies: vanhuspalvelujohtaja Mai-Stiina Lampinen

Vanhuspalvelut järjestää vanhusten kotihoidon, vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja yhteisissä vanhuspalveluissa vanhusten palvelujen sosiaalityön ja palveluohjauksen, kotisairaala-, muistipoliklinikka-, kotiutustiimi- ja vanhusten kuntoutuspalvelutoiminnan Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan muodostamalla sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueella.

"Jämsän yhteistoiminta-alueen vanhuspalvelujen strategiset linjaukset vuoteen 2013" asiakirjan mukainen palvelurakennemuutos jatkuu. Laitoshoitopaikkoja vähennetään suunnitelmakaudella edelleen ja tehostetun palveluasumisen paikkoja lisätään. Vuodeosastolta 2 vähennetään 1.1.2014 lukien neljä (4) paikkaa. Vuodeosasto 11 ja 12 yhdistetään yhdeksi 40 -paikkaiseksi osastoksi 1.1.2014 lukien (vähennys -13 paikkaa). Korvaavat paikat hankitaan ostamalla vastaava paikkamäärä kilpailutuksen jälkeen. Seppolan palvelutalon (tehostetun asumispalvelun yksikkö) valmistuessa 2015 lakkautetaan loput vuodeosastojen 11 ja 12 potilaspaikoista. Uuden yksikön vaatimat henkilöstöresurssit saadaan osittain lakkautettujen laitoshoitopaikkojen henkilöstöstä, mutta myös uuden henkilöstön palkkaaminen on välttämätöntä ikääntyvän väestön palvelutarpeen kasvaessa. Laitoshoitopainotteisuuden purkamiseksi ja tehostetun asumispalvelun lisäämiseksi muutetaan Lukkoilakoti osittain tehostetun asumispalvelun yksiköksi suunnitelmakaudella 2015-2016. Kuhmoisten vuodeosastolla 10 muutetaan 10 potilaspaikkaa tehostetun asumispalvelun yksiköksi vuoden 2014 aikana. Vuonna 2011 aloitettu vanhusten perhehoito tukee kotona omaistaan hoitavien vapaapäivien järjestelyjä ja vähentää osaltaan lyhytaikaisen laitoshoidon tarvetta.

Vanhuspalvelujen toimintoja suunniteltaessa ja palveluja kehitettäessä lähtökohtana on *"Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimintasuhteista"* (980/2012) annetussa laissa sekä laatusuosituksessa *"Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi"* (STM ja Kuntaliitto 2013) esitetyt linjaukset. Vuoden 2014 aikana laaditaan vanhuspalvelulain (5 §) edellyttämä suunnitelma kunnan toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi. Edellä mainittujen asiakirjojen hengen mukaisesti palvelurakennemuutosta suunniteltaessa lähtökohtana on kotiin annettavien palvelujen ensisijaisuus. Suunnitelmakaudella kotihoitoa kehitetään siten, että välittömän asiakasajanosuutta henkilöstön kokonaistyöajasta lisätään palveluprosesseja kehittämällä (edellytyksenä toimivat seuranta- tai toiminnanohjausjärjestelmät). Kotihoidossa otetaan käyttöön erilaisia teknologisia ratkaisuja, jotka edistävät asiakkaan selviytymistä kotona ja vähentävät henkilökunnan työtä.

Palveluohjauksen sisältöä kehitetään ja hyödynnetään nykyistä paremmin erilaisia laadun seurantaan tarkoitettuja mittareita asiakastyössä. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa vahvistetaan ja tiedotusta lisätään.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- tarkoituksenmukaisten, taloudellisten ja toimivien palvelujen turvaaminen yhteistoiminta-alueella
- asiakaspalvelun laadun ja seurannan turvaaminen
- henkilöstön osaamisen, työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen

Tavoitteiden toteutuminen

Vanhusten palveluiden strategian mukaista palvelurakennemuutosta laitoshoidosta kohti avohoitopainotteisuutta jatkettiin vuonna 2014. Vuodeosasto 11 ja 12 yhdistettiin yhdeksi 40 -paikkaiseksi osastoksi 1.1.2014 lukien (vähennys -13 paikkaa). Vuodeosastolta 2 vähennettiin 1.1.2014 lukien neljä (4) paikkaa. 20.1.2014 lukien vuodeosasto 2 toiminta siirtyi Jokilaakson Terveys Oy:lle. Kuhmoisissa sijaitsevan Suutolan ryhmäkodin lakkauttaminen toteutettiin 1.5.2014 lukien (-4 asukaspaikkaa). Puitesopimuksella (sopimuskauti 1.1.2013 - 31.12.2014) sovittiin ostettavaksi asiakkaiden palvelutarpeet huomioiden yhteensä 43-50 asumispalvelun ja dementiahoivan paikkaa. Vuoden 2014 ostopalvelupaikkojen määrä Jämsän osalta oli 43. Kuhmoisten osalta ostopalvelupaikkoja ei ollut. Lukkoilakodin osalta päätöksen tekeminen muuttaa vanhainkoti tehostetun asumispalvelun yksiköksi osittain tai kokonaan on siirretty suunnitelmakaudelle 2016-

2017. Päätöksen pohjaksi on jääty odottamaan Seppolan palvelutalon valmistumista Punalantien tontille. Seppolan palvelutalon rakennushanke käynnistyi keväällä 2014. Rakennuksen on arvioitu valmistuvan 30.9.2015. Suunniteltu muutos Kuhmoisten vuodeosastolla 10 potilaspaikan muuttamisesta tehostetun asumispalvelun paikaksi siirtyi toteutettavaksi vuonna 2015. Muutosten jälkeen pitkäaikaisen laitoshoidonpaikkoja v. 2014 oli varattu noin 3,7 %:lle yli 75-vuotiaista Jämsäläisistä ja noin 6,5 %:lle Kuhmoislaisista. Tehostetun asumispalvelun paikkoja v. 2014 oli varattu Jämsässä 7,0 %:lle yli 75-vuotiaista ja Kuhmoisissa 4,5 %:lle.

Perhehoitopäätöksiä perhehoitokotiin (lyhytaikainen perhehoito) vuoden 2014 aikana tehtiin yhteensä 17 asiakkaalle tukemaan kotona omaistaan hoitavien vapaapäivien järjestelyä ja vähentämään osaltaan laitoshoidon tarvetta. Vuoden 2013 tasoon nähden (30) perhehoitopäätösten määrä väheni noin puoleen johtuen perhehoitotoiminnan sulusta kesäkuusta vuoden loppuun asti. Perhehoidon infotilaisuus järjestettiin kesäkuussa 2014 yhteistyössä vammaispalvelun kanssa uusien perhehoitajien rekrytoimiseksi. Vanhus- ja vammaispalvelun yhteinen perhehoitaja valmennus käynnistyi loppuvuodesta 2014.

Vanhuspalveluissa palvelurakennemuutosta suunniteltaessa ja toteutettaessa v. 2014 lähtökohtana on ollut kotiin annettavien palvelujen ensisijaisuus. Kotihoidon kehittämisessä tavoitteena on ollut lisätä välitöntä asiakasajanosuutta henkilöstön kokonaistyöajasta palveluprosesseja kehittämällä. Välittömän työajan osuus työajasta v. 2014 jäi alle tavoitetason olleen keskimäärin noin 45 %. Teknologisten ratkaisujen osalta kotihoidossa otettiin käyttöön joulukuussa 2014 toiminnanohjausjärjestelmä työvuorosuunnittelun pohjaksi.

Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisun 7.3.2013 (Dnro 809/4/11) ja Kuntaliiton yleiskirjeen 17.2.2014 (4/80/2014) mukaisesti sosiaali- ja terveystalokunta (9.4.2014 § 36) päätti palauttaa niille kotihoidon ja tavallisen palveluasumisen asiakkaille, jotka ovat apteekkien suorittaman koneellisen lääkeannosjakelun piirissä annosjakelusta aiheutuneet kustannukset. Kustannukset palautettiin täysimääräisenä ajalta 7.3.2013-31.7.2014. 1.8.2014 lukien apteekit ryhtyivät laskuttamaan lääkeannosjakelupalkkion suoraan kaupungilta. Lääkeannosjakelupalautuksia sai 87 eri asiakasta, yhteensä 38.673,11 euroa. Lääkkeiden koneellisesta annosjakelusta aiheutuneiden kustannusten palautukset aiheuttivat lisäkuluja. Määrärahavaraus oli huomioitu talousarvion muutoksessa Khall 02.06.2014 § 156.

Vanhuspalvelujen osalta taloudellis-tuotannollisista syistä johtuvat henkilöstövähennykset (hallinto -1, kotihoito -4, ympärivuorokautinen hoito -9 ja kotihoidon esimiesvakanssi -1) toteutettiin suunnitellusti vuoden 2014 aikana. Palveluohjaajan vakanssi oli täyttämättä 4.8.-31.12.2014 heikentäen näin palveluohjauksen laatua ja määrää vuonna 2014. Vuoden 2014 aikana oli määrä laatia vanhuspalvelulain (5 §) edellyttämä suunnitelma kunnan toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi. Suunnitelman laatiminen/valmistuminen siirtyi kuitenkin vuodelle 2015.

Terveyspalvelut

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri Heimo Lajunen

Tulosalue järjestää osin ostopalveluna perusterveydenhuollon lääkäreiden ja hoitajien avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, perusterveydenhuollon ympärivuorokautiset päivystyspalvelut, työterveyshuollon palvelut, suun terveydenhuollon palvelut, lääkehuollon palvelut sekä kuntoutuspalvelut.

Tulosalueeseen sisältyy myös ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut Jämsän kaupungille Keuruun johtamalta yhteistoiminta-alueelta.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- **Ltkn lisäys: Tarkastellaan liikkuvien palvelujen ja palvelusetelin käyttöä suunnitelmakaudella**
- Avohoito: Toimintaa jatketaan lääkäri-hoitaja -työparimallin mukaisesti, mutta tuottajan kanssa neuvotellaan mahdollisuudesta supistaa toimintaa. Perusteena tähän on alueen vähentynyt ja edelleen vähenevä väestö. **Ltk:n lisäys: Peilataan vastaanottomääriä väestömäärään ja edellytetään tuottajalta ketterää sopeutumista laskennallisiin tarpeisiin.** Kuhmoisten vastaanottotoiminta jatkuu entisessä laajuudessa.
- Työterveyshuolto: Varhaisen puuttumisen mallia kehitetään edelleen, laskutettavan työajan lisäys, kokonaisvaltaisten työterveyshuoltosopimusten määrän kasvu. Työterveyshuoltoon haetaan kolmatta lääkäriä.

- Suun terveydenhuolto: Hoitotakuun rajoissa pysyminen.
- Lääkehuolto: Turvallisen, tehokkaan, taloudellisen ja tarkoituksenmukaisen lääkehoidon edistäminen.
- Fysioterapia: Tavoitteena on kuntalaisten tasa-arvoisuus fysioterapiapalvelujen saatavuudessa omatoimisen liikkumisen ja kotona selviämisen tukemiseksi ja edistämiseksi.

Tavoitteiden toteutuminen

- Useimmissa toimintayksiköissä on vuoden 2014 aikana päästy asetettuihin tavoitteisiin tai varsin lähelle niitä.
- Palvelusetelin käyttö ei ole laajentunut, vaikka ko. asiassa on kuultu tarjoajatoimittajaa ja kuultu kokemuksia.
- mm. lääkärin vastaanottomääriin on puututtu riittävällä vaikuttavuudella. Väestömäärän ennustettu kehitys on otettu huomioon suunniteltaessa tulevaisuutta.
- Kuhmoisten toiminta on edelleen ollut onnistunutta ja vaikuttavaa
- Kokonaisuutena terveystalouden avohoito on pystynyt vastaamaan hoitotakuun vaatimuksiin.
- Kotihoidon, vuodeosastojen ja vanhainkotien yhteistyötä on kehitetty, mutta tästä huolimatta ei olla riittävästi ja jatkuvasti pystytty sijoittamaan viiveettä mm. erikoissairaanhoidosta tarjoutuvia potilaita. Tästä johtuen erikoissairaanhoidon osastohoitopäivät ovat lisääntyneet merkittävästi aiheuttaen erikoissairaanhoidon kokonaiskustannuksien nousun.
- Erikoissairaanhoidon kustannusten nousun toisena syynä on PSHP:n eräiden toimialojen Drg-laskutuksen käyttöönoton aiheuttama alkuvuoden laskutuksen nousu ("ylihinnoittelu")

Työterveyshuolto

- Varhaisen puuttumisen mallintamista on kehitetty ja useita mallipohjia soveltuen eri kokoisten yritysten käyttöön, on luotu. Yritysyhteistyö on parantunut ja mallin mukaisten neuvotteluiden tilastointi on saatu käyntiin. Neuvotteluiden järjestämisestä on tullut rutiinia. Laskutettavan työajan osuus on vakiintunut noin 70%:iin kokonaistyöajasta. Kokonaisvaltaisten työterveyshuoltosopimusasiakkaiden määrä on lievässä kasvussa. Kolmannen lääkärin virka on osittain saatu täytettyä sijaistyövoimalla kautta vuoden.

Suun terveydenhuolto

- Jämsän keskustan hammashoitola laajennusremontti onnistui pääpiirteissään ja Jämsänkosken hammashoitola suljettiin toukokuun 2014 lopussa. Toiminta on sujunut hyvin laajennetuissa tiloissa, mutta pysäköintialueella on ahdasta. Välinehuollon keskittäminen on tuonut odotettuja säästöjä.
- ostopalveluhammaslääkäreitä ei ole ollut vuoden 2014 aikana ja hoitotakuun rajoissa on pysytty
- koululaisten hammashoitomatkojen kohtuullinen korvaaminen hyväksyttiin sote-lautakunnassa
- Kuhmoisten uudessa hammashoitolassa terveysasemalla on ollut sisäilmaongelmia. Rakennukseen on suunnitteilla korjaavia toimenpiteitä vuoden 2015 aikana.

Erikoissairaanhoito

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri Heimo Lajunen

Tulosalue järjestää yhteistoiminta-alueen erikoissairaanhoidon palvelut ostamalla ne Pirkanmaan ja Keski-Suomen sairaanhoitopiireistä, Jokilaakson Terveys Oy:ltä sekä muilta palveluntuottajilta.

Tulosalueeseen sisältyy myös Jämsän kaupungin dialyysiyksikön toiminta.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Jämsän ja Kuhmoisten osalta sairaanhoitopiiriin vaihdokseen liittyvien toimintojen suunnitelmien mukainen siirtyminen Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin saatetaan tavoitetasolle.
- Yhteistyö- ja palvelusopimukset Jokilaakson Terveys Oy:n, Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin ja Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kanssa toteutuvat sovitulla tavalla.
- Yhteistyö Jokilaakson sairaalan ja Mäntän sairaalan välillä toteutuu sovitun mukaisesti.
- Jokilaakson Terveys Oy:n toimintamahdollisuudet alueella mahdollistetaan riittävällä paikallisella tilauskannalla. Lisäksi avustetaan tilauskannan laajentamisessa koko Suomen alueelle, mahdollisesti maiden rajat ylittävästikin.

Liite 5**Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy****Katsaus tilikauteen 2014**

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy on Kuhmoisten kunnan 100 %:sti omistama aravalain säädösten ja rajoitusten alainen vuokrataloyhtiö.

Tilikausi 1.1.2014-31.12.2014 oli yhtiön kymmenes tilikausi.

Kulunut tilikausi oli merkittävien muutosten aikaa.

Yhtiön rakennuksista neljä kohdetta, Jussilankuja 3 ja 4 sekä Myllykuja 15 ja 16 liitettiin keskustaan rakennettuun kaukolämpöverkkoon alkuvuodesta 2014.

Kaukolämpölaitteiden asennuksen yhteydessä oli tehtävä suuriakin muutostöitä.

Sinänsä liittymiset ja muutostyöt eivät rasittaneet yhtiön taloutta, koska kunta omistajan ominaisuudessa rahoitti kustannukset myöntämällä yhtiölle lainaa.

Kuitenkin yhtiön talous kärsi lähes koko tilikauden ajan tyhjästä asunnoista ja vajaa käyttöä tuli myös asukasvalintojen vuoksi; ja asunto saattoi jäädä edelleen tyhjäksi, koska haettua ja osoitettua asunto hakija ei kuitenkaan vastaan ottanut.

Asuntoja oli myös remontin alaisena useita kuukausia; mm. yksi asunto lämpimän käyttövesiputken vuodon seurauksena. Tilikauden remonttikustannuksiksi kirjattiinkin reilusti kaksinkertainen määrä asetettuun kunnossapidon tavoitteeseen nähden, mikä kyllä näkyikin tilikauden tuloksessa.

Liikevaihto aleni myös asukkaiden maksuvalmiuden heikkouden vuoksi.

Tilikauden alussa vuokrien korotus oli hyvin maltillista, keskimäärin 3 %, painottuen enemmän remontoituja asuntoja kohden. Asuntojen käyttöaste putosi 90%:n pintaan lukumääräisesti laskettuna, mutta nyt oli useammin isompia asuntoja tyhjänä kuin on normaalisti ollut.

Tilanne johtuu myös siitä, että pieniin asuntoihin on aina hakijoita.

Vuokrat vastaavat maakunnan muiden pienten paikkakuntien yhteisöjen perimää keskineliövuokraa.

Yhtiön toiminnassa arvostetaan edelleen sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti hyvää huoneistojen kunnossapitoa ja siten huolehditaan yhtiön omaisuuden käyttöarvon säilymisestä, jotta yhtiöllä olisi tarjolla kohtuuhintaisia ja hyväkuntoisia vuokra-asuntoja kuntalaisille.

Energian säästöön tähdättiin kaikissa toteutetuissa toimenpiteissä ja sellaiseksi voisi laskea myös kaukolämpöön liittymisenkin, vaikka itsessään rakennusten energian ominaiskulutukset eivät sen myötä muutu; säästöä tulee lämmityslaitteiden energiatehokkuuden ja häviöiden pienenemisen kautta. Silti euromääräisesti lämmitysenergian ostoon kului talousarvioon kirjattua enempi.

Kuitenkin öljyn käytön määrän väheneminen oli merkittävää, kuten on ollut jo monen vuoden ajan tehokkaiden korjaustoimenpiteiden johdosta. Vielä vuosina 2009 ja 2010 öljyä ostettiin n 140 tuhatta litraa, vuonna 2012 määrä oli enää n 110 tuhatta ja viime tilikautena n 60 tuhatta litraa.

Tilikauden tuloslaskelman osoittama voitto oli 4,2 tuhatta euroa.

Rahoituslainat hoidettiin maksuohjelmiensa mukaisesti ja lyhytaikainen rahoitus oli käytössä Kuntarahoitukselta edellisten kausien tapaan. Korkomenot olivat tilikaudella 46,7 tuhatta euroa.

19.3.2015

Alli Peltonen
Toimitusjohtaja

Toiminnan tavoitteet**Tilikaudelle 1.1.-31.12.2014 asetetut tavoitteet**

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso		Toteutuminen
Kunnan tarpeisiin soveltuvan asutuskannan ylläpitäminen	Käyttöaste %	95 %		90,5 %
Asutuskannan suunnitelmallinen hoito	Korjauskustannukset eur/ m ²	2,50 e		7,95 e
	Peruskorjaukset ja investoinnit eur/ m ²	3,10		14,00 e
hoito- ja	Rakennuskohtainen korjaussuunnitelma	Suunniteltujen Laadittuja korjaussuunnitelmien jatkaminen		mia on toteutettu.
Energiankulutuksen vähentäminen	vedenkulutus l/hlö/vrk	150		5820 m ³
		15 945 /	126 l/hlö/vrk	
	lämmitysenergiankulutus kWh/ m ³ yht 22060 m ³	48	796 396 kWh /	36 kWh / m ³ 58 492 l / öljyä 211 475 kWh
	lämmitysenergiankulutus kWh/ m ² yht. 6 060,5 m ²			131 kWh

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy**Talousarviovertailu**

Tuloslaskelma	1.1.2014-31.12.2014	Talousarvio 2014
Liikevaihto		
Kiinteistön tuotot		
Vuokrat	490 222,09	541 000,00
Käyttökorvaukset	<u>26 664,42</u>	<u>24 500,00</u>
	516 886,29	565 500,00
Kiinteistöjen muut tuotot		
Jälkiperrinnän tuotot	838,40	
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 30 004,17	- 25 000,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Poisto rakennuksista 4%	-136 569,13	-134 000,00
Poisto kalustosta 25%	<u>- 6 653,58</u>	<u>- 6 700,00</u>
	-143 222,71	-140 700,00
Kiinteistön muut hoitokulut		
Hallintopalvelut	- 26 923,92	-29 000,00
Käyttö- ja huoltopalvelut	- 9 635,94	-10 900,00
Ulkoalueiden hoito	- 2 400,22	- 5 000,00
Siivousaineet ja tarv	- 47,05	- 500,00
Lämmitys	-111 873,63	-110 000,00
Vesi ja jätevesi	-31 767,42	-29 000,00
Kiinteistösähkö	-11 873,90	-13 000,00
Jätehuolto	-10 236,32	-8 600,00
Vahinkovakuutukset	-10 406,71	-10 000,00
Kiinteistövero	-14 894,47	-14 500,00
Korjaukset, vuosikorj	-50 540,29	-16 000,00
Peruskorj ja investoinnit	-64 562,94	-20 000,00
aktivoitu siirr. taseeseen	64 562,94	
Kalustohankinnat	-3 793,00	
aktivoitu siirr. taseeseen	3 793,00	
Muut hoitokulut	<u>- 7 598,57</u>	<u>- 1 500,00</u>
	-288 198,44	-268 000,00
Luottotappioiksi kirjatut	- 10 411,81	
Liikevoitto	50 917,17	131 800,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Rahoitustuotot ja tuotot sijoituks		
Korkokulut ja muut rahoituskulut	<u>- 46 724,86</u>	<u>- 47 500,00</u>
Tappio ennen satunnaisia eriä ja veroja	4 192,31	84 300,00
Tilikauden voitto/ tappio	4 192,31	84 300,00
 Tilikauden lainojen nostot	 160 000,00	
Tilikauden lainojen lyhennykset	- 219 530,45	